SIDNIS ŠELDON

NUPLĖŠTI KAUKĘ

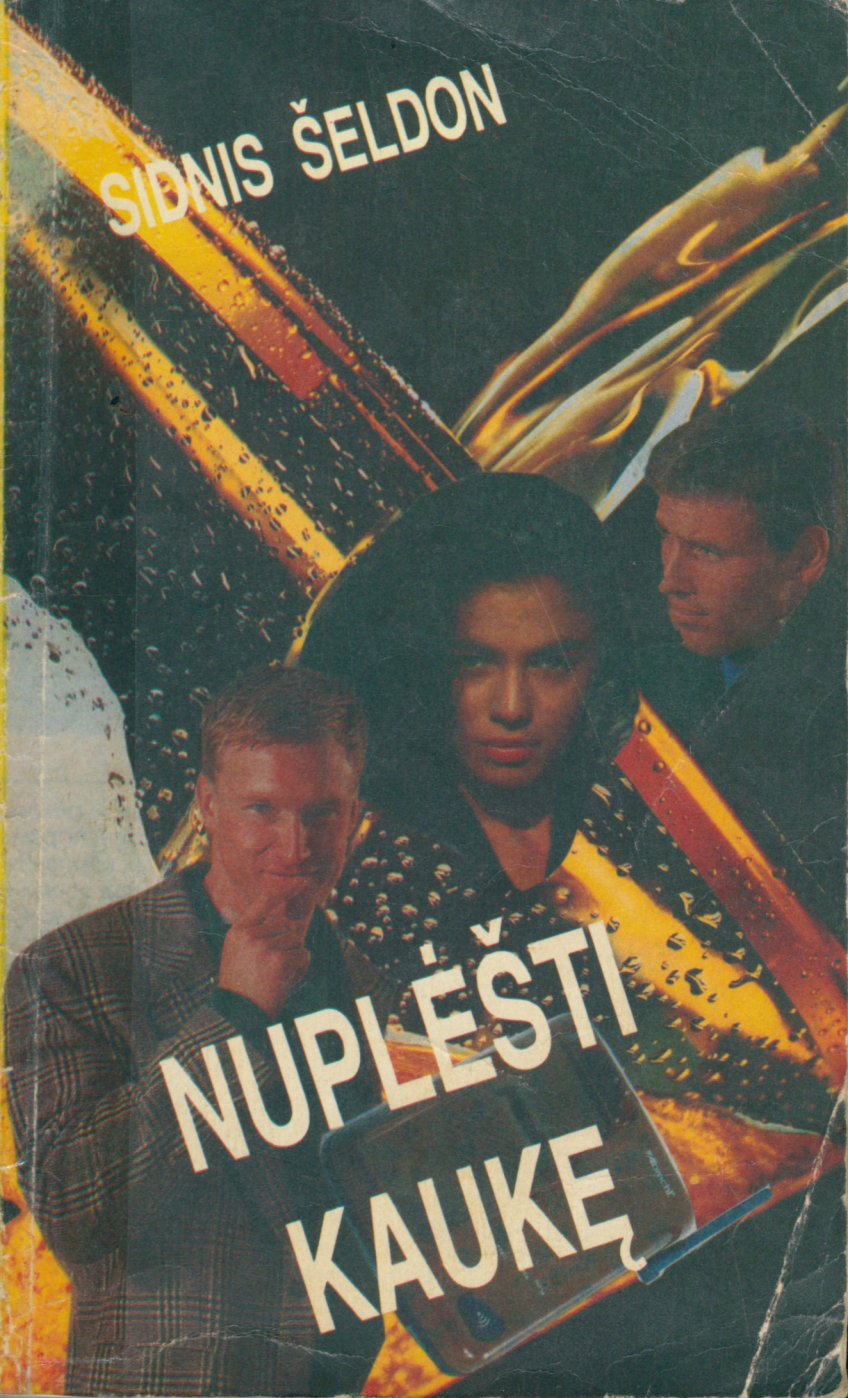

Populiarusis detektyvas

SIDNIS ŠELDON

NUPLĖŠTI KAUKĘ

Romanas

Vilnius Mažoji Rosma

UDK 820(73)-3
Sh-11

Sheldon, Sidney
Sh-11 Nuplėšti kaukę: romanas / Sidnis Šeldon ; [vertė Bernadeta Lukošiūtė]. - Vilnius: Mažoji Rosma, 1997. - 160 p. - (Populiarusis detektyvas)
ISBN 9986-799-37-6

"Nuplėšti kaukę" - pirmasis Sidnio Šeldono romanas. Šis nuo pirmo puslapio skaitytoją įtraukiantis į lemtingai susipynusių įvykių sūkurį trileris išgarsino autorių ir pelnė jam skaitytojų meilę.

UDK 820(73)-3

© Sidney Sheldon, 1970
© Vertimas, Mažoji Rosma, 1997
© Mažoji Rosma, 1997

ISBN 9986-799-37-6

1 SKYRIUS

Be dešimt vienuoliktą dangus sprogo ir žemėn pažiro sūkuriuojančiu baltu konfeti, akimirksniu apklojusiu miestą. Šalčio jau sustingdytose Manheteno gatvėse minkštas, purus sniegas beregint virto pilka koše, minkoma Kalėdų dovanų ieškančios minios, skubančios grįžti į jaukių savo būstų šilumą.

Toje šventinėje grūstyje Leksingtono prospektu ėjo aukštas, grakštus vyras, vilkintis ryškiai geltoną striukę. Žingsniavo sparčiai, aukštai iškėlęs galvą, net nepastebėdamas atsitiktinai atsitrenkiančių praeivių. Šitiek metų praleidęs skaistykloje pagaliau buvo laisvas ir skubėjo pas Merę pranešti, jog praeitis daugiau niekada nebegrįš. Kaip ji, išgirdusi naujieną, nušvis! Pasiekęs 59-osios gatvės kampą turėjo sustoti, nes įsižiebė raudona šviesa. Keliais metrais toliau stovėjo Gelbėjimo armijos Santa Klausas su dideliu maišu. Vyras, ieškodamas smulkių, įkišo ranką į kišenę. Tuo momentu jam trinktelėjo per nugarą. Netikėtai stiprus smūgis, supurtęs visą kūną. Tikriausiai padauginęs kažkas nutarė pirmam sutiktam išlieti draugiškus jausmus.

Arba Briusas Boidas. Realiai neįvertindamas savo jėgos, Briusas, nieko blogo negalvodamas, dažniausiai pliaukšteldavo per skaudžiai. Tačiau Briuso jis nebuvo matęs jau daugiau, negu metus. Vyras norėjo atsigręžti, kad pamatytų, kas stuktelėjo, bet didžiausiai jo nuostabai ėmė linkti keliai. Tarsi žvelgdamas į save iš šalies pamatė savo kūną susmunkantį ant šaligatvio. Pasidarė sunku kvėpuoti. Pro veidą plaukė nenutrūkstantis avalynės srautas. Prie ledinio asfalto prisiplojęs skruostas pamažu prarado jautrumą. Jis suvokė, jog neturi čia drybsoti ir išsižiojo, kad paprašytų praeivių pagelbėti, tačiau vietoj žodžių iš burnos kliūstelėjo šiltas, raudonas skystis. Lyg pakerėtas stebėjo, kaip jis, maišydamasis su tirpstančiu sniegu, teka šaligatviu. Skausmas paaštrėjo, tačiau jis, staiga prisiminęs savo geras naujienas, dėl to nesijaudino. Jis laisvas. Jis norėjo pranešti Merei, kad laisvas. Vyras užmerkė akinančio dangaus baltumo išvargintas akis. Sniegas virto ledokšniais, tačiau jam jau buvo vis tiek.

2 SKYRIUS

Kerol Roberts išgirdo atidaromas duris ir, pakėlusi galvą, pamatė du įeinančius į priimamąjį. Vienas - stambus, maždaug keturiasdešimties metų, ne žemesnis, negu šešių pėdų ir trijų colių vyras, masyvia galva, įdubusiomis mėlynomis į pilkumą akimis ir sunkiu kvadratiniu smakru. Antras - jaunesnis, švelnesnių veido bruožų ir itin patrauklių žvitrių rudų akių. Beje, Kerol jie buvo nelyginant dvyniai - dar

nepratarus nė žodžio ji viską suprato. Pajuto prakaito lašeliais rasojant pažastis. Kerol karštligiškai mintyse ieškojo priežasčių, atvedusių šiuodu į gydytojo Stivenso priimamąjį.

Čikas? O, Viešpatie, jau kokie šeši mėnesiai jis vengia visokių nemalonumų. Nuo tos nakties, kai pasipiršo ir pasižadėjo išeiti iš gaujos.

Semis? Jis - užsienyje, aviacijos bazėje. Be to, vargu bau tokiu būdu praneštų, jeigu jam kas nors ir būtų atsitikę. Ne. Jie atėjo jos. Jos rankinuke marihuana, o kažkas pasirodė beturįs per ilgą liežuvį. Tik kodėl dviese? Kerol stengėsi save įtikinti, kad šie jos nelies. Ji jau nebe ta kvaila Harlemo prostitutė, kurią galima tąsyti kaip panorėjus. Dabar ji - vieno ryškiausių šalies psichoanalitikų sekretorė. Tačiau vyrams artinantis augo ir jos baimė. Atmintyje per daug gyvi prisiminimai metų, praleistų dvokiančiuose, sausakimšuose butuose, į kuriuos su vėzdu rankose įsiveržda vo baltasis įstatymas ir išsivesdavo tėvą, brolį, seserį.

Tačiau, į ją pažvelgęs, nieko nebūtum pastebėjęs. Detektyvai matė tik jauną, gražią negrę, vilkinčią skoningą rusvos spalvos suknelę. Balsas skambėjo santūriai ir abejingai: „Kuo galiu būti naudinga?"

Dabar Endrius Makgreivis, vyresnysis detektyvas, pastebėjo pažastyje atsiradusią tamsią dėmę. „Įdomu, - pagalvojo, - ko taip nervinasi gydytojo sekretorė". Išsitraukęs apsilaupiusį ženklą ir kyštelėjęs merginos panosėn pasakė: „Leitenantas Makgreivis. Devyniolikta nuovada. - Grįžtelėjęs į antrąjį pridūrė: - Detektyvas Andželis. Mes iš žmogžudysčių skyriaus".

Žmogžudysčių? Kerol nevalingai krūptelėjo. Čikas? Jis kažką nužudė. Užmiršęs pažadus vėl susidėjo su gauja. Dalyvavo apiplėšiant ir kažką nušovė. Arba... Nejaugi jį nušovė? Jis nebegyvas! Jie atėjo, kad praneštų. Kerol jautė besiplečiančią prakaito dėmę ir akimoju suvokė, jog Makgreivis, nors žvelgė jai tiesiai į akis, irgi tat pastebėjo. Jai ir šio pasaulio makgreiviams nereikėjo pasiaiškinimų, jie iš pusės žodžio vienas kitą suprasdavo, nes buvo pažįstami ne vieną šimtmetį.

- Norėtume pasikalbėti su gydytoju Džadu Stivensu, - pasakė jaunesnis detektyvas. Melodingas, mandagus balsas derėjo su malonia išvaizda.

Tik dabar Kerol jo rankose pastebėjo virvele perrištą paketą. Ne tuoj suvokė ištartų žodžių prasmę. Vadinasi, ne Čikas. Ir ne Semas. Ir ne marihuana.

- Apgailestauju, - atsakė, sunkiai slėpdama palengvėjimą, - pas gydytoją yra pacientas.

- Mes vos kelioms minutėms, - įsiterpė Makgreivis. - Šį bei tą norime išsiaiškinti. - Patylėjęs pridūrė: - pasikalbėti galime ir policijoje.

Kerol pažvelgė nustebusi - kas gali sieti gydytoją Stivensą ir žmogžudysčių skyrių? Ką begalvotų policija, bet gydytojas nėra nusižengęs įstatymams. Ji labai gerai jį pažinojo. Kada tat įvyko? Prieš kelerius metus. Viskas prasidėjo teismo salėje...

Buvo trečia valanda nakties. Dienos šviesos lempų nutvieksti sėdinčiųjų salėje veidai atrodė liguisti. Sena, purvina patalpa buvo per-

smelkta dešimtmečius joje tvyrojusios baimės tvaiko.

Kerol, be abejo, nepasisekė, kad vėl pateko pas teisėją Miurfį. Nė dvi savaitės neprabėgo, kai stovėjo prieš jį ir buvo paleista už užstatą. Pirmas nusižengimas. Ne, tie bjaurybės sučiupo ją pirmą kartą. O dabar teisėjas ją tikrai įkiš tamsiojon.

Baigėsi eilinės bylos nagrinėjimas. Aukštas, ramus vyras stovėjo prieš teisėją ir kažką kalbėjo apie savo ginamąjį, - tirtantį storulį su antrankiais. „Taip, - mąstė Kerol, - tas žino, ką sakyti. Pasisekė storuliui. O kas mane apgins?"

Storulį išvedė, ir Kerol išgirdo savo pavardę. Pakilo suspaudusi kelius, kad nesimatytų, kaip virpa. Teismo prižiūrėtojas stumtelėjo link suolo, patarnautojas ištiesė teisėjui kaltinimo raštą.

- Kerol Roberts, kabinėjasi gatvėje prie vyrų, valkatauja, turi marihuanos, priešinosi areštuojant.

Paskutinis kaltinimas buvo akiplėšiškas melas. Policininkas pliaukštelėjo jai per užpakalį, o ji jam spyrė. Galų gale ji yra Amerikos pilietė.

- Aš tave čia mačiau prieš kelias savaites, ar ne, Kerol? - paklausė teisėjas.

Ji neskubėjo patvirtinti.

- Regis, taip, sere.

- Paleidau už užstatą?

- Taip, sere.

- Kiek tau metų?

Ji tikėjosi šito klausimo.

- Šešiolika. Šiandien mano gimimo diena. Džiaugsminga gimimo diena, - Kerol apsipylė ašaromis.

Aukštasis vyras, dėdamasis į portfelį kažkokius popierius, stovėjo prie teisėjo stalo. Išgirdęs Kerol verksmą, pakėlė galvą ir atidžiai į ją pažiūrėjo. Paskui kažką pasakė teisėjui Miurfiui.

Teisėjas paskelbė pertrauką ir drauge su vyru išėjo iš salės. Po kokių penkiolikos minučių, kai teismo prižiūrėtojas palydėjo Kerol į teisėjo kambarį, vyriškis kažką energingai įrodinėjo.

- Tau pasisekė, Kerol, - tarė teisėjas. - Duosim dar vieną šansą. Teismas, remdamasis asmeniška daktaro Stivenso garantija, tave paleidžia.

Vadinasi, jis ne teisininkas, o gydytojas. Tegul nors ir Džekas Skerdikas. Kad tik ištrūkus iš čia, kol jie neišsiaiškino, kada iš tikrųjų jos gimimo diena.

Gydytojas, pakeliui plepėdamas apie šį bei tą, nieko Kerol neklausinėdamas, kad ši mažumėlį atitoktų, parsivežė namo. Mašina sustojo netoli Yst River 71-ojoje gatvėje priešais šiuolaikinį pastatą. Šveicorius atidarė duris, liftininkas nugabeno į penktąjį aukštą. Girdint mandagius abiejų pasveikinimus galėjai pagalvoti, jog daktaras dažnai namo grįžta paryčiu ir būtinai lydimas šešiolikmetės juodaodės prostitutės.

Kerol tokio buto nebuvo mačiusi. Milžiniška, šviesi svetainė, dvi žemos, ilgos gelsva medžiaga aptrauktos kušetės, tarp kurių stovėjo kvadratinis kavos stalelis su storo stiklo viršum, ant jo - didelė šachmatų lenta su išdėliotomis drožinėtomis figūrėlėmis. Ant sienų - paveikslai, prieangyje - monitorius, rodantis įėjimą į laiptinę. Svetainės kampe - baras

su pilnomis krištolinių taurių ir grafinų lentynomis. Pro langą toli apačioje Kerol matė Yst River plaukiančius miniatiūrinius laivelius.

- Teismai man visada sukelia alkį, - tarė Džadas. - Kodėl mudviem nepasitiekus kuklios šventinės vakarienės?

Nusivedė Kerol į virtuvę ir, jai bežiūrint iš nuostabos išplėstomis akimis, iškepė omletą, bulvių, sklindžių, sutaisė salotų ir išvirė kavos.

- Viengungio gyvenimo privalumas, - paaiškino, - jog, užsinorėjęs valgyti, pats gali pasigaminti.

Vadinasi, jis nevedęs, gyvena vienas. Na, mergyte, tik nesuklupk, čia viskas gali šauniai susiklostyti.

Pavakarieniavus Džadas Kerol parodė jos miegamąjį, kurio didžiąją dalį buvo užkėtusi dvigulė lova, apdengta prie apmušalų priderinta mėlyna antklode. Palei sieną stovėjo nedidelė tamsaus medžio spinta.

- Miegosi čia, - tarė Džadas. - Tuoj atnešiu pižamą.

Likusi viena Kerol mąstė: „Mergyte, tu išlošei. Pasirodo, vaikinas panoro juodukės. Tu, pupyte, duosi viską, ko tik jam reikia".

Nusirengusi visą pusvalandį maudėsi. Išėjusi iš vonios susisupusi gauruotu rankšluosčiu Kerol pamatė ant lovos padėtą pižamą. Nuovokiai šyptelėjusi nusimetė rankšluostį ir nuėjo į svetainę. Žvilgtelėjo pro duris į kabinetą. Džadas sėdėjo didžiuliame patogiame krėsle ir, įsižiebęs lempą, kažką skaitė. Išilgai sienų, nuo grindų iki lubų stovėjo knygų lentynos. Priėjusi iš užpakalio Kerol pabučiavo jo kaklą.

- Pradėkim, mažuti, - sušnibždėjo, - ko laukti...

Akimirką jo ramios, tamsiai pilkos akys apžiūrinėjo Kerol.

- Tau dar maža nemalonumų? - švelniai paklausė. - Be abejo, tavo odos spalvos nepakeisi. Tačiau kas pasakė, kad šešiolikos metų tu privalai būti prostitutė ir narkomanė?

Kerol sutrikusi žiūrėjo į gydytoją.

- Mažuti, ko tu norėtum? Tik pasakyk, aš viskam pasirengusi.

- Gerai. Pasikalbėkim.

- Pasikalbėkim?

- Būtent taip.

Ir jiedu pasikalbėjo. Iki ryto. Šitaip praleisti naktį Kerol dar nebuvo tekę. Gydytojas Stivensas, stebėdamas, tirdamas, šokinėjo nuo vienos temos prie kitos. Klausinėjo, ką ji galvoja apie Vietnamą, negrų getus, studentų neramumus. Kai tik Kerol manydavo, kad suvokia, ko klausiama, gydytojas klausdavo apie kitką. Jiedu kalbėjosi apie dalykus, apie kuriuos ji tik dabar išgirdo, ir apie tai, ką manė puikiai išmanantį. Vėliau ne vieną mėnesį galvodama apie tą nuostabią naktį Kerol stengėsi prisiminti, koks tada ištartas sakinys, žodis, mintis pakeitė visą jos gyvenimą. Gerokai vėliau suvokė, jog beprasmiška. Beprasmiška ieškoti žodžio, sakinio, minties. Gydytojas Stivensas padarė labai paprastą dalyką - pasikalbėjo su ja. Iš tikrųjų pasikalbėjo. Anksčiau niekas niekada to nebuvo daręs. Jis pasielgė su ja kaip su sau lygia žmogiška būtybe, kurios jausmai ir mintys jam buvo svarbūs.

Kažkuriuo momentu Kerol susizgribo sėdinti visiškai nuoga ir nuėjo į miegamąjį apsivilkti pižamos. Džadas atsekė paskui, prisėdo ant lovos krašto ir jiedu vėl ėmė kalbėtis. Apie Mao Czeduną, chunveibinus, kontraceptines tabletes... Ir apie tėvą su motina, niekada oficialiai nesusituokusius. Kerol papasakojo jam daug ką, ko niekam nepatikėdavo. Kai pagaliau užmigo, jautė nenusakomą lengvumą. Tarsi būtų ją išoperavę, perpjovę didžiulį auglį ir išvalę visus pūlius.

Papusryčiavus Džadas ištiesė jai šimtą dolerių.

Pasvyravusi Kerol tarė: „Aš pamelavau... Apie savo gimimo dieną".

- Žinau, - šyptelėjo Džadas. - Mudu nesakysime teisėjui. - Paskui jo tonas pasikeitė. - Gali paimti pinigus, išeiti ir niekas nieko tau nesakys, kol vėl neįkliūsi policijai. - Patylėjęs pridūrė, - man reikia sekretorės. Manau, jog idealiai tinki tam darbui.

Kerol išpūtė akis.

- Juokaujate? Nemoku nei spausdinti, nei stenografuoti.

- Grįžus į mokyklą visko galima išmokti.

Ji akylai pažvelgė į gydytoją ir sušuko:

- Kaip anksčiau aš apie tai nepagalvojau! Žinoma, taip ir padarysiu.

Dabar ji nekantravo ištrūkti iš čia su šimtine kišenėje ir ja pasipuikuoti Harleme, Fišmano vaistinėje, kur rinkdavosi draugai. Už tuos pinigus galės visą savaitę poniškai gyventi.

Įėjus į vaistinę Kerol pasirodė, jog niekur ir nebuvo išėjusi. Tie patys veidai, tie patys pokal-

biai apie nieką. Ji vėl atsidūrė namuose. Tačiau gydytojo buto Kerol neįstengė pamiršti. Esmė, žinoma, ne gražūs baldai. Butas jai buvo nelyginant maža, rami, švari salelė iš kito pasaulio. Gydytojas parodė, kaip ten patekti. Ko jai čia prireikė? Iš jo žodžių galima buvo ir pasišaipyti, bet jai kažkodėl nesinorėjo.

Savo nuostabai Kerol užsirašė į vakarinę mokyklą. Paliko savo kambarį su surūdijusia kriaukle, sudaužytu tualetu bei girgždančia lova ir persikėlė pas tėvus. Kol mokėsi, gydytojas Stivensas mokėjo nedidelę stipendiją. Mokyklą Kerol baigė puikiai. Gydytojas atėjo į išleistuvių vakarą. Jo akys švietė išdidžiu džiaugsmu. Paskui ji įstojo į sekretorių kursus. Baigusi juos jau kitą dieną dirbo pas gydytoją Stivensą ir galėjo išsinuomoti atskirą butą.

Visus ketverius metus gydytojas elgėsi su tokiu pat santūriu mandagumu, kaip ir jų pažinties naktį. Iš pradžių Kerol laukė, kada gi jis užsimins, kuo ji buvo ir kuo tapo. Galop suvokė, kad Džadui ji visada buvo tokia, kaip dabar. Paprasčiausiai jai padėjo surasti save. Jeigu kildavo kokių nors problemų, būtinai surasdavo laiko, kad jas aptartų. Paskutiniu metu Kerol ketino papasakoti apie save ir Čiką, paklausti, ar verta Čikui pasakoti apie savo praeitį, tačiau tą pokalbį vis atidėliojo. Norėjo, kad gydytojas Stivensas ja didžiuotųsi. Dėl jo ji buvo viskam pasirengusi.

O štai dabar jį nori pamatyti du žmogžudysčių skyriaus detektyvai.

Makgreivis jau pradėjo nekantrauti.

- Tai kaip, panele? - paklausė.

- Neturiu teisės trukdyti, kai yra pacientas, - atsakė Kerol, bet, pamačiusi Makgreivio akis, skubiai pridūrė: - Paskambinsiu jam. - Pakėlė ragelį ir paspaudė vietinio ryšio mygtuką. Po trisdešimties sekundžių priimamajame pasigirdo daktaro balsas: „Taip?"

- Daktare, jus nori pamatyti du detektyvai. Iš žmogžudysčių skyriaus.

Ji manė, jog jo balsas pasikeis... pasigirs nervingumas, išgąstis. Tačiau išgirdo lakonišką „Tegul palaukia", ir ryšys nutrūko.

Kerol užliejo džiaugsmo banga. Ją išgąsdinti jiems vieni niekai, bet su daktaru neišdegs. Ji išdidžiai nužvelgė priešais stovinčius vyrus.

- Girdėjote, ką pasakė?

- Kada pacientas turi išeiti? - Pasiteiravo Andželis.

Kerol metė akį į laikrodį.

- Po dvidešimt penkių minučių. Šiandien daugiau niekas neateis.

Vyrai susižvalgė.

- Palauksime, - atsiduso Makgreivis. Jie atsisėdo. Makgreivis kelias minutes tyrinėjo Kerol. - Atrodo, jog esu tave kažkur sutikęs, - pagaliau bumbtelėjo.

Vadinasi, ji teisi. Jiems reikia visai ne gydytojo.

- Juk žinote, kaip sakoma - mes visi, kaip vienas, - tarstelėjo.

3 SKYRIUS

Lygiai po dvidešimt penkių minučių Kerol išgirdo trakštelint užraktą durų, pro kurias iš gydytojo kabineto išeinama tiesiai į koridorių.

Prabėgus dar kelioms minutėms gydytojas Stivensas įėjo į priimamąjį. Pamatęs Makgreivį, sekundę pagalvojo ir paklausė: „Mudu pažįstami, ar ne?"

- Taip, - abejingai atsakė detektyvas. - Leitenantas Makgreivis. - Linktelėjęs į savo palydovą pridūrė, - detektyvas Frenkas Andželis.

Džedas ir Andželis paspaudė vienas kitam rankas.

- Užeikite, - pakvietė gydytojas.

Vyrai suėjo į kabinetą, ir durys užsitrenkė. Kerol sutrikusi, stengdamasi susigaudyti, žiūrėjo pavymui. Stambiajam detektyvui gydytojas Stivensas akivaizdžiai nepatiko. Tačiau gal jis apskritai nemėgsta gydytojų? Dėl vieno dalyko Kerol tikrai neabejojo - vakare suknelę reikės atiduoti į valyklą.

Savo kabinetą Džadas įrengė, kaip prancūzų užmiesčio namą. Jokių rašomųjų stalų. Lengvi krėslai ir nedideli, žemi staliukai su ant jų pastatytomis antikvarinėmis lempomis. Ant grindų minkštas, gražaus rašto kilimas, prie tolimesnės sienos patogi kušetė. Ant sienų nė vieno diplomo. Beje, kaip prieš čia ateidamas išsiaiškino Makgreivis, gydytojui Stivensui panorėjus ant sienų neliktų nė mažiausio tuščio lopinėlio.

- Pirmą kartą esu pas psichiatrą, - pastebėjo Andželis. Akivaizdu, jog kabinetas jam pasirodė įspūdingas. - Neatsisakyčiau turėti tokį butą.

- Tokioj aplinkoj pacientas greičiau atsipalaiduoja, - paaiškino gydytojas. - Teisybės dėlei turiu pasakyti, jog esu psichoanalitikas.

- Atsiprašau, - sumišo Andželis. - O koks skirtumas?

- Maždaug penkiasdešimt dolerių už valandą, - atsakė Makgreivis ir pridūrė, kreipdamasis į daktarą, - mano partneris nelabai žino tokias subtilybes.

Partneris... Staiga Džadas prisiminė. Makgreivio partnerį nušovė, o jį patį sužeidė maždaug prieš ketverius ar penkerius metus per susidūrimą su vyno parduotuvę plėšusiais banditais. Apkaltinus šiuo nusikaltimu areštavo tūlą Amosą Zifreną. Kaltinamojo advokatas, teigdamas, jog ginamasis užpuolimo metu buvo nepakaltinamas, reikalavo išteisinti. Gynyba ekspertu pasikvietė Džadą, kad ištirtų Zifreną. Tyrimas parodė, jog kaltinamąjį kamuoja progresuojanti parezė, sukėlusi neišgydomus psichikos sutrikimus. Tokia išvada Zifreną išgelbėjo nuo mirties. Jis buvo paguldytas į psichiatrinę ligoninę.

- Prisiminiau jus, - tarė Džadas. - Zifreno byla. Jūs gavote tris kulkas, o jūsų partnerį užmušė.

- Ir aš jus prisimenu. Jūs nusikaltėliui padėjote išvengti elektros kėdės.

- Kuo galiu būti naudingas?

- Reikia kai ką išsiaiškinti, - atsakė Makgreivis ir žvilgtelėjo į Andželį. Šis ėmė narplioti rankose laikomo ryšulio virvutę. - Norėtume, kad atpažintumėte vieną daiktą, - Makgreivis vėl kalbėjo abejingu balsu.

Andželis išvyniojo paketą. Jo rankose pasirodė besanti ryškiai geltona striukė.

- Esate ją matęs?

- Panaši į manąją, - nustebęs pasakė Džadas.

- Ji - jūsų. Ant pamušalo užrašyta jūsų pavardė.

- Kaip ji atsidūrė pas jus?

- O jums kaip atrodo?

Džadas akylai pažiūrėjo į Makgreivį, paskui, paėmęs nuo stalo pypkę, ėmė ją kimšti tabaku iš čia pat gulėjusios tabakinės.

- Manau, bus geriau, jei paaiškinsite, ką visa tai reiškia, - ramiai tarė.

- Mums rūpi ta striukė. Jeigu ji jūsų, tai įdomu žinoti, kodėl ne pas jus.

- Nieko čia keisto. Šiandien rytą, kai ėjau iš namų, lynojo. Lietpaltis valykloje, tad teko užsimesti tą geltoną striukę. Šiaip jau ją velkuosi į žvejybą. Vienas mano pacientas atėjo be lietpalčio. Lyg tyčia jam išeinant ėmė tiesiog kąsniais drėbti, aš ir paskolinau savo striukę... - Netikėtai sunerimęs Džadas nutilo, - Kas jam atsitiko?

- Atsitiko - kam? - perklausė Makgreivis.

- Mano pacientui Džonui Hansenui...

- Kaip pirštu į akį, daktare, - tyliai pratarė Andželis. - Ponas Hansenas pats negalėjo grąžinti striukės, nes negyvas.

- Negyvas? - krūptelėjo Džadas.

- Kažkas jam į nugarą įbedė peilį, - paaiškino Makgreivis.

Džadas nepatikliai į jį paskersakiavo. Detektyvas paėmė iš Andželio striukę ir išskleidė taip, kad gydytojas aiškiai pamatytų ilgą pjūvį. Ant pamušalo rudavo ryškios dėmės. Džadas pajuto kylantį šleikštulį.

- Kas gi norėjo jį nužudyti?

- Tikėjomės, jog jūs ir galėsite mums tat pasakyti, daktare Stivensai, - tarė Andželis. - Kam geriau pažinti poną Hanseną, jei ne jo psichoanalitikui.

Džadas bejėgiškai papurtė galvą.

- Kada tai atsitiko?

- Vienuoliktą ryto, - atsakė Makgreivis. - Leksingtono prospekte, už kvartalo nuo čia. Ko gero dešimtys žmonių matė, kaip jis parkrito. Tačiau visi taip skubėjo rengtis šventoms Kalėdoms, jog nepaisė gulinčiojo ir jis nukraujavo.

Džadas taip suspaudė stalo kraštą, kad net krumpliai pabalo.

- Kelintą šiandien atėjo Hansenas?

- Dešimtą.

- Kiek paprastai čia išbūna pacientas?

- Penkiasdešimt minučių.

- Jis iš karto išėjo?

- Taip. Manęs jau laukė kitas.

- Išėjo per priimamąjį?

- Ne. Mano pacientai įeina per priimamąjį, o išeina pro šitas duris, - daktaras mostelėjo į duris, vedančias į bendrą koridorių. - Taip jie vieni su kitais nesusitinka.

- Vadinasi, - Makgreivis linktelėjo galvą, - Hanseną nužudė vos tik jam iš čia išėjus. Kodėl jis lankėsi pas psichoanalitiką?

- Apgailestauju, - kiek pasvyravęs atsakė Džadas, - neturiu teisės apie tai kalbėti.

- Kažkas jį nužudė, - nesiliovė Makgreivis, - jūs galėtumėte padėti surasti žudiką.

Džado pypkė užgeso. Neskubėdamas vėl ją užsidegė.

- Kada pradėjote gydyti Hanseną? - dabar klausinėjo Andželis.

- Prieš trejus metus.

- Gal žinote, kas nekentė Hanseno? O gal Hansenas kam nors jautė neapykantą?

- Jeigu būtų toks žmogus, - atsakė Džadas, - pasakyčiau. Manau, jog žinau viską, ką įmanoma žinoti apie Džoną Hanseną. Jis džiaugėsi gyvenimu. Neturėjo priežasčių ko nors nekęsti. Neįsivaizduoju, kas galėjo nekęsti jo.

- Tuo geriau Džonui. Regis, jūs geras gydytojas, pone Stivensai, - tarė Makgreivis. - Mes pasiimsime jo ligos istoriją.

- Ne.

- Mes galime gauti oficialų leidimą.

- Prašom. Tačiau jums ten nėra nieko įdomaus.

- Kas atsitiks, jeigu atiduosite ją mums? - paklausė Andželis.

- Gali pakenkti Hanseno žmonai ir vaikams. Jūs - klaidingame kelyje. Esu įsitikinęs, jog žudikas nepažįstamas su Hansenu.

- O aš tuo netikiu, - burbtelėjo Makgreivis.

Andželis vėl suvyniojo į popierių striukę ir perrišo virvele.

- Baigę tyrimą grąžinsime.

- Galite ir negrąžinti.

Makgreivis atidarė į koridorių vedančias duris.

- Mes jus informuosime, - ir išėjo iš kabineto.

Linktelėjęs Džadui Andželis nusekė vyresnįjį detektyvą.

Kai Kerol įėjo į kabinetą, Džadas vis dar žvelgė įkandin išėjusiųjų.

- Kas nors atsitiko? - susirūpinusi paklausė.

- Kažkas nužudė Džoną Hanseną.

- Nužudė?

- Jį nudūrė.

- O, Viešpatie! Už ką?

- Policija nežino.

- Košmaras! Ar galiu kuo nors pagelbėti?

- Jeigu nesunku, Kerol, viską sutvarkykite ir užrakinkite kabinetą. Nuvažiuosiu pas ponią Hansen ir pats pranešiu apie nelaimę.

- Nesirūpinkite, viską padarysiu, - nuramino Kerol.

- Ačiū.

Džadas išėjo.

Po pusvalandžio, kai Kerol jau buvo sutvarkiusi pacientų ligos istorijas ir rakino savo stalčių, atsidarė priimamojo durys. Buvo kelios minutės po šešių. Tuo metu pastate jau nelikdavo nė gyvos dvasios. Pakėlusi galvą Kerol pamatė link jos einantį besišypsantį vyrą.

4 SKYRIUS

Apniktas minčių Džadas sėdo į mašiną ir nuvažiavo, kur vedė akys. Hansenas perėjo pragarą ir ant laisvės slenksčio... Kaip neteisinga.

Pamatęs telefono būdelę Džadas prisiminė pažadėjęs savo draugams Norai ir Peteriui Hadliams ateiti pietų. Tačiau dabar nenorėjo nieko matyti. Sustojęs įėjo į būdelę ir surinko Hadlių numerį. Prie telefono priėjo Nora.

- Vėluoji. Iš kur skambini?

- Nora, - prakalbo Džadas, - prašom atleisti, bet negalėsiu šiandien atvažiuoti.

- Jis negalės! - šūktelėjo Nora. - O pas mus sėdi prašmatni blondinė, trokštanti su tavimi susipažinti!

- Kada nors kitą kartą. Šiandien tikrai negaliu. Būk gera, atsiprašyk už mane.

- Oi, jau tie gydytojai, - vyptelėjo Nora. - Luktelk, pakviesiu tavo draugužį.

Ragelį paėmė Peteris.

- Kas atsitiko, Džadai?

- Tiesiog sunki diena, - padvejojęs atsakė. - Rytoj viską papasakosiu.

- Tu atsisakai fantastiško švediško stalo. Ir tokios gražuolės!

- Dar susipažinsiu su ja, - pažadėjo Džadas.

Jis išgirdo skubrų šnabždesį, paskui ragelį vėl paėmė Nora.

- Ji ateis pas mus Kalėdų vakarienės. O tu?

- Vėliau pasikalbėsime, - atsakė Džadas. - Atsiprašau už šiandien vakarą.

Pakabino ragelį. Kaip čia taktiškiau užsiminus Norai, kad ji liautųsi ieškojusi jam poros?

Džadas vedė paskutiniame koledžo kurse. Elžbieta, protinga, graži, linksma mergina, mokėsi ten pat sociologijos fakultete. Jiedu labai mylėjo vienas kitą. Drauge kūrė šviesius planus, kaip pertvarkyti pasaulį, kuriame gyvens jų vaikai. Tačiau pirmųjų jų bendro gyvenimo Kalėdų išvakarėse Elžbieta ir dar negimęs kūdikis žuvo automobilio avarijoje. Savo skausmą Džadas pabandė malšinti darbu ir per palyginus trumpą laiką tapo vienu geriausių šalies psicho-

analitikų. Bet iki šiol neprisiversdavo švęsti Kalėdų kitų žmonių kompanijoje. Ta diena, nors puikiai suvokė, jog kvaila, priklausė Elžbietai ir jų kūdikiui.

Išvažiavęs iš Yst River Draiv pasuko link Merit Parkvei ir po pusantros valandos jau dūmė Konektikuto plentu. Sniego pataluose skęstanti gamta priminė naujamečius atvirukus. Džadas pravažiavo Vestport ir Denbiuri, stengdamasis galvoti apie begalinę kelio juostą, nutįsusią po jo automobilio ratais. Kai mintys grįždavo prie Hanseno, prisiversdavo nukreipti jas kitur. Ir tik daug vėliau, absoliučiai išsekęs Džadas apgręžė mašiną ir nuvažiavo namo.

Šveicorius Maikas, paprastai jį pasitikdavęs plačia šypsena, buvo itin santūrus, susimąstęs.

Vestibiulyje Džadas sutiko Beną Kacą, valdytoją, kuris, nervingai mostelėjęs ranka, paskubėjo šmurkštelti į savo butą. „Kas čia jiems šiandien, - pagalvojo Džadas. - Ar mano nervai pakriko?"

Įėjo į liftą.

Liftininkas Edis, stengdamasis nežiūrėti į gydytoją, linktelėjo, tarstelėjo: „Labas vakaras, pone Stivensai", ir paspaudė mygtuką.

- Kas nors atsitiko? - paklausė Džadas.

„O, Dieve, - atsiduso Džadas, - dar vienas kandidatas mano kušetei".

Liftininkas atidarė duris ir Džadas, išėjęs į laiptų aikštelę, pasuko link savo buto. Neišgirdęs užsidarant lifto, atsigręžė. Edis akylai į jį žiūrėjo. Bet vos spėjo prasižioti, kad paklaustų, kas atsitiko, šis greitai užtrenkė duris ir paspau-

dė pirmo aukšto mygtuką. Džadas gūžtelėjo pečiais, išsitraukė raktą ir, atsirakinęs įėjo į butą.

Visuose kambariuose plieskė šviesa. Svetainėje Makgreivis rausėsi ištrauktame stalčiuje. Iš miegamojo atėjo Andželis. Džadas pajuto kylantį pyktį.

- Ką veikiate mano bute?!

- Laukiame jūsų, pone Stivensai, - atsakė Makgreivis.

Priėjęs Džadas stumtelėjo stalčių, vos neprispausdamas detektyvo pirštų.

- Kaip įėjote?

- Turime kratos orderį, - paaiškino Andželis.

Džadas nustebęs išpūtė akis.

- Kratos orderį? Mano buto?

- Klausiame mes, daktare, - tepasakė Makgreivis.

- Galite neatsakinėti, - pridūrė Andželis. - Žinokite, jog viskas, ką pasakysite, gali būti panaudota prieš jus.

- Nenorite paskambinti advokatui? - pasidomėjo Makgreivis.

- Man nereikia advokato. Jau sakiau, kad striukę Hansenui paskolinau šįryt ir daugiau jos nemačiau, kol neatnešėte į mano kabinetą. Aš negalėjau jo nužudyti. Visą dieną praleidau kabinete su pacientais. Panelė Roberts gali viską patvirtinti.

Makgreivis ir Andželis reikšmingai susižvalgė.

- Ką veikėte išėjęs iš darbo? - paklausė Andželis.

- Tiesiog važiavau mašina.

- Kur?

- Į Konektikutą.

- Kas nors matė?

- Ne.

- Gal buvote kur nors sustojęs, - spėliojo Andželis.

- Ne. Koks skirtumas, kur aš šį vakarą važiavau? Juk Hanseną nužudė ryte.

- Nebuvote grįžęs į kabinetą? - atsainiai paklausė Makgreivis.

- Ne. O kas?

- Jūsų kabineto durys išlaužtos.

- Ar negalėtume drauge su mumis ten nuvažiuoti? Gal kas nors pavogta.

- Žinoma. Kas pranešė?

- Naktinis sargas. - paaiškino Andželis. - Daktare, ar laikote kabinete ką nors vertingo? Pinigų? Vaistų?

- Narkotikų ten nėra. Pinigų irgi. Mano kabinete nėra ko vogti. Nieko nesuprantu.

- Na, ir puiku, - baigė pokalbį Makgreivis. - Metas važiuoti.

Priimamajame vyravo chaosas: visi stalčiai ištraukyti, viskas išmėtyta ant grindų. Džadas netikėjo savo akimis.

- Kaip jums atrodo, daktare, ko ieškota? - paklausė Makgreivis.

- Absoliučiai nenutuokiu, - atsakė Džadas ir, priėjęs prie kabineto durų, jas atidarė.

Makgreivis tiesiog lipo jam ant kulnų.

Pamatė išvartytus staliukus, sudaužytas lempas, iškruvintą kilimą. Tolimame kampe gulėjo apnuogintas Kerol Roberts kūnas su už nugaromis surištomis rankomis. Ant krūtinės ir

šlaunų matėsi rūgšties išdegintos žaizdos, dešinės rankos pirštai sulaužyti, o veidas - viena mėlynė.

Abu detektyvai akylai stebėjo daktarą.

- Išblyškote, atsisėskite, - tarstelėjo Andželis.

Džadas papurtė galvą ir kelis kartus giliai atsikvėpė. Kai prakalbo, balsas virpėjo iš įtūžio: „Kas, kas taip padarė?!"

- Šitai ir norime išgirsti iš jūsų, daktare Stivensai, - atrėmė Makgreivis.

Džadas pažvelgė jam tiesiai į akis.

- Niekas taip negalėjo pasielgti su Kerol. Per visą savo gyvenimą ji niekam nepadarė nieko blogo.

- Manau, metas dar ką nors sugalvoti, daktare, - garktelėjo Makgreivis. - Jūs nepažįstate žmogaus, galinčio neapkęsti Hansено, tačiau jam suvarė peilį į nugarą. Kerol niekam nepadarė nieko blogo, tačiau ją apipylė rūgštimi ir mirtinai nukankino. O jūs lyg niekur nieko postringaujate, kad niekas nenorėjo jų nuskriausti. Gana tos komedijos! Jūs kurčias ir aklas?! Mergina pas jus dirbo ketverius metus. Jūs - psichoanalitikas. Nejau aš patikėsiu, jog nieko nežinote apie jos asmeninį gyvenimą?

- Žinoma, ne, - santūriai atsakė Džadas. - Yra jaunas vyras, už kurio ji ketino tekėti.

- Čikas. Mes jau kalbėjomės.

- Bet jis niekada taip nepadarytų. Jis geras vaikinas, mylėjo Kerol.

- Kada paskutinį kartą matėte ją gyvą? - paklausė Andželis.

- Jau sakiau. Prieš išvažiuodamas paprašiau Kerol užrakinti kabinetą. - Džadas nurijo seiles ir vėl giliai atsikvėpė.

- Ar turėjo dar kas nors ateiti?

- Ne.

- Kaip manote, ar šito padaryti negalėjo koks nors maniakas?

- Šitaip elgtis gali tik maniakas, bet ir jis turi turėti priežastį.

- Sutinku, - pastebėjo Makgreivis.

- Kodėl jis vis dar čia? - piktai paklausė Džadas ir vėl pažvelgė į Kerol kūną, dabar primenantį išmestą seną, nereikalingą skudurinę lėlę.

- Netrukus išneš, - nuramino Andželis. - Teismo medikas ir mūsų vaikinai iš žmogžudysčių skyriaus jau baigė.

Džadas pasisuko į Makgreivį.

- Vadinasi, taip palikta buvo specialiai man?

- Taip, ir vėl noriu paklausti, vardan ko šitame kabinete galima imtis tokių žiaurumų? - Mostelėjo į Kerol kūną.

- Nežinau.

- O tai, kas susiję su jūsų pacientais?

- Ne, - Dždedas papurtė galvą.

- Nelabai veržiatės mums pagelbėti ar ne, daktare?

- Nejau manote, jog nenoriu pamatyti sugauto žudiko? - pyko Džadas. - Jeigu mano užrašai jums būtų naudingi, nedelsdamas pasakyčiau. Aš pažįstu savo pacientus. Nė vienas negalėjo nužudyti Kerol. Čia pašalinio žmogaus darbas.

- Kodėl esate tikras, jog niekam neįdomūs jūsų užrašai?

- Jų nepalietė.

Makgreivis smalsiai sužiuro į Džadą.

- Iš kur žinote? Juk dar nematėte.

Priėjęs prie sienos, atidžiai stebimas abiejų detektyvų Džadas paspaudė nedidelę medinę plokštelę. Sienos dalis pasitraukė ir atsivėrė kelios talpios lentynos, prikrautos magnetofono kasečių.

- Visus pokalbius su pacientais įrašau ir laikau čia, - paaiškino Džadas.

- O ar negalėjo kankinti Kerol, kad priverstų pasakyti, kur juostelės?

- Tie užrašai niekan neįdomūs. Reikia ieškoti kitos Kerol nužudymo priežasties. - Džadas dar kartą pažiūrėjo į nukankintą, suniokotą kūną ir pajuto jį užliejantį bejėgišką, aklą pyktį. - Privalote surasti, kas tai padarė.

- Pasistengsiu, - ištarė vyresnysis detektyvas, žvelgdamas jam tiesiai į akis.

Savo partnerio Makgreivis paprašė nuvežti Džadą namo.

- Turiu dar šiokių tokių darbų, - paaiškino. - Labanakt, daktare.

Ir nužingsniavo išilgai gatvės.

- Važiuojam, - skubino Andželis. - Sužvarbau.

Džadas atsisėdo ant priekinės sėdynės šalia detektyvo ir mašina pajudėjo.

- Turiu pranešti Kerol šeimai, - tarė daktaras.

- Mes jau pasirūpinome.

Džadas linktelėjo. Be abejo, jis turės juos aplankyti, bet kiek vėliau. Įdomu, galvojo Dža-

das, ką tokiu metu ketina veikti leitenantas Makgreivis.

Tarsi skaitydamas jo mintis Andželis pasakė:

- Makgreivis - geras policininkas. Jis mano, jog Zifrenas nusipelnė elektros kėdės už jo partnerio nužudymą.

- Zifrenas - beprotis.

- Aš tikiu jumis, daktare.

„O štai Makgreivis - ne", - mąstė Džadas.

Miesto lavoninė nesiskyrė nuo bet kokios kitos trečią valandą nakties, na, jeigu nepaisysime kažkokio šmaikštuolio ant durų pakabinto dygialapio bugienio vainiko. „Kas čia dabar, - pagalvojo Makgreivis, - sąmojaus perteklius ar paprasčiausiai juodas humoras?

Skrodimas dar nebaigtas, detektyvui teko palaukti koridoriuje. Pagaliau pašaukė užeiti. Kai Makgreivis įėjo, teismo medicinos ekspertas didelėje baltoje kriauklėje plovėsi rankas. Atsakęs į klausimus medikas išėjo, o detektyvas, virškindamas gautą informaciją, užtruko ten gana ilgai. Išėjęs į gatvę apsidairė, ieškodamas taksi. Beviltiška. Tie kalės vaikai, ko gero, iškūrė į Bermudų salas. Pagaliau pamatė pravažiuojančią budinčią mašiną, susistabdė ir, parodęs tarnybinį pažymėjimą, liepė nuvežti į devynioliktą nuovadą.

Įėjęs į pastatą pamatė Andželį.

- Jie baigė Kerol Roberts skrodimą.

- Na?

- Ji buvo nėščia.

Andželis nustebęs sužiuro į jį.

- Ketvirtas mėnuo. Nekenksmingam abortui per vėlu, bet dar nesimatė.

- Manote, jog šis faktas kaip nors susijęs su žmogžudyste?

- Gerai paklausei. Jeigu dėl to kaltas jos draugužis, už kurio ketino ištekėti, tada nieko ypatingo. Būtų susituokę ir po poros mėnesių susilaukę vaiko. Tokie dalykai pasitaiko kiekviename žingsnyje. Antra vertus, jeigu jis taip padarė ir nenorėjo vesti, irgi nieko baisaus. Ji būtų vieniša motina. Taip dar dažniau atsitinka.

- Kalbėjomės su Čiku. Jis ketino vesti.

- Žinau. Todėl paklausiau savęs, kokia peršasi išvada. Nėščia negrė. Eina pas vaiko tėvą, praneša, kad greitai taps motina, o jis ją nužudo.

- Kad taip pasielgtų, turi būti kuoktelėjęs.

- Manau, jog viskas ne taip paprasta. Sakykim, Kerol, atėjusi pasakė, jog išsaugos kūdikį. Na, kad galėtų šantažuoti tėvą ir priverstų ją vesti. Tarkim, jis jau vedęs. Arba jis - baltasis. O gal jis - garsus gydytojas, turintis aibę pacientų. Jeigu toks dalykas iškiltų aikštėn, jo karjerai galas. Kas, velniai rautų, eis pas psichoanalitiką, užtaisiusį vaiką savo juodaodei sekretorei, ar ją vedusį?

- Stivensas - gydytojas, - abejojo Andželis, - ir tikriausiai žino dešimtis būdų, kaip atsikratyti ja, nesukeliant įtarimo.

- Gal taip, gal - ne. Jeigu atsiras nors menkiausias jį išduodantis įkaltis, išsisukti bus nelengva. Perka nuodus - kažkas pažymi, jog parduoti. Perka peilį ar virvę - pagal juos irgi galima atkapstyti pardavėją. O panagrinėkim šį

spektakliuką: kažkoks maniakas be jokios priežasties nužudo sekretorę, gydytojas tampa sielvarto prislėgtu darbdaviu, reikalaujančiu surasti žudiką.

- Viskas kažkaip neįtikėtina.

- Dar nebaigiau. Prisiminkim jo pacientą Džoną Hanseną. Dar viena to paties nežinomo maniako žmogžudystė. Štai ką aš tau, Andželi, pasakysiu. Netikiu sutapimais. O du sutapimai tą pačią dieną verčia suklusti. Todėl paklausiau savęs, ar Džono Hanseno ir Kerol Roberts nužudymas kaip nors nesisieja, ir netikėtai viskas prarado atsitiktinumo atspalvį. Įsivaizduokim, Kerol, įėjusi į kabinetą, pareiškia, jog daktaras greitai bus tėvelis. Ji reikalauja pinigų arba ją vesti, arba dar ko nors. Džonas Hansenas tuo momentu galėjo būti priimamajame ir viską girdėti. Gydytojas Stivensas gal net neįtarė, kol šis, atsigulęs ant kušetės, nepuolė grasinti demaskuosiąs.

- Per daug spėliojimų.

- Bet viskas logiška. Hansenui išėjus, daktaras išslinko paskui ir padarė taip, kad pacientas užsičiaupė amžiams. Teko grįžti, kad nutildytų Kerol. Sutvarkė taip, kad panėšėtų į maniako poelgį ir, nusikratęs visų rūpesčių, išdūmė į Konektikutą. Dabar ramiausiai stebi, kaip plūkiasi policija, ieškodama tariamo psicho.

- Netikiu, - prieštaravo Andželis, - neturite įrodymų.

- Kaip tai neturiu įrodymų? O du lavonai? Vienas - pas Stivensą dirbusi nėščia dama, kitas - maždaug už kvartalo nuo įstaigos nužu-

dytas pacientas. Paprašius leisti pasiklausyti įrašytų pokalbių su Hansenu, gydytojas nesutiko. Kodėl? Ką saugo daktaras Stivensas? Paklausiau, kas galėjo išlaužti kabineto duris ir ko ieškojo. Tada turėtume sklandžią versiją: įsilaužėliai, norėdami išsiaiškinti, kur tas paslaptingasis „kažkas", nukankino Kerol. Bet, žinai, to paslaptingojo „kažko" nėra. Tos kasetės niekam nereikalingos. Kabinete nėra nei narkotikų, nei pinigų. Vadinasi, privalome ieškoti kažin kokio maniako. Ar ne? Tačiau aš tuo netikiu. Aš manau, jog mes turime ieškoti daktaro Džado Stivenso.

- Regis, - lėtai pratarė Andželis, - jūs nekantraujate įkišti jį už grotų.

Makgreivio veidas pamėlo iš įniršio.

- Jis kaltas!

- Ketinate areštuoti?

- Iš pradžių pasistengsiu įrodyti, kad esu teisus. Bet kai jau pasodinsiu jį už grotų, tai ten ir liks, - ir, ryžtingai apsigręžęs, Makgreivis išėjo.

Andželis susimąstęs žvelgė įkandin. Jeigu nesutrukdys, Makgreivis pasieks savo ir daktaras atsidurs kalėjime. Jis negalėjo šito leisti. „Rytą, - nutarė detektyvas, - pasikalbėsiu su kapitonu Berteliu".

Kitą dieną visi rytiniai laikraščiai stambiomis antraštėmis pranešė apie žvėrišką Kerol Roberts nužudymą. Džadui kilo noras paskambinti visiems pacientams ir paprašyti neateiti. Taip ir nebuvo atsigulęs. Vokai buvo nelyginant švininiai. Peržiūrėjęs paskirtų susitikimų sąrašą pagalvojo, jog trys praras pusiausvyrą, o du, sužinoję, jog negalės pas jį ateiti, puls į neviltį.

Kitiems, beje, nieko neatsitiktų. Galop Džadas nutarė, jog neverta keisti dienotvarkės ne tik dėl pacientų, bet ir todėl, kad darbas leido atitrūkti nuo minčių apie įvykius.

Harisonas Burkas, žilaplaukis, respektabilus vyras, atrodė kaip stambios kompanijos vadovas. Beje, toks jis ir buvo - „Internešnl Stil korporeišn" viceprezidentas. Pirmą kartą jį išvydęs Džadas pagalvojo: ar jis pats susikūrė tą stereotipinį įvaizdį, ar įvaizdis sukūrė Burką.

Burkas išsitiesė ant kušetės. Prieš porą mėnesių Džadui jį atsiuntė gydytojas Peteris Hadlis. Dešimties minučių pakako, kad Stivensas suvoktų, jog Burkas - persekiojimo manijos kamuojamas šizofrenikas. Štai ir šiandien Burkas net neužsiminė apie vakar vakare šiame kabinete įvykdytą žmogžudystę, nors apie ją rėkte rėkė visi laikraščiai. Šitai, beje, būdinga jo ligai. Jis pastebi tik tai, kas susiję su juo pačiu.

- Netikėjote manim, - pradėjo Burkas, - bet dabar turiu įrodymų, kad esu medžiojamas.

- Maniau, jog sutarėme objektyviai nagrinėti šį klausimą, - atsargiai pastebėjo Džadas. - Prisimenate, praeitą kartą priėjome išvadą, jog vaizduotė gali...

- Kokia vaizduotė! - klyktelėjo Burkas. Sugniaužęs kumščius atsisėdo. - Jie norėjo mane užmušti.

- Kodėl jums neatsigulus ir nepabandžius atsipalaiduoti? - pasiūlė Džadas.

- Tik tiek ir tenorite man pasakyti? - Burkas pašoko. - Net nesiklausote mano įrodymų! - Jis prisimerkė. - O gal jūs vienas iš jų?

- Juk žinote, kad nesu vienas iš jų, - atsiduso Džadas. - Aš jūsų draugas. Stengiuosi jums padėti, - jis buvo nusivylęs.

Pagerėjimo, kurį, rodėsi, buvo pasiekęs per paskutinį mėnesį, neliko nė padujų. Prieš jį stovėjo tas pats nervingai nuo kiekvieno šlamesio krūpčiojantis šizofrenikas, kuris prieš porą mėnesių įėjo į kabinetą.

„Internešnl Stil" Burkas pradėjo dirbti pasiuntiniu. Per dvidešimt penkerius metus maloni išvaizda ir įgimtas mokėjimas bendrauti leido pakilti ant aukščiausio karjeros laiptelio. Buvo siūlomas net į kompanijos prezidentus. Paskui, prieš ketverius metus, žmona ir trys vaikai žuvo per gaisrą viloje Sauzamptone. Burkas tuo metu su meiluže poilsiavo Bahamuose. Tragedija jį sukrėtė. Katalikiškai išauklėtas neįstengė atsikratyti kaltės jausmo prieš savo artimuosius. Tapo uždaras, ėmė vengti žmonių. Vakare likęs namuose mintyse daugybę kartų įsivaizduodavo liepsnose žūstančius žmoną ir vaikus tuo metu, kai jis su meiluže tvarsėsi lovoje. Jeigu būtų buvęs su jais, būtų galėjęs išgelbėti. Ši mintis virto manija. Jis - siaubūnas. Pats tat žinojo. Dievas irgi žinojo. Be abejo, suvokė ir kiti! Jie nekentė jo taip pat, kaip jis nekentė savęs. Žmonės šypsojosi jam ir veidmainiavo, kad užjaučia, o iš tikrųjų tik ir laukė, kad, suklupęs, patektų į spąstus. Tačiau pergudrauti Burką ne jų nosiai. Liovėsi vaikščiojęs į valgyklą, priešpiečius jam atnešdavo į kabinetą. Stengėsi kuo rečiau matytis su žmonėmis.

Prieš porą metų, atsistatydinus kompanijos prezidentui, jo vietą užėmė pakviestas iš kitos

firmos žmogus. Prieš metus laisvas liko pirmojo viceprezidento postas, tačiau Burkas vėl buvo apeitas. Argi čia ne įrodymai, kad prieš jį rengiamas sąmokslas? Ėmė stebėti jį supančius žmones, naktimis gretimuose kabinetuose įrengdavo pasiklausymo aparatus. Prabėgus šešiems mėnesiams jį sučiupo, taip sakant, už rankos ir neatleido tik dėl ilgametės, nepriekaištingos tarnybos.

Ko mpanijos prezidentas nutarė, jog Burkas per daug apkrautas darbu ir, vedinas gerų norų, palaipsniui ėmė mažinti krūvį. Tačiau reakcija buvo netikėta - Burkas pamanė, jog norima juo nusikratyti. Jie bijo jo, nes jis esąs protingesnis. Jeigu jis būtų tapęs kompanijos prezidentu, visi jie būtų likę be darbo, nes visi - mulkiai. Burkas darė klaidą po klaidos. Kai jam pasakydavo, neigdavo vienaip ar kitaip prisidėjęs. Kažkas, stengdamasis jį diskredituoti, specialiai keičiąs jo ataskaitas, painiojąs skaičius ir statistinius duomenis. Greitai Burkas įsitikino, jog medžiojamas ne vien darbe. Jį nuolat seką gatvėje, klausąsi jo telefono pokalbių, skaitą jo laiškus. Liovėsi valgęs, nes maistą jie galį užnuodyti. Tiesiog akyse ėmė blogti. Sunerimęs kompanijos prezidentas susitarė su gydytoju Peteriu Hadliu ir įkalbėjo Burką nueiti. Pasikalbėjęs su Burku Peteris nedelsdamas paskambino Džadui.

Štai prieš jį dabar ir stovėjo sugniaužęs kumščius Harisonas Burkas.

- Papasakokite apie įrodymą.

- Praeitą naktį jie įsiveržė į mano namus. Atėjo, kad nužudytų. Bet aš jiems per kietas

riešutas. Miegu kabinete, be to, visose duryse yra įtaisyti papildomi užraktai, kad jie negalėtų manęs pasiekti.

- Ar pranešėte policijai apie įsilaužimą?

- Žinoma, ne! Policija išvien su jais. Jiems įsakyta mane nušauti. Tačiau nesiryžta šauti, kai aplink žmonės. Todėl aš vengiu nuošalių gatvių.

- Dėkoju, kad pasakėte šią informaciją.

- Ką ketinate daryti? - susidomėjęs paklausė Burkas.

- Aš atidžiai klausausi jūsų pasakojimo. Be to, - Džadas linktelėjo į įjungtą diktofoną, viskas, ką sakote, įrašoma. Jeigu jums kas nors atsitiks, turėsime nenuginčijamą prieš jus rengto sąmokslo įrodymą.

- O, Dieve, nuostabu! - Burkas plačiai nusišypsojo. - Įrašas. Na, dabar jie įkliuvo.

- Kodėl jums vėl neatsigulus? - pasiūlė Džadas.

Burkas atsigulė ant kušetės.

- Pavargau. Nemiegu naktimis, bijau užsimerkti. Net neįsivaizduojate, kaip reikia jaustis, kai visi tave persekioja.

„Nejaugi", - prisiminęs Makgreivį pagalvojo gydytojas.

- Tarnas negirdėjo, jog laužiamos durys? - paklausė.

- Argi nesakiau, kad prieš dvi savaites jį išvijau?

Džadas mintyse perkratė visus pokalbius su Burku. Vos prieš tris dienas jis vaizdžiai pasakojo apie tą dieną įvykusį konfliktą su tarnu.

- Regis, neužsiminėte apie tai, - švelniai pastebėjo. - Ar tikrai tarnas išėjo prieš dvi savaites?

- Aš niekada neklystu, - atšovė Burkas. - Kaip jums atrodo, kodėl tapau vienos didžiausių pasaulyje kompanijos viceprezidentu? Todėl, daktare, kad esu nekvailas ir prašom to neužmiršti.

- Kodėl atleidote tarną?

- Jis bandė mane nunuodyti.

- Kaip?

- Lėkšte kiaušinienės su kumpiu, apsčiai „pagardintos" arsenu.

- Ragavote?

- Žinoma, ne, - vyptelėjo Burkas.

- Kaip sužinojote, jog maistas užnuodytas?

- Nuodus aš užuodžiu.

- Ką pasakėte tarnui.

Burkas patenkintas šyptelėjo.

- Nieko. Paprasčiausiai gerokai aplamdžiau jam šonus.

Džado neapleido nusivylimo jausmas. Jis suvokė, jog būtų pagelbėjęs Burkui, jeigu šis anksčiau būtų pas jį atėjęs. Dabar jau šaukštai po pietų. Psichoanalizės praktika įrodė, jog tuo momentu, kai pacientas apie viską kalba nesusimąstydamas, žodžiais išreikšdamas bet kokią galvon toptelėjusią mintį ar asociaciją, plonytė civilizacijos plėvelė gali perplyšti ir leisti išsiveržti pačioms primityviausioms pasąmonėje slypinčioms, nelyginant žvėrys miške, aistroms, emocijoms. Nevaržomas visų minčių išsakymas - pirmas žingsnis psichoanalizės procese. Tačiau Burko atveju tas žingsnis virto

bumerangu. Pokalbiai su Džadu išlaisvino jo pasąmonėje įkalintus agresijos instinktus. Rodėsi, jog po kiekvieno susitikimo Burkui darėsi geriau, jis jau sutikdavo su Džadu, jog nėra jokio sąmokslo, jog jis tik pervargo, jog pertempti nervai. Džadas manė, kad jie netrukus imsis gilesnės analizės ir atakuos ligos priežastį. Tačiau, kaip paaiškėjo, visą tą laiką Burkas melavo. Jis tikrino Džadą, ar šis nėra vienas iš sąmokslininkų. Harisonas Burkas virto vaikščiojančia bomba, galinčia sprogti bet kuriuo momentu. Giminių jis neturi. Vadinasi, reikia pranešti kompanijos prezidentui. Tat bus Burko karjeros galas. Jį išsiųs į psichiatrinę ligoninę. Ar jis teisus, manydamas, jog Burkas pavojingas visuomenei? Būtų gerai su kuo nors pasikonsultavus, tačiau Burkas nieku gyvu nesutiks. Džadas žinojo, jog nuspręsti teks jam pačiam.

- Harisonai, norėčiau, kad kai ką man pažadėtumėte.

- Ką? - įtariai paklausė Burkas.

- Jiems, jeigu bandys jus apgauti ar panorės sunaikinti, pirmiausia reikės jus pačiupti. Bet jūs jiems per gudrus. Kokių provokacijų jie besigriebtų, prašau, nenaudokite jėgos. Tada jie nelies jūsų.

- O, Dieve, žinoma, jūs teisus, - Burko akys sužibo. - Štai koks jų planas! Mes juos perkandom, ar ne?!

Išgirdęs atsiveriant priimamojo duris Džadas žvilgtelėjo į laikrodį - atėjo kitas pacientas.

- Šiai dienai pakaks, - pasakė, išjungdamas diktofoną.

- Ar viską įrašote? - nepatikliai pasidomėjo Burkas.

- Kiekvieną žodį, - atsakė Džadas ir, kiek patylėjęs, pridūrė, - manau, jog šiandien neverta jums grįžti į darbą. Geriau būtų važiuoti namo ir atsipūsti.

- Negaliu, - sušnibždėjo nevilties kupinu balsu Burkas. - Jeigu neateisiu į kabinetą, jie beregint nuims lentelę su mano pavarde ir pakabins kitą. - Palinko prie Džado. - Saugokitės. Sužinoję, jog jūs - mano draugas, ir su jumis susidoros.

Burkas pakilo, nuėjo prie durų, vedančių į koridorių, ir, jas pravėręs, atsargiai iškišo galvą. Paskui išsliuogė iš kabineto.

Džadas, svarstydamas, kaip pasielgti su Harisonu Burku, žiūrėjo pavymui. Jeigu jis būtų atėjęs pusmečiu anksčiau... Ūmai daktarą persmelkė netikėta mintis. Gal Harisonas Burkas jau tapo žmogžudžiu?! Ar tik jis nesusijęs su Džono Hanseno ir Kerol Roberts mirtimi? Burkas ir Hansenas - jo pacientai. Jiedu galėjo susitikti. Paskutiniu metu Burkas dažnai ateidavo po Hanseno. Ir gana dažnai vėluodavo. Hanseną jis galėjo pamatyti koridoriuje. Ir įsivaizduoti, kad šis jį seka, kad yra pavojingas. O Kerol... Visada atėjęs į priėmimą Burkas ją matydavo. Gal staiga toptelėjo, jog Kerol jam kelia pavojų, kurio išvengti galima tik fiziškai ją sunaikinus? Ar seniai negaluoja Burkas? Žmona ir trys vaikai žuvo dėl nelaimingo atsitikimo. Nelaimingo atsitikimo? Reikia išsiaiškinti.

Priėjęs prie durų, vedančių į priimamąjį, atidarė ir tarė:

- Prašom!

Nuo kėdės grakščiai pakilo Ana Bleik ir šypsodamasi ėjo link jo. Džadui, kaip ir per pirmą susitikimą, sudunksėjo širdis. Po Elžbietos mirties pirmą kartą susidomėjo moterim ne tik kaip gydytojas.

Nuostabiausia, kad išoriškai jos buvo absoliučiai nepanašios. Elžbieta - neaukšta, mėlynakė blondinė, Ana - aukšta brunetė, su juodų ilgų blakstienų šešėlyje įsitaisiusiomis milžiniškomis violetinėmis akimis. Ji panėšėjo į kilmingą Imperijos laikų romėnę, nuostabią ir nepasiekiamą. Šį įspūdį švelnino tos nepaprastą šilumą spinduliuojančios akys. Tokios gražuolės Džadas nebuvo sutikęs. Tačiau Džadą traukė ne grožis, o kažkokios jėgos pojūtis, nepaaiškinamas jausmas, tarsi būtų pažinojęs ją visą gyvenimą. Stebindami savo aštrumu jame prabudo, atrodė, seniai palaidoti troškimai.

Džado priimamajame ji pasirodė prieš tris savaites. Kerol paaiškino, kad gydytojas neturi nė minutės laisvos, kad nėra jokios galimybės priimti naujus pacientus. Ana pasiprašė leisti palaukti. Priimamajame ji kantriai išsėdėjo dvi valandas, kol, pagailėjusi, Kerol įleido pas gydytoją. Pamatęs Aną Džadas tiesiog neteko žado. Paskui niekaip neįstengė prisiminti, apie ką jiedu kalbėjosi pirmas akimirkas. Atmintis išsaugojo tik jo pasiūlymą atsisėsti bei vardą ir pavardę - Ana Bleik. Džadui paklausus, kuo skundžiasi, pagalvojusi, Ana atsakė, jog negalinti įvardinti. Ji net nesanti tikra, ar turi kuo skųstis. Kažkuris jos pažįstamas gydytojas kaž-

kaip prasitaręs, jog Džadas - vienas geriausių šalies psichoanalitikų ir ji nutarusi pas jį ateiti. Džadui pasidomėjus, kuo vardu jos bičiulis, Ana išsisuko neatsakiusi. Jo pavardę ji galėjo surasti ir telefono knygoje.

Jis įrodinėjo, jog iki kaklo paskendęs darbuose, jog negalįs imti naujų pacientų, siūlė kreiptis į kitus specialistus, tačiau Ana buvo neperkalbama, ramiai tvirtino, jog gydytis nori tik pas jį. Galop Džadas nusileido. Jeigu nepaisysi beveik nejuntamos vidinės įtampos, Ana atrodė be galo rami, ir jis nutarė, jog viskas labai paprasta. Džadas nusižengė taisyklei niekada nepriimti pacientų be kito gydytojo siuntimo ir paaukojo priešpiečių valandą. Nors Ana lankydavosi du kartus per savaitę, dabar jis apie ją žinojo nė kiek ne daugiau, nei po pirmo pokalbio. Beje, Džadas kai ką sužinojo apie save. Jis įsimylėjo - pirmą kartą po Elžbietos mirties.

Paklausęs, ar myli savo vyrą, nekentė savęs už norą išgirsti „ne". Tačiau Ana tarė: „Taip. Jis geras žmogus ir labai stiprus".

- Kur gimėte?

- Rivjere, mažame miestelyje netoli Bostono.

- Tėvai gyvi?

- Tik tėvas. Mama mirė nuo širdies smūgio, kai buvau dvylikos metų.

- Jiedu sutarė?

- Taip. Jie labai mylėjo vienas kitą.

„Matosi", - džiugiai pagalvojo Džadas. Nuolat bendraujant su psichiniais ligoniais pokalbis su Ana buvo nelyginant gurkšnis gaivaus balandžio oro kaitrią vasaros dieną.

- Brolių ar seserų turite?

- Ne. Esu vienturtė. Beje, išlepinta vienturtė, - ji nusišypsojo giedra, draugiška šypsena, be mažiausio apgavystės ar veidmainystės šešėlio.

Ana papasakojo, jog su tėvu, dirbusiu valstybės aparate, ilgai gyveno užsienyje. Jam vėl vedus ir persikėlus į Kaliforniją ji pradėjo dirbti Jungtinėse Tautose vertėja. Ana laisvai mokėjo prancūzų, italų ir ispanų kalbas. Būsimą vyrą susitiko per atostogas Floridoje. Jis turėjo kažkokią statybos firmą. Ypatingo įspūdžio nepadarė, bet pasirodė besąs atkaklus gerbėjas ir po dviejų mėnesių Ana už jo ištekėjo. Gyveno jie Niudžersyje. Po drauge praleisto pusmečio Ana atėjo pas psichoanalitiką.

Tat viskas, ką Džadui pavyko sužinoti per tris savaites. Iki šiol absoliučiai nenutuokė, kas jai yra. Ana blokuodavo visas jo pastangas. Prisiminė kai kuriuos pirmo susitikimo metu pateiktus savo klausimus.

- Ponia Bleik, čia atėjote dėl vyro?

Neatsakė.

- Įtariate, jog neištikimas?

- Ne, - nustebusi.

- Turite meilužį?

- Ne, - piktai.

Džadas, stengdamasis rasti geriausią būdą prasiskverbti pro Anos minčių užkardą, susimąstė ir, kad užčiuoptų jautrią vietą, nutarė probėgšmais pasidomėti dažniausiai sutinkamomis problemomis.

- Pykstatės dėl pinigų?

- Ne. Jis labai dosnus.

- Kokie nors nesklandumai su giminėmis?

- Jis našlaitis, o mano tėvas gyvena Kalifornijoje.

- Jūs arba jūsų vyras vartojate narkotikus?

- Ne.

Džadas klausė apie alkoholizmą, frigidiškumą, nėštumo baimę - apie viską, ką įstengė prisiminti. Kiekvieną kartą, žvilgtelėjusi į jį, Ana purtė galvą arba atsakinėjo vienu žodžiu. Kai gydytojas darydavosi atkaklesnis, ji suturėdavo: „Prašom, būkite kantrus. Nereikia manęs skubinti".

Į ką nors kitą Džedas jau seniausiai būtų numojęs ranka. Bet Anai jis norėjo padėti. Dar daugiau - norėjo matytis su ja.

Dabar kalbėdavosi jos pasiūlyta tema. Su tėvu Ana apkeliavo tuziną įvairiausių šalių, sutiko aibę įdomių žmonių. Ji turėjo skvarbų protą ir subtilų humoro jausmą. Paaiškėjo, jog jiems patinka tie patys literatūros bei muzikos kūriniai, teatro spektakliai. Su Džadu ji elgėsi pakankamai nuoširdžiai, bet vis dėlto jis jai buvo tik gydytojas. Kokia karti ironija! Visus tuos metus jis nesąmoningai ieškojo tokios moters, kaip Ana. Kai pagaliau ji atėjo, jis privalėjo išnarplioti ją jaudinančią kebeknę ir išleisti atgal pas vyrą.

Anai įėjus į kabinetą, Džadas atsisėdo ant kėdės šalia kušetės ir laukė, kol ji atsiguls.

- Ne šiandien, - tyliai tarė. - Atėjau, kad pasiteiraučiau, ar negaliu kuo nors pagelbėti. Man labai patiko Kerol. Kam prireikė ją žudyti?

- Nežinau.

- Policija ką nors įtaria?

„Taigi!" - su kartėliu pagalvojo Džadas.

- Turi kažkokias versijas.

- Įsivaizduoju, kaip jums negera. Norėjau tik užeiti pasakyti, kad nuoširdžiai užjaučiu. Net nežinojau, ar ateisite šiandien.

- Ir neketinau, bet... na, apskritai, aš čia. Jeigu jau susitikome, tai gal imkime ir pasikalbėkime šiek tiek apie jus?

- Nesu įsitikinusi, - mažumą patylėjusi tarė Ana, - jog turime apie ką kalbėtis.

Džadas pajuto, kaip suspurdėjo širdis. Nejau nori pasakyti, jog daugiau jos neišvys?

- Kitą savaitę rengiamės su vyru į Europą.

- Puiku, - išgirdo savo balsą.

- Apgailestauju, kad be reikalo gaišinau, daktare Stivensai. Prašom atleisti.

- Niekai, - Džadas iš susijaudinimo užkimo.

Ji palieka jį. Visam laikui.

Ana išėmė pinigus iš rankinuko. Visi kiti pacientai atsiųsdavo čekį, ji gi visada mokėdavo grynais.

- Ne, - paprieštaravo Džadas. - Jūs atėjote kaip draugas. Aš.:. dėkoju.

Staiga jis pasielgė taip, kaip niekada su pacientais nesielgdavo.

- Noriu, kad ateitumėt dar kartą, - išlemeno.

- Kodėl?

„Todėl, kad nepakeliama mintis, jog daugiau tavęs neišvysiu, - mintyse kalbėjo Džadas. - Todėl, kad daugiau tokios nebesutiksiu. Todėl, kad graužiuosi, jog anksčiau tavęs nesutikau. Todėl, kad myliu tave". Tačiau garsiai pasakė:

- Manau, galėtume... susumuoti. Galutinai įsitikinti, jog viskas gerai.

- Norite, - Ana šyptelėjo, - surengti išleistuvių vakarą.

- Kažkas panašaus. Sutarta?

- Jeigu būtinai reikia, tada ateisiu. - Ji priėjo artyn. - Visą laiką trukdžiau jums. Jūs puikus specialistas, daktare Stivensai. Prireikus pagalbos būtinai kreipsiuosi į jus.

Ana ištiesė ranką ir jis pagarbiai ją paspaudė.

- Ateisiu penktadienį, - pažadėjo.

- Penktadienį... - aidu pakartojo Džadas.

Jis žiūrėjo, kaip ji priėjo prie durų, jas atidarė ir dingo. Dar niekada Džadas nesijautė toks vienišas. Tačiau sėdėti sudėjęs rankas negalėjo. Reikia rasti atsakymą. Ir privalo rasti anksčiau, negu Makgreivis jį sunaikins. Leitenantas įtarė jį nužudžius du žmones, o jis negalėjo įrodyti savo nekaltumo. Bet kuriuo momentu galėjo areštuoti. Tat palaidotų jo profesinę karjerą. Be to įsimylėjo ištekėjusią moterį, kurios nuo penktadienio daugiau niekada nebematys.

5 SKYRIUS

Likusi diena praplaukė lyg rūke. Keli pacientai probėgšmais prisiminė Kerol, tačiau iš tikrųjų jie galvojo tik apie save ir savo problemas. Džadas bandė susikoncentruoti, tačiau bergždžiai - mintys, ieškodamos išeities iš susiklosčiusios situacijos, sklandė kažkur toli.

Septintą išleidęs paskutinį pacientą nuėjo prie baro ir įsipylė neskiesto viskio. Alkoholis akimoju apkvaitino ir Džadas prisiminė, jog nuo

ryto nieko nevalgė. Net mintis apie valgį kėlė šleikštulį. Atsisėdęs krėslan Džadas susimąstė. Jo pacientų ligos istorijose nebuvo nieko, už ką vertėtų atimti gyvybę. Koks nors šantažistas galėjo pabandyti pavogti. Tačiau šantažistai dažniausiai baisūs bailiai, jie naudojasi kitų silpnybėmis. Todėl Kerol užtiktas nusikaltimo vietoje galėjo išsigandęs nužudyti, tačiau tai būtų padaręs greitai, vienu smūgiu. Nebūtų kankinęs. Reikia ieškoti kito paaiškinimo.

Džadas, narpliodamas dviejų paskutinių dienų įvykius, sėdėjo ilgai. Galop liovėsi ir atsidusęs pakilo. Žvilgtelėjęs į laikrodį nustebo, kad jau taip vėlu.

Iš pastato Džadas išėjo dešimtą valandą. Pūtė žvarbus vėjas, vėl snigo. Kitoje Leksingtono prospekto pusėje raudonos ir baltos spalvų neoninė reklama parduotuvės vitrinoje priminė: „Tik šešios dienos beliko nusipirkti Kalėdų dovanas".

Mašinų nesimatė, tad Džadas nutarė nukirsti kampą ir, nepriėjęs perėjos, pasuko tiesiai link garažo. Staiga už nugaros išgirdo gausmą ir atsigręžė. Į jį artėjo didžiulis juodas limuzinas užgesintais žibintais. Tarp jų bebuvo likę dešimt pėdų. „Girtas mulkis", - šmėstelėjo Džadui ir jis ėmė bėgti link šaligatvio. Didindamas greitį automobilis sekė paskui. Per vėlai gydytojas suvokė, jog vairuotojas sąmoningai bando jį partrenkti.

Paskutinis prisiminimas - stiprus smūgis į nugarą. Akimirką gatvę nušvietė ryškios žvaigždės, susproginėjusios jo gerklėje. Tą sekundę jam viskas paaiškėjo. Jis suprato, kodėl nužudė

Džoną Hanseną ir Kerol Roberts. Džadas pajuto džiaugsmą. Viską turi pranešti Makgreiviui. Šviesa užgeso, liko tik tamsios nakties tyla.

Iš išorės Devyniolikta policijos nuovada priminė mokyklą: raudonos sutrūkinėjusios plytos, apsilupęs tinkas, balandžių išmatomis aptaškyti karnizai. Šiai nuovadai priklausė Manheteno teritorija nuo 59-osios iki 86-osios gatvės ir nuo Penktosios iki Yst River.

Apie partrenktą pėsčiąjį budinčiam buvo pranešta pradžioje vienuoliktos ir šis ligoninę sujungė su detektyvų biuru. Devynioliktajam išpuolė sunki naktis. Dėl orų šoktelėjo apiplėšimų ir išprievartavimų skaičius. Gatvės virto ledo dykynėmis, kuriose chuliganai terorizavo sunkiai per jų valdas besikapstančius vienišus keleivius. Biure buvo tik Frenkas Andželis ir seržantas, tardęs įtariamą sukėlus gaisrą. Kiti buvo išsiskirstę pagal skubius iškvietimus. Suskambus telefonui ragelį pakėlė Andželis. Medicinos sesuo pasakė, jog nukentėjusysis prašo leitenanto Makgreivio. Makgreivis buvo išėjęs į archyvą. Ji padiktavo nukentėjusiojo duomenis ir Andželis pažadėjo nedelsiant atvažiuoti.

Jis dėjo ragelį, kai atsidarė duris ir įėjo Makgreivis.

- Reikia važiuoti, - tarė Andželis, glaustai išdėstęs pokalbį su budinčia sesele.

- Palauks, - burbtelėjo Makgreivis. - Pirmiausia reikia pasikalbėti su kapitonu tos nuovados, kurios teritorijoje tai atsitiko.

Stebėdamas renkantį numerį leitenantą Andželis galvojo, ar šis jau žino apie jo apsilanky-

mą pas kapitoną Bertelį. Pokalbis išėjo itin trumpas.

- Leitenantas Makgreivis - geras policininkas, - pradėjo Andželis, - bet man regis, kad jis vis dar prislėgtas penkerių metų senumo įvykių.

Kapitonas šaltai į jį dėbtelėjo.

- Kaltinate leitenantą noru atkeršyti daktarui Stivensui?

- Niekuo nekaltinu. Tik norėjau, kad žinotumėte.

- Puiku, aš žinau. - Ir viskas.

Telefonu Makgreivis kalbėjo kokias tris minutes, o Andželis tuo metu nekantriai žingsniavo po kambarį. Dar po dešimties minučių jiedu sėdėjo į ligoninę važiuojančioje policijos mašinoje.

Daktarą Stivensą paguldė šeštame aukšte nedidelėje patalpoje gale koridoriaus, persisunkusio visoms ligoninėms būdingu salstelėjusiu kvapu. Budinti seselė detektyvus palydėjo pas Džadą.

- Kokia jo būklė? - paklausė Makgreivis.

- Viską pasakys gydantis gydytojas, - šiurkštokai atsakė ji. Tiesiog stebuklas, kad liko gyvas. Greičiausiai jam sutrenkti smegenys, pakenkta krūtinės ląsta ir sulaužyta kairė ranka.

- Sąmonę turi? - paklausė Andželis.

- Taip. O kokių pastangų reikėjo, kad priverstum gulėti. - Seselė kreipėsi į Makgreivį. - Be paliovos kartoja norįs jus pamatyti.

Jie įėjo į šešiavietę palatą. Sesuo mostelėjo į širma atitvertą kampą. Pusiau sėdomis atsirėmęs į pagalves tįsojo Džadas, išblyškęs, aptvarstyta galva, sugipsuota kaire ranka.

- Girdėjau, nelaimingas atsitikimas? - tarstelėjo Makgreivis.

- Tai - ne atsitikimas, - vos girdimu, virpčiojančiu balsu atsakė Džadas. - Kažkas norėjo mane užmušti.

- Kas? - pasidomėjo Andželis.

- Nežinau, bet viskas sutampa, - jis žvilgtėjo į Makgreivį. - Džonas Hansenas ir Kerol Roberts - atsitiktinės aukos. Žudikai medžioja mane.

- Kodėl taip nutarėte? - nustebo leitenantas.

- Hanseną nužudė, nes apsivilko mano geltonąją striukę. Jie tikriausiai matė, jog ja vilkėdamas atėjau į darbą. Hanseną palaikė manimi.

- Gali būti, - pastebėjo Andželis.

- Žinoma, - sutiko Makgreivis ir, pasisukęs į Džadą, pridūrė, - supratę, jog ne tą nužudė, atėjo į jūsų kabinetą, nuplėšė rūbus ir pamatę, kad jūs - negrė, sužvėrėję iš įsiūčio negyvai jus nukankino?

- Kerol nužudė, nes ją rado ten, kur tikėjosi rasią mane.

Iš vidinės kišenės Makgreivis išsitraukė kelis popieriaus lapelius.

- Prieš važiuodamas čia pasikalbėjau su nuovados, kurios teritorijoje įvyko incidentas, kapitonu.

- Tai - ne incidentas.

- Būdinčiojo pranešime sakoma, jog ėjote važiuojamąja dalimi.

- Važiuojamąja dalimi? - bejėgiškai perklausė Džadas.

- Per gatvę ėjote draudžiamoje vietoje, daktare.

- Nebuvo nė vienos mašinos, todėl aš...

- Viena mašina buvo, - patikslino Makgreivis, - bet jūs jos nepastebėjote. Snigo, blogas matomumas ir vairuotojas jūsų nepastebėjo. Netikėtai jus išvydęs užgulė stabdžius, bet slidžiame kelyje mašiną sumėtė ir užkabino jus. Išsigandęs vairuotojas paspruko.

- Viskas įvyko anaiptol ne taip, jis važiavo išjungęs šviesas.

- Ir jūs tat laikote įrodymu, jog jis nužudė Hanseną ir Roberts?

- Kažkas bandė nužudyti, - neatlyžo Džadas.

- Nieko nebus, daktare, - palingavo galvą Makgreivis.

- Ko nebus?

- Nejau tikrai tikitės, jog pulsiu ieškoti kažkokio mistinio žudiko, kad jūs liktumėte šešėlyje? - Jo tonas pasikeitė. - Ar žinojote, kad jūsų sekretorė nėščia?

Džadas užsimerkė ir atsišliejo į pagalves. Štai apie ką norėjo pasikalbėti Kerol! Ji nujautė. Makgreivis galvoja...

- Ne, - nuovargio kupinu balsu atsakė ir pažiūrėjo į detektyvą, - nežinojau.

Džadui vėl įsiskaudėjo galvą. Maudė visą kūną. Sunkiai pavyko nuslopinti kylantį šleikštulį. Jau ketino skambinti budinčiai seseriai, bet, apsigalvojęs, nutarė nesuteikti Makgreiviui tokio malonumo.

- Perverčiau mūsų archyvą, - tęsė leitenantas. - Kaip vertinate faktą, jog jūsų žavioji juodaodė sekretorė, prieš pradėdama dirbti pas jus, buvo prostitutė? - Gydytojo galvą, regis, tuoj

perskels nepakeliamas skausmas. - Žinojote tai, daktare Stivensai? Galite neatsakyti. Viską žinojote, nes būtent jūs prieš ketverius metus išsivežėte ją iš teismo salės, kur ji buvo patekusi apkaltinus vyrų užkabinėjimu gatvėje. Ar tik neperlenkėte, daktare, vakarykštę prostitutę pasisamdę aukščiausios klasės specialisto sekretore?

- Prostitutėmis negimstama, - atsakė Džadas. - Norėjau pagelbėti šešiolikmetei mergaitei išbristi iš purvo.

Kreivai vyptelėjęs Makgreivis išėjo iš palatos.

Džado galvoje atrodė dunksi garo kūjis.

- Kaip jaučiatės? - sunerimo Andželis.

- Atėjote man pagelbėti, - sušnibždėjo Džadas. - Kažkas nori mane nužudyti.

- Ar ką nors įtariate?

- Ne.

- Turite priešų?

- Ne.

- Gal turtas? Gal paveldėtojai nori jūsų mirties?

- Ne.

- Ką gi, - atsiduso Andželis, - vadinasi, nėra priežasties, verčiančios jus sunaikinti. O jūsų pacientai? Jeigu duotumėte sąrašą, galėtume visus patikrinti.

- Neturiu teisės.

Andželis tiriamai žvelgė į gydytoją, o paskui paklausė:

- Kaip vadinasi žmogus, manantis, jog visi nori jį nužudyti?

- Šizofrenikas, apimtas... - pastebėjęs Andželio veido išraišką Džadas nutilo, nebaigęs minties. - Ar tik jūs nemanote, jog aš...

- O kaip galvotumėte jūs manim dėtas? Jeigu aš gulėčiau štai šioje lovoje ir tą patį kalbėčiau, ką jūs, kaip gydytojas, pasakytumėte?

Pulsuojantis galvos skausmas privertė Džadą užsimerkti.

- Manęs laukia Makgreivis, - priminė Andželis.

- Luktelkite... Suteikite galimybę įrodyti savo teisumą.

- Kaip?

- Tas, kas nori mane nužudyti, nesiliaus. Noriu, kad kas nors būtų nuolat su manim. Kitą kartą kėsinantis juos bus galima sučiupti.

- Daktare Stivensai, - liūdnai šyptelėjo Andželis, - jeigu kas nors tikrai nori jus nužudyti, tai nesukliudys visa pasaulio policija. Jeigu jiems nepavyks šiandien, tai padarys rytoj. Jeigu nieko neišėjo Niujorke, pasistengs surasti kitą vietą. Visai nesvarbu, kas jūs - karalius, prezidentas ar paprastas darbininkas. Gyvenimas - ypatingai plona gijelė ir nereikia daug pastangų, kad ją nutrauktum.

- Vadinasi, niekuo negalite pagelbėti?

- Galiu tik patarti. Pakeiskite buto durų spyną ir patikrinkite, ar sandariai užsidaro visi langai. Nieku gyvu neįsileiskite nepažįstamų žmonių. Nieko.

Džadas linktelėjo, jo gerklė perdžiūvo.

- Jūsų laiptinėje yra šveicorius ir liftininkas, - tęsė Andželis, - ar jie patikimi?

- Šveicorius pas mus dirba dešimt metų, liftininkas - aštuonerius. Aš absoliučiai pasitikiu abiem.

- Gerai, - pritariamai linktelėjo Andželis. - Paprašykite, kad jie nežiopsotų. Jeigu jie bus akylūs, vargu bau kas nors prasmuks nepastebėtas. - Andželis pasuko link durų, bet staiga stabtelėjo. - Kai ką sugalvojau, bet gal nieko neišeis.

- Tikrai? - susidomėjo Džadas.

- Tas vaikinas, kuris nužudė Makgreivio partnerį...

- Zifrenas.

- Jis tikrai kuoktelėjęs?

- Taip. Jį išsiuntė į uždarą psichiškai nesveikų nusikaltėlių ligoninę.

- Gal jis siunta ant jūsų, kad ten pateko? Aš patikrinsiu. Reikia įsitikinti, kad nepaspruko. Paskambinkite man rytą.

- Ačiū, - su palengvėjimu atsiduso Džadas.

- Tai - mano darbas. Jeigu esate dėl visko kaltas, padėsiu Makgreiviui jus demaskuoti, - ir vėl buvo beišeinąs, ir vėl stabtelėjo. - Makgreiviui nebūtina žinoti, kad aš tikrinu Zifreno buvimo vietą.

Supratau.

Vyrai nusišypsojo vienas kitam, ir Andželis išėjo iš palatos. Džadas liko vienas. Kaupėsi debesys. Jis suvokė, jog seniai būtų areštuotas įtariant žmogžudyste, jeigu ne viena aplinkybė - Makgreivio charakteris. Jis troško kerštо, bet norėjo, kad viskas būtų savo vietose, kad kaltinimai būtų nepaneigiamai pagrįsti.

O jeigu įvykis Leksingtono prospekte vis dėlto nelaimingas atsitikimas? Tikrai snigo, nuspaudus stabdžius mašina galėjo nepaklusti vairuotojui ir, pradėjusi slysti, užkliudė Džadą. Bet kodėl važiavo užgesinęs šviesas? Kodėl taip netikėtai automobilis atsidūrė netoli jo? Ne. Džadas neabejojo, jog jį norėjo nužudyti ir žudikas bandys dar kartą. Taip begalvodamas užmigo.

Ankstų rytą į ligoninę atvažiavo Peteris ir Nora Hadliai. Apie įvykį išgirdo per radiją.

Neaukštas, baisiai liesas Peteris užaugo tame pačiame nedideliame Nabraskos miestelyje, kaip ir Džadas. Jų draugystė prasidėjo vaikystėje ir sutvirtėjo medicinos koledže, kur drauge mokėsi.

Nora, prašmatni blondinė su dideliu biustu, kiek per dideliu jos penkioms pėdoms ir trims coliams, gimė Anglijoje. Linksma, gyvybinga ji iš karto palenkdavo pašnekovą ir po kokių poros minučių imdavai manyti, jog pažįsti ją visą gyvenimą.

Vengdami paminėti Kerol Roberts jie paplepėjo pusvalandį. Peteris su Nora nežinojo, kad Džonas Hansenas - jo pacientas, o Makgreivis, tik dėl jam vienam žinomų priežasčių, nieko nepranešė žurnalistams.

Kai jie jau pakilo išeiti, Džadas paprašė Peterį užtrukti ir papasakojo apie Harisoną Burką.

- Kaip gaila, - nuliūdo Peteris. - Siūsdamas pas tave suvokiau, jog liga įsisenėjusi, bet vyliausi, kad dar ne viskas prarasta. Žinoma, teks izoliuoti. Kada rengiesi tai padaryti?

- Išėjęs iš čia, - atsakė, žinodamas, kad meluoja.

Jis nenorėjo Burko uždaryti ligoninėje. Bent jau ne dabar. Iš pradžių turi išsiaiškinti, ar ne jis įvykdė tas dvi žmogžudystes.

- Brolau, jeigu reikės mano pagalbos, skambink.

Peteris išėjo. Džadas gulėjo, svarstydamas susiklosčiusią situaciją. Kadangi negalėjo motyvuotai paaiškinti kėsinimosi į jo gyvybę, piršosi išvada apie liguistos psichikos žmogų, įsikalusį, jog Džodas jam kažkaip pakenkė. Tokie galėjo būti du: Harisonas Burkas ir Amosas Zifrenas. Jeigu Burkas neturės Džono Hanseno mirties valandai alibi, Džadas paprašys detektyvo Andželio išsiaiškinti, ką Burkas veikė tą nelemtą rytą. Jeigu Burkas turės alibi, teks patikrinti Zifreną. Pokalbio su Makgreiviu sukelta depresija pamažu traukėsi. Pagaliau jis suvokė, ko griebtis. Nekantravo išeiti iš ligoninės.

Paskambinęs budinčiai sesutei Džadas paprašė pakviesti gydytoją. Po dešimties minučių daktaras Seimuras Harisas įėjo į palatą. Džadas seniai jį pažinojo ir jautė gilią pagarbą už profesionalumą.

- Na, prabudo miegančioji gražuolė. Baisiai atrodai.

Džadui jau įkyrėjo tos kalbos.

- Jaučiuosi puikiai, - pareiškė, - ir noriu iš čia išeiti.

- Kada?

- Nedelsiant.

Daktaras Harisas priekaištingai į jį pažvelgė.

- Juk ką tik pas mus patekai. Kodėl nepaviešėjus kelias dienas? Kad nenuobodžiautum, atsiųsiu porą žavių slaugių.

- Dėkui, Seimurai, bet aš tikrai turiu išeiti.

- Gerai, - atsiduso Harisas. - Tu, mano mielasis, gydytojas. Asmeniškai aš tokios būklės neleisčiau net savo katinui keltis. - Jis atidžiai pažiūrėjo į Džadą. - Gal galiu kuo nors pagelbėti? - Džadas papurtė galvą. - Ką gi, paprašysiu, kad panelė Bedpen atneštų tavo drabužius.

Po pusvalandžio prie ligoninės sustojo registratūros iškviestas taksi. Penkiolika minučių po dešimtos Džadas atvažiavo į darbą.

6 SKYRIUS

Priėjęs prie telefono Džadas surinko Devynioliktosios nuovados numerį. Budinčiajam sujungus su detektyvų biuru ragelyje pasigirdo Makgreivio bosas: „Leitenantas Makgreivis".

- Prašom pakviesti detektyvą Andželį.

- Luktelkite.

- Detektyvas Andželis klauso, - išgirdo po minutės.

- Džadas Stivensas. Norėčiau žinoti, ar turite mus dominančią informaciją.

- Aš pasidomėjau, - išsisukinėdamas atsakė Andželis.

- Jūs sakykite tik „taip" arba „ne". - Džadas išgirdo plakant savo širdį. - Zifrenas ligoninėje?

Rodėsi, praėjo visa amžinybė, kol Andželis atsakė: „Taip, jis vis dar ten".

- O, - Džadas pajuto didžiulį nusivylimą. - Aišku.

- Apgailestauju.

- Dėkui, - ir padėjo ragelį.

Vadinasi, liko Harisonas Burkas, beviltiškas šizofrenikas, įsitikinęs, jog visi nori jį nužudyti. Ar galėjo Burkas smogti pirmas? Džonas Hansenas iš jo kabineto išėjo be dešimt vienuoliktą ir po kelių minučių jį nužudė. Vadinasi, reikia išsiaiškinti, kur tuo metu buvo Burkas. Džadas paskambino į jo darbą.

- „Internešnl Stil", - belytis, nelyginant automato, balsas.

- Prašom poną Harisoną Burką.

Džadas tikėjosi, jog ragelį pakels sekretorė. Jeigu Burkas pats prieis prie telefono...

- Pono Burko kabinetas, - pasigirdo moters balsas.

- Kalba daktaras Džadas Stivensas. Norėčiau kai ko paklausti.

- Prašom, daktare Stivensai, - balse pasigirdo palengvėjimo, beje, atmiežto blogos žinios nuojauta, gaidelės.

Ji žinojo, jog Džadas Burko psichoanalitikas. Ar ji tikėjosi jo pagalbos? Burkas kažkuo ją sunervino?

- Matote, pono Burko sąskaita... - pradėjo Džadas.

- Jo sąskaita? - mergina net nebandė slėpti nusivylimo.

- Mano sekretorė, - skubiai tęsė Džadas, - ji... na, ji daugiau nebedirba pas mane ir aš niekaip negaliu susigaudyti jos užrašuose. Ji pažymėjusi, jog ponas Burkas buvo atėjęs pas

mane pirmadienį, dešimtą trisdešimt, o aš to neprisimenu. Gal galėtumėte pažiūrėti jo pirmadienio dienotvarkę?

- Tuoj, - sekretorė akivaizdžiai jį smerkė. Džadas galėjo perskaityti jos mintis. Šefas kraustosi iš proto, o psichoanalitikas rūpinasi tik savo atlygiu. Po kelių minučių ji vėl paėmė ragelį. - Regis jūsų sekretorė suklydo, daktare Stivensai. Ponas Burkas negalėjo pas jus ateiti pirmadienio rytą.

- Gal jūs apsirikote? - nesiliovė Džadas. - Jos žurnale užrašyta nuo dešimtos trisdešimt iki...

- Man nesvarbu, kas ten parašyta, daktare, - nemandagiai nutraukė sekretorė, suerzinta Džado įkyrumo. - Pirmadienio rytą ponas Brukas turėjo pasitarimą, prasidėjusį aštuntą valandą ryto.

- O ar negalėjo ištrūkti kokiai valandai?

- Ne, daktare. Ponas Burkas visą dieną neišeina iš kabineto, - ji jau kaltino. - Negi nematote, kad jis ligonis? Ką darote, kad jam padėtumėte?

Vadinasi, jis klydo. Tai ne Zifrenas ir ne Burkas. Tada - kas. Ratas užsisklendė, jis grįžo į pradinį tašką. Kažkas nužudė jo sekretorę ir pacientą. Įvykis gatvėje galėjo būti atsitiktinis, galėjo būti ir specialiai parengtas. Tuo momentu, artėjant juodam limuzinui, Džadas neabejojo, jog yra medžiojamas. Tačiau dabar, mažumėlį aprimęs, jis galėjo sutikti, jog paskutinių dienų nervinės įtampos sudirgintas atsitiktinį įvykį galėjo palaikyti kruopščiai suplanuotu pasikėsinimu į gyvybę. Tuo momentu suskambo telefonas. Jis tuoj pažino Anos balsą.

- Jūs užimtas?

- Ne. Galiu pasikalbėti.

- Perskaičiau, kad jus partrenkė mašina, - susirūpinusi tarė ji. - Anksčiau norėjau paskambinti, bet nežinojau, kur esate.

- O, nieko baisaus. Daugiau nevaikščiosiu važiuojamąja dalimi.

- Laikraščiai rašo, jog tai - nelaimingas atsitikimas.

- Taip.

- Vairuotoją surado?

- Ne. Ko gero, koks nors pienburnis nutarė pasilinksminti juodu limuzinu išjungtomis šviesomis.

- Jūs neklystate? - paklausė Ana.

Klausimas nustebino Džadą.

- Apie ką jūs?

- Nežinau, - ji dvejojo. - Na, apskritai, Kerol nužudė. Dabar šitai...

Vadinasi, ir jai taip pat atrodo.

- Gali pamanyti, jog laisvėn ištrūko kažkoks maniakas, - pridūrė.

- Jeigu iš tikrųjų taip, policija jį sučiups, - nuramino Džadas.

- Jums niekas negresia?

Džadas pajuto džiaugsmingai suspurdant širdį.

- Žinoma, ne, - žvaliai atsakė. Įsivyravo nejauki tyla. Kiek daug norėtų pasakyti Anai, bet... Nereikia paprasčiausio susirūpinusio gydytojo sveikata paciento skambučio laikyti nežinia kuo. Ana pasirengusi padėti kiekvienam, ištiktam nelaimės. Nėra ko tuščiai viltis. - Ar pamatysiu jus penktadienį? - paklausė.

- Taip, - jos balse pasigirdo keistos gaidelės. Nejau apsigalvojo?

- Juk susitarėme, - neleido abejoti Džadas.

- Taip. Iki pasimatymo, daktare Stivensai.

- Iki pasimatymo, ponia Bleik. Ačiū už skambutį. Dar kartą nuoširdžiai ačiū.

Padėjo ragelį. Įdomu, ar suvokia jos vyras, kad jam pasisekė. Ana nedaug apie jį kalbėjo, bet Džadas įsivaizdavo jį esant protingą ir gražų žmogų. Sportininkas, filantropas, verslininkas. Džadas norėtų turėti tokį draugą. Be abejo, kitomis aplinkybėmis.

Tą dieną daugiau nieko ypatingo neįvyko. Išleidęs paskutinį pacientą susirado kasetę su įrašytu paskutiniu savo ir Bruko pokalbiu, perklausė, kai ką pasižymėdamas bloknote. Kitos išeities nebuvo - rytoj teks paskambinti kompanijos prezidentui ir papasakoti apie Harisono būklę. Žvilgtelėjęs pro langą nustebo, jog jau sutemo. Pasirodo, jau greitai aštuonios valandos. Dabar, baigęs visus darbus, pasijuto nežmoniškai išvargęs. Skaudėjo šonkaulius, pradėjo mausti ranką ir nuolatinis, pulsuojantis galvos skausmas. Kaip gera bus parėjus namo pagulėti karštoje vonioje.

Džadas sudėjo į spintą visas kasetes, ant stalo pasiliko tik paskutinę - pokalbį su Burku. Jos galėjo prireikti kitą rytą. Jau apsivilkęs paltą buvo beeinąs pro duris, kai suskambo telefonas. Grįžęs pakėlė ragelį: „Daktaras Stivensas".

Pasigirdo tik sunkus kvėpavimas.

- Klausau!

Tyla. Gūžtelėjęs pečiais padėjo ragelį. Matyt, apsiriko - nutarė. Užgesinęs šviesą ir užrakinęs duris Džadas išėjo koridoriun ir pasuko link lifto. Visi jau seniausiai išsivaikščiojo po namus, techninės nakties tarnybos dar nebuvo ir be naktinio sargo Baiglou pastate nieko daugiau nebeliko. Priėjęs paspaudė lifto iškvietimo mygtuką. Švieslentėje, rodančioje lifto judėjimo kryptį, niekas nekrustelėjo. Jis vėl spustelėjo mygtuką. Nieko nepasikeitė.

Tuo momentu koridoriuje užgeso šviesa.

7 SKYRIUS

Džadas pajuto, kaip jo širdis tarsi stabtelėjo, o paskui ėmė smarkiai daužytis. Pasidarė baisu. Ieškodamas degtukų išnaršė kišenes. Tuščia. Paliko kabinete. Gal šviesa užgeso tik šitame aukšte? Apgraibomis nusigavo iki laiptinės durų ir jas atidarė. Tamsu. Įsitvėręs turėklų ėmė leistis žemyn. Toli apačioje pastebėjo šokčiojantį kišeninio žibintuvėlio spindulį. Kažkas kopė aukštyn Džadas su palengvėjimu atsiduso.

- Baiglou - šūktelėjo. - Baiglou! Čia aš, daktaras Stivensas! - Žmogus su žibintuvėliu tylėdamas lipo laiptais. - Kas čia?! - Paklausė Džadas. Atsakė tik jo balso aidas.

Staiga jis suvokė, kas čia. Jo žudikai! Mažiausiai jų dvejetas. Vienas rūsyje išjungė elektros energiją, o kitas blokavo laiptinę, kad jis negalėtų pabėgti.

Žibintuvėlio spindulys artėjo, juos beskyrė tik vienas aukštas. Iš baimės Džadas nustėro,

širdis plakė nelyginant kūjis, kojos neklausė. Vargais negalais užsiropštė į savo aukštą, atidarė duris ir atsidūrė neįžvelgiamoje koridoriaus tamsoje. O gal jie čia jo tyko? Žingsniai laiptuose artėjo. Lyžtelėjęs perdžiūvusias lūpas Džadas, skaičiuodamas duris, ėmė slinkti koridoriumi. Pasiekęs savo kabinetą išgirdo pokštelint laiptinės duris. Raktas iškrito iš virpančių pirštų. Atsiklaupęs karštligiškai grabinėjo grindis, kol pagaliau surado. Atsirakino, šmurkštelėjo į priimamąjį ir tuoj vėl užrakino. Jo kabineto durų niekas negalėjo atrakinti be specialaus rakto. Koridoriuje aidėjo artėjantys žingsniai. Įėjęs į kabinetą paspaudė jungiklį. Jokios naudos. Elektra išjungia visame pastate. Užrakinęs ir kabineto duris į priimamąjį paskambino į Devynioliktąją nuovadą. Trys ilgi signalai ir pagaliau vienintelis ryšys su išoriniu pasauliu - budinčiojo balsas.

Kažkas stumtelėjo priimamojo duris.

- Devynioliktas skyrius.

- Detektyvą Andželį, - pajutęs palengvėjimą tarstelėjo Džadas. - Skubiai.

- Detektyvą Andželį... Luktelkit.

Koridoriuje kažkas vyko. Girdėjosi balsai. Vadinasi, atėjo ir antras žmogus. Ką jie ketina daryti?

- Detektyvo Andželio nėra, - ragelyje pasigirdo pažįstamas bosas, - kalba jo partneris leitenantas Makgreivis.

- Džadas Stivensas. Aš savo kabinete. Kažkas išjungė elektrą ir braunasi pas mane, kad nužudytų.

Jokio atsako.

- Žinote, daktare, - pagaliau prakalbo Makgreivis, - kodėl jums neatvažiavus į skyrių! Turime apie ką pasikalbėti...

- Negaliu išeiti! - Džadas beveik spiegė, - kažkas bando mane nužudyti!

Kitame laido gale jokio garso. Makgreivis juo netiki, vadinasi, neketina ir pagelbėti. Džadas išgirdo, kaip atsidarė durys iš koridoriaus į priimamąjį! Bet ten, neturint rakto, neįmanoma įeiti. Jie jau prie kabineto. Makgreivis pradėjo kažką kalbėti, bet Džadas jau nesiklausė. Nebeliko laiko. Padėjo ragelį. Nebebuvo svarbu, ar Makgreivis sutiks atvažiuoti, ar ne. Žmogžudžiai jau už vienerių durų! Gyvenimas itin plona gijelė ir nereikia didelių pastangų ją nutraukti. Dingo baimė, užleidusi vietą aklam įniršiui. Jis nesileis nužudomas, kaip Džonas Hansenas arba Kerol Roberts. Jis ginsis. Džadas, ieškodamas ginklo, ėmė naršyti po stalą. Peleninė... peilis popieriui pjaustyti... nieko tinkamo. Žudikai greičiausiai turi ginklą.

Jie ėmė krebždėti už durų ir Džadas suvokė, jog jam beliko kelios minutės. Pagalvojo apie Aną ir pajuto maudžiantį netekties skausmą. Prisiminė savo pacientus, kad yra jiems reikalingas. O Harisonas Burkas! Taip ir nepranešė kompanijos prezidentui, kad Burką reikia izoliuoti. Reikia kasetę padėti į vietą, kad paskui jie... Širdis šoktelėjo. O gal turi kuo kovoti su tais beveidžiais žudikais! Išgirdo klaptelint durų rankeną. Durys, be abejo, užrakintos, bet nieko nereiškia užraktą išlaužti. Džadas paėmė paskutinį pokalbio su Burku įrašą. Durys nuo jas užgriuvusio svorio sugirgždėjo. Išgirdo krapš-

tant užraktą. „Kodėl nelaužia?" - šmėstelėjo Džadui. Šeštas pojūtis šnibždėjo, jog ne šiaip sau. Virpančiais pirštais kasetę įdėjo į diktofoną. Tat buvo vienintelis jo šansas.

Džadas, stengdamasis tiksliai prisiminti savo pokalbį su Burku, akimirką susimąstė. Durys vėl sugirgždėjo. Giliai atsidusęs Džadas garsiai tarė: „Labai apgailestauju, kad išjungė elektrą. Tikiuosi, jog po kelių minučių viskas bus sutvarkyta. Atsigulkite ant kušetės ir atsipalaiduokite".

Krebždesys už durų akimoju liovėsi. Džadas įjungė diktofoną. Tyla. Na, žinoma! Juk elektra išjungta. Įsilaužėliai vėl ėmėsi spynos. „Na, štai, puiku, - garsiai kalbėjo, tuo pat metu ieškodamas degtukų. - Įsitaisykit patogiau". Užžiebęs degtuką surado perjungėją, kad diktofonas veiktų iš elementų gaunama energija. Tada vėl jį įjungė. Tuo momentu spragtelėjo durų užraktas. Neišlaikė jo paskutinė užkarda.

- Tai viskas, ką man norite pasakyti? - kabinete pasklido Burko balsas. - Net nenorite išklausyti mano įrodymų?! Gal jūs vienas iš jų?

- Žinote, jog nesu vienas iš jų, - atsakė įrašytas Džado balsas. - Aš jūsų draugas. Stengiuosi jums padėti. Papasakokite, kokie jūsų įrodymai.

- Praeitą naktį jie įsibrovė į mano namus. Atėjo, kad mane nužudytų. Tačiau aš jiems per kietas riešutas. Miegu kabinete, be to, įtaisiau visose duryse papildomus užraktus, kad neįstengtų manęs pasiekti.

Priimamajame nesigirdėjo nė garso.

- Policijai pranešėte?

- Žinoma, ne. Policija su jais išvien. Jiems įsakyta mane nušauti. Tačiau nesiryžta šauti, kai aplink žmonės. Todėl vengiu nuošalių gatvių.

- Dėkoju, kad suteikėte šią informaciją.

- Ką ketinate daryti?

- Įdėmiai jus išklausau, visa, ką pasakote, lieka... - čia Džadas prisiminė, kas įrašyta toliau ir nedelsdamas išjungė diktofoną, - ...mano galvoje, - garsiai tęsė. - Jūsų informacija neliks be atsako, - jis sutriko. Įjungti vėl magnetofoną dabar negalėjo. Beliko viltis, kad žmonės priimamajame pagalvojo, jog jis ne vienas. Tačiau ar tai juos sulaikys? - Jūsų atvejis ne vienintelis, Harisonai, - ir nekantriai pridūrė, - kada pagaliau sutvarkys elektrą? Žinau, jog jūsų vairuotojas laukia apačioje. Tikriausiai jis pastebėjo, kad per ilgai užtrukote ir ateina pas mus.

Džadas nutilo ir įsiklausė. Už durų kažką pašnibždom kalbėjosi. Ką jie nutars? Toli apačioje pasigirdo artėjanti policijos sirena. Laukė užveriamų durų iš priimamojo į koridorių garso, tačiau nieko neišgirdo. Sirena garsėjo. Ir prie pastato nutilo.

Tuo momentu užsižiebė šviesa.

8 SKYRIUS

- Norite ko nors išgerti?

Makgreivis, stebėdamas Džadą, papurtė galvą. Šis įsipylė jau antrą porciją gryno viskio. Rankos vis dar virpėjo. Alkoholis palaipsniui padėjo atitokti.

Kai įjungė elektrą, po poros minučiu į jo kabinetą pakilo leitenantas. Drauge atėjo policijos seržantas, dabar kažką pasižymintis bloknote.

- Pakartokim dar kartą, daktare Stivensai.

Giliai atsidusęs ir stengdamasis išlikti ramus Džadas pradėjo iš pradžių:

- Užrakinęs kabinetą nuėjau prie lifto. Šviesa koridoriuje užgeso. Pamaniau, jog tik šitame aukšte, ir išėjau į laiptinę, kad laiptais nulipčiau žemyn, - nutilo, prisiminęs išgyventą siaubą. - Pamačiau kažką ateinant su žibintuvėliu rankoje. Pamaniau, kad naktinis sargas Baiglou. Tačiau paaiškėjo, jog ne jis.

- O kas?

- Jau sakiau - nežinau. Jis neatsiliepė.

- Kodėl nutarėte, jog atėjo jūsų nužudyti?

Džadas vos susiturėjo kandžiai neatkirtęs. Bet juk svarbiausia, kad Makgreivis juo patikėtų.

- Ko tada jie būtų ėję į mano kabinetą?

- Manote, jog jie buvo dviese?

- Mažiausiai. Girdėjau šnibždantis.

- Sakėte, jog įėjęs į priimamąjį duris į koridorių užrakinote, ar ne?

- Taip.

- O įėjęs į kabinetą, užrakinote duris į priimamąjį?

- Taip.

Makgreivis priėjo prie durų, vedančių į priimamąjį.

- Jie bandė jas išlaužti?

- Ne, - Džadas prisiminė, jog labai dėl to nustebo.

- Teisingai, - sutiko detektyvas. - Duris iš koridoriaus į priimamąjį galima atrakinti tik specialiu raktu?

- Taip, - pasvyravęs atsakė Džadas. Jis suvokė, kur suka Makgreivis.

- Kas turėjo raktus?

- Aš ir Kerol.

- O valytoja? Kaip ji įeidavo?

- Mes susitardavome. Per savaitę tris kartus ateidavo Kerol ir atrakindavo. Kol pasirodydavo pirmas pacientas, viskas būdavo sutvarkyta.

- Man regis, taip nepatogu. Kodėl ji negalėjo jūsų kabinetą tvarkyti tada, kai tvarkydavo visus kitus?

- Todėl, kad mano užrašai itin konfidencialūs. Nesinorėjo čia palikti visai vieną svetimą žmogų.

Makgreivis pasižiūrėjo į seržantą, kad įsitikintų, jog viskas užrašoma. Patenkintas tuo, ką pamatė, vėl pasisuko į Džadą.

- Kai mes ėjome į priimamąjį, durys buvo atrakintos. Ne išlaužtos, o atrakintos. - Džadas tylėjo. - Ką tik sakėte, kad tos spynos raktą turėjote tik jūs ir Kerol. Kerol raktą dabar turite jūs. Pagalvokite, daktare Stivensai. Kas dar galėjo turėti raktą?

- Niekas.

- Kaip tada, jūsų nuomone, jie įėjo į priimamąjį?

Staiga Džadui toptelėjo išganinga mintis:

- Jie, užmušę Kerol, padarė jos rakto atspaudą.

- Gali būti, - sutiko Makgreivis. Jis vos šyptelėjo. - Jeigu taip, turi būti ant rakto likę parafino. Nusiųsiu jį į laboratoriją.

Džadas linktelėjo. Jis jautėsi laimėjęs, deja, pergalės džiaugsmas neilgai truko.

- Ką gi, reziumavo Makgreivis, - du vyrai - sakykim, moterys čia nieko dėtos - pasidarė rakto kopiją, kad įsi-brautų į jūsų kabinetą ir jus nužudytų. Taip?

- Taip.

- Sakėte, jog buvote užrakinęs ir kabineto duris. Teisingai?

- Teisingai.

- Tačiau, mums atėjus, tos durys buvo atidarytos.

- Vadinasi, irgi turėjo raktą.

- Tai kodėl atsidarę duris jūsų nenužudė?

- Jau sakiau - išgirdo juostoje įrašytus balsus ir...

- Du žudikai, - nutraukė Makgreivis, - nepatingėjo išjungti elektros energiją, užspeitė jus kabinete, įėjo, o paskui, nenukritus nė plaukui nuo jūsų galvos, dingo? - Jo balse girdėjosi gili panieka.

Džadas pajuto kunkuliuojantį pyktį.

- Ką čia paistote?!

- Jums paaiškinsiu išsamiau: nemanau, kad čia kas nors buvo atėjęs, ir netikiu, kad bandė jus nužudyti.

- Galite manim netikėti, - piktai rėžė Džadas, - o šviesa? Kur naktinis sargas Baiglou?

- Jis vestibiulyje.

- Negyvas? - išsigando Džadas.

- Kai mus įleido, šito nepastebėjau. Buvo perdegęs saugiklio laidas. Baiglou rūsyje šalino gedimą. Kai atvažiavome, ką tik buvo baigęs.

Džadas apstulbo.

- O, - tik tiek teišspaudė.

- Nesuprantu, ko siekiate, daktare Stivensai? - tęsė Makgreivis. - Nuo šiandienos nedalyvauju jūsų žaidimuose. - Pasuko link durų. - Būkite toks malonus, man neskambinkite. Jei reikės, pats jus susirasiu.

Seržantas užvertė bloknotą ir nuėjo paskui.

Viskis jau buvo išgaravęs, neliko euforijos, apėmė gili depresija. Ką daryti toliau? Rodėsi, jog atsidūrė labirinte be išėjimo. Jautėsi nelyginant berniukas, šaukęs „Vilkai, vilkai". Tik jo „vilkai" buvo nematomos pamėklės, dingdavusios, pasirodžius Makgreiviui. Pamėklės arba... Liko dar vienas paaiškinimas. Toks baisus, kad sunku buvo įtikinti jį esant. Jis - šizofrenikas. Pervargę smegenys galėjo pagimdyti nuo tikrovės nesiskiriančias haliucinacijas. Per daug dirbo. Jau kelerius metus neatostogavo. Visai galimas daiktas, kad Hanseno ir Kerol mirtis buvo tas paskutinis lašas, išgriovęs sveiką žmogų nuo šizofreniko skyrusią užtvarą. O šizofrenikų pasaulyje patys paprasčiausi kasdieniai reiškiniai pilni nesuskaičiuojamų košmarų. Na, kad ir tas incidentas su automobiliu. Jeigu būtų norėjęs užmušti, vairuotojas garantuotai būtų grįžęs, kad įsitikintų, ar pavyko. Arba tie du, šiandien atėję čia. Juk Džadas nežinojo, ar jie ginkluoti. Šizofrenikas būtinai pamanys, kad atėjo jo nužudyti. Logiškiau būtų buvę manyti, jog jie - paprasčiausi vagys. Išgirdę kabinete

balsus paspruko. Žudikai, be abejo, būtų įėję pro atidarytas duris ir padarę savo darbą. Kas vyksta? Į policiją kreiptis dabar beprasmiška. Kas gi galėtų pagelbėti?

Netikėtai Džadui šovė gera idėja. Paėmęs telefono abonentų knygą, ėmė vartyti pageltusius lapus.

9 SKYRIUS

Kitą dieną iš darbo Džadas išėjo ketvirtą ir nuvažiavo Vestsaido pusėn. Susiradęs reikiamą namą pirmojo aukšto lange pastebėjo lentelę „Normanas Z. Moudis. Privatus detektyvas".

Džadas išlipo iš mašinos. Pūtė šaltas vėjas, sinoptikai pranašavo sniegą. Atsargiai žengdamas apledėjusiu šaligatviu pasiekė laiptinę ir paspaudė šalia lentelės „Normanas Z. Moudis" esantį mygtuką. Tuoj pat spragtelėjo užraktas ir Džadas įėjo vidun. Vestibiulyje tvyrojo šlapimo ir perrūgusio maisto tvaikas. Ant pirmu numeriu pažymėtų buto durų perskaitė „Normanas Z. Moudis. Privatus detektyvas. Skambinkite, užeikite".

Jis paskambino ir įėjo. Moudis, matyt, nutarė nešvaistyti pinigų baldams. Visokio šlamšto prigrūstas kabinetas panėšėjo į senienų pirklio krautuvėlę: kampe aplamdyta japoniška širma, šalia - senas šviestuvas, prieš jį - apdaužytas stalelis. Visur mėtėsi laikraščiai ir žurnalai.

Atsidarė durys ir iš gretimo kambario pasirodė pats Normanas Z. Moudis. Penkių pėdų ir

penkių colių aukščio svėrė jis ne mažiau negu trus šimtus svarų ir ėjo krypuodamas nuo vienos kojos ant kitos, labai primindamas atgijusį Budą. Apskritas, su plačiai susodintomis, atviromis, šviesiai mėlynomis akimis pono Moudžio veidas nepastebimai perėjo į rožinę, be mažiausio plaukelio plikę. Buvo neįmanoma nuspėti detektyvo amžių.

- Ponas Stivensonas?

- Daktaras Stivensas, - pataisė Džadas.

- Prašom sėstis, - tartis liudijo jį esant kilus iš pietinių valstijų.

Ieškodamas laisvos vietos Džadas apsidairė ir, nukėlęs nuo kėdės krūvą senų žurnalų, atsargiai atsisėdo. Moudis sudribo milžiniškoje supamojoje kėdėje.

- Na, pradedam. Kuo galiu pasitarnauti?

Džadas jau suvokė, jog suklydo. Telefonu jis kuo aiškiausiai padiktavo savo pavardę, kuri, beje, paskutinėmis dienomis neišnykdavo iš Niujorko laikraščių puslapių. Nepaisant to, jis išsirinko būtent tą detektyvą, kuris nieko nėra apie jį girdėjęs. Jis mintyse jau kūrė tinkamą atsisveikinimo priežastį.

- Kas jums mane rekomendavo? - pasiteiravo Moudis.

Nenorėdamas įžeisti Džadas mažumėlį pagalvojo.

- Jūsų pavardę radau telefonų knygoje.

- Ką aš daryčiau be telefonų knygos, - nusijuokė Moudis. - Didžiausias išradimas po škotiško viskio.

Džadas pakilo. Prieš jį sėdėjo absoliutus idiotas.

- Atsiprašau, kad sutrukdžiau, pone Moudi. Norėčiau pagalvoti prieš...

- Suprantu suprantu... Beje, turite sumokėti apsilankymą.

- Taip taip, žinoma, - Džadas išsitraukė kelias kupiūras. - Kiek?

- Penkiasdešimt dolerių.

- Penkiasdešimt... - iš apmaudo Džadui užgniaužė kvapą.

Atskaičiavo reikalaujamą sumą ir šiurkščiai įbruko į Moudžio ranką.

- Nepaprastai dėkingas, - tarė detektyvas.

Apsisukęs Džadas nuėjo link durų. Jautėsi apsikvailinęs.

- Daktare... - Džadas atsigręžė. Džiaugsmingai išsišiepęs Moudis pinigus kišo į marškinių kišenę. - Kadangi vis tiek netekote penkiasdešimtinės, tai gal prisėskit ir papasakokit savo rūpesčius. Visada sakau, kad geriausias būdas palengvinti sielą - iškloti viską, kas joje susikaupė.

Situacija buvo tokia paradoksali, kad Džadas vos nenusikvatojo. Juk visą savo gyvenimą buvo pašventęs tam, kad palengvintų kitų žmonių išgyvenimus. Ir staiga šitai išgirsti iš to kvailo storulio! Jis akylai pažiūrėjo į Moudį. O pagaliau kas atsitiks? Gal tikrai pagelbės pokalbis su nepažįstamu žmogumi? Lėtai grįžo prie savo kėdės ir vėl atsisėdo.

- Toks įspūdis, kad ant jūsų pečių, daktare, viso pasaulio našta. Visada sakau, jog keturi pečiai geriau, negu du.

Džadui tapo aišku, jog teks išgirsti daug pono Moudžio aforizmų.

- Kodėl manęs ieškojote? - domėjosi detektyvas.

- Aš... man atrodo, kad mane kėsinasi nužudyti.

- Jums atrodo?

- Gal patarsite, - pyktelėjo Džadas, - kas padėtų išnarplioti tokią kebeknę?

- Be abejo, - atsakė Moudis, - Normanas Z. Moudis. Puikiausias specialistas. - Džadas atsiduso. - Daktare, kodėl jums visko nepapasakojus? Gal dviese imsim ir ką nors sugalvosim.

Džadas negalėjo nešyptelėti. Jis pats taip daug kartų yra sakęs: „Gulkitės ir klokite viską, kas tik šaus į galvą". Kodėl gi ne? Giliai įkvėpęs oro pradėjo Moudžiui pasakoti paskutinių dienų įvykius. Greitai pamiršo ir detektyvą. Kalbėjo, įvardindamas paslaptingus, painius įvykius, sau. Beje, apie baimę dėl savo psichikos neužsiminė. Jam baigus, Moudis džiugiai nusišypsojo.

- Tikrai, yra apie ką pamąstyti. Arba kas nors nori jus nužudyti, arba bijote, kad tampate šizofreniku, apimtu persekiojimo manijos.

Iš netikėtumo Džadas krūptelėjo. Vienas nulis Normano Z. Moudžio naudai.

- Sakėte, - tęsė Moudis, - jog šią bylą tiria du detektyvai. Gal prisimenate jų pavardes?

Džadas susimąstė. Nesinorėjo iškloti visų smulkmenų. Tačiau atsakė:

- Frenkas Andželis ir leitenantas Makgreivis.

Moudžio veidas beregint pasikeitė.

- Daktare, ar niekas neturi priežasties jus nužudyti?

- Neįsivaizduoju. Regis, priešų neturiu.

- Na, liaukitės. Porą ar daugiau nedraugų turi kiekvienas. Kaip aš sakau, priešai - gyvenimo duona ir druska. - Džadas vos nevyptelėjo. - Jūsų pacientai?

- Kuo jie čia dėti?

- Aš visada sakau, jeigu reikia jūros kriauklių, reikia eiti prie jūros. Jūsų pacientai - psichai, ar ne?

- Ne, - atrėžė Džadas. - Paprasčiausiai jie turi problemų.

- Emocinės problemos, kurių jie patys nepajėgia išspręsti. O kas, jeigu jūs ir esate vieno iš jų problema? Jeigu kuris nors giliai nekenčia už kažkokį įsivaizduojamą negerą darbą?

- Gali būti. Tačiau yra vienas „bet". Daugelį gydau metus arba apie tiek. Pažįstu juos visus, kaip savo penkis pirštus.

- Nejau jie niekada ant jūsų nepyko?

- Pasitaikė. Tačiau mes neieškome įširdusio ligonio. Mums reikia mažiausiai du žmones nužudžiusio ir kelis kartus pasikėsinusio į mano gyvybę maniako. - Kiek patylėjo. - O jeigu toks pacientas yra ir aš nieko apie tai nežinau, tai esu nė sudilusio skatiko nevertas psichoanalitikas.

Žvilgtelėjęs į Moudį Džadas sugavo atidžiai tiriančias akis.

- Visada sakau, jog reikia pradėti nuo svarbiausio, - linksmai paskelbė detektyvas. - Vadinasi, mums svarbiausia - išsiaiškinti, ar iš tikrųjų kažkas bando jus išsiųsti į dausas, ar jūs pats kuoktelėjote. Taip, daktare? - jis vėl plačiai nusišypsojo.

- Tačiau, kaip? - paklausė Džadas.

- Paprastai. Pabandysime sužinoti, kas domisi jūsų persona. Turite mašiną?

Džadas jau ir pamiršo, kad norėjo išeiti ir paieškoti kito detektyvo. Jis suvokė, jog naivus Moudžio veidas ir kaimo juokdario poza slepia subtilų, įžvalgų protą.

- Taip.

- Manau, esate gerokai prisinervinęs. Noriu, kad išvažiuotumėte pailsėti.

- Kada?

- Rytoj rytą.

- Neįmanoma, - šoko protestuoti Džadas, - mano pacientai...

- Susitarkite, įspėkite.

- Bet kokia prasmė...

- Ar aš mokau, kaip gydyti ligonius? - nutraukė Moudis. - Noriu, kad iš čia dumtumėte tiesiai į turistinę firmą. Tegul užsako jums vietelę... - sekundę pagalvojo, - Grosindžere. Į Grosindžerą nuostabus kalnų kelias. Jūsų name yra garažas?

- Taip.

- Puiku. Paprašykite kelionei parengti mašiną. Nenorite kelyje sulaukti nemalonių netikėtumų.

- Ar viso to negalima atidėti kitai savaitei? Rytoj...

- Susitarę dėl poilsio grįžkite į kabinetą ir paskambinkite visiems ligoniams. Pasakykite, kad privalote išvažiuoti kelioms dienoms.

- Aš tikrai negaliu, - spyrėsi Džadas, - tai neį...

- Ir nepamirškite paskambinti Andželiui, - nutraukė jį Moudis. - Nenoriu, kad policija skelbtų jūsų paiešką.

- Kodėl turiu visa tai daryti?

- Kad neprapultų veltui penkiasdešimt dolerių. Beje, kol nepamiršau. Priklauso avansas - du šimtai dolerių. Dar po penkiasdešimt dolerių visokioms išlaidoms. Noriu, kad išvažiuotumėte anksti rytą. - Moudis pakilo. - Tada į vietą nusigausite dar nesutemus. Septintą gerai?

- Manau... taip. Kas man iš to?

- Jeigu lydės nors menkutė sėkmė, pamatysite sniego žmogaus pėdsakus.

Po penkių minučių Džadas susimąstęs sėdo į automobilį. Jis tvirtino Moudžiui, jog negali taip netikėtai išvažiuoti, palikęs pacientus likimo valiai, tačiau širdies gilumoje suvokė, kad kitos išeities nėra. Tiesą sakant, jis jau susitaikė su ta mintimi, kad savo gyvenimą turės patikėti tam detektyvų bendruomenės Falstafui.

Kelionę susiorganizuoti sekėsi sklandžiai. Džadas užsuko į turistinę agentūrą Medisono gatvėje, kur jam paslaugiai užsakė vietą vienam iš Grosindžero viešbučių ir apdovanojo spalvingais Katskilo vaizdais iliustruotomis brošiūromis. Paskambinęs telefono tarnybai paprašė pranešti visiems rytoj paskirtiems pacientams, kad nepriiminės. Paskui, susisiekęs su Devynioliktąja nuovada paprašė pakviesti detektyvą Andželį.

- Andželis serga, - išgirdo abejingą atsakymą. - Reikia namų telefono?

- Taip.

Po kelių minučių jau kalbėjosi su Andželiu. Sprendžiant pagal balsą detektyvas buvo kaip reikiant peršalęs.

- Nutariau, jog man nepakenks kelios dienos, praleistos gamtoje. Išvažiuoju rytoj rytą. Norėjau, kad žinotumėte.

Ilga tyla. Andželis įsisąmonino išgirstą žinią.

- Nebloga mintis, - galop išspaudė. - Kur išsirengėte?

- Į Grosindžerą. Važiuosiu savo mašina.

- Puiku. Nesijaudinkite, Makgreiviui aš viską paaiškinsiu, - ir, mažumėlį pasvyravęs, pridūrė, - girdėjau, kas vakar vakare įvyko jūsų kabinete.

- Girdėjote Makgreivio versiją, ar ne? - paklausė Džadas.

- Matėte kurį nors užpuoliką?

Vadinasi, Andželis jo žodžiais neabejoja.

- Ne.

- Na, gal nors mažą detalę? Sakykim, ūgį, odos spalvą, amžių?

- Apgailestauju, bet buvo tamsu.

- Gerai, ieškosime. - Andželis nusičiaudėjo. - Viliuosi, jog, kai grįšite, nudžiuginsime geromis žiniomis. Būkite atsargus, daktare.

- Pasistengsiu, - atsakė Džadas ir padėjo ragelį.

Pakeliui į namus Džadas galvojo apie Normaną Z. Moudį. Jis suvokė, ko siekia detektyvas. Paliepęs visiems pacientams pranešti, kad išvažiuoja, Moudis tikėjosi, jog žudikas (jeigu jis apskritai yra) pateks į paspęstas pinkles, kuriose Džadas - jaukas.

Savo adresą Grosindžere Moudis liepė palikti telefonų tarnybai ir šveicoriui. Jis norėjo, kad kievienas, panorėjęs, galėtų sužinoti, kur yra daktaras.

Išlipęs iš automobilio Džadas priėjo prie Maiko.

- Maikai, aš išvažiuoju. Ar galite pasirūpinti, kad patikrintų mašiną ir pripiltų benzino?

- Viskuo pasirūpinsiu. Kelintą norite išvažiuoti?

- Septintą ryto, - eidamas link laiptinės Džadas jautė įsmeigtą šveicoriaus žvilgsnį.

Liftu nusileidęs į požeminį garažą Džadas apsidairė, ieškodamas prižiūrėtojo Volto, tačiau šis lyg būtų kiaurai žemę prasmegęs. Pamatęs pasienyje stovinčią savo mašiną, Džadas priėjo, atidarė priekines dureles, ant užpakalinės sėdynės numetė lagaminą ir, atsisėdęs už vairo, jau ketino užvesti, kai pajuto kažką stovint šalimais. Širdis nukrito į kulnus.

- Tiksliai laikotės plano, - pasigirdo Moudžio balsas.

- Nežinojau, jog ketinate palydėti.

- Nemiga, - Moudžio veidą nušvietė geraširdiška šypsena. - Nesugalvojau, ką veikti.

- Pamaniau, jog esate teisus. Keliausiu į Grosindžerą ir paieškosiu sniego žmogaus.

- Kažin ar verta taip toli trenktis, - nusijuokė Moudis. - Imkim ir paieškokim jo čia.

- Nesuprantu, - nustebo Džadas.

- Viskas labai paprasta. Aš visada sakau, jeigu nori sužinoti, kas guli po žeme, nedelsdamas čiupk į rankas kastuvą.

- Pone Moudi!

- Žinote, daktare, - detektyvas atsirėmė į automobilio dureles, - kas mane sudomino toje jūsų istorijoje? Rodėsi, jog kas penkias minutes jus bandė nužudyti arba... Štai tas „arba" ir suintrigavo. Reikėjo išsiaiškinti, ar kuoktelėjote, ar tikrai norima jus paversti lavonu.

- Bet Katskilas...

- O, jūs ir nesirengėte ten važiuoti, daktare, - Moudis atidarė dureles. - Prašom išlipti.

Sutrikęs Džadas išlipo iš mašinos.

- Matote, jūsų kelionė viso labo buvo tik paprasčiausias skelbimas. Aš visada sakau, jog, norint pagauti ryklį, į vandenį reikia šliūkštelti kraujo.

Netekęs amo Džadas spoksojo į detektyvą.

- Manau, jog Katskilo nebūtumėte pasiekęs, - švelniai tarė Moudis.

Apėjęs automobilį Moudis pakėlė motoro dangtį. Iš paskos priėjęs Džadas pamatė lipnia juosta prie cilindrų bloko pritvirtintus tris dinamito sprogmenis. Dviem plonyčiais laideliais jie buvo sujungti su degimo sistema.

- Suprantate? - paklausė Moudis.

- Kaip jūs... - sukrėstas lemeno Džadas.

- Juk sakiau, - šyptelėjo Moudis, - nemiga. Atėjau čia apie vidurnaktį, sumokėjau naktiniam sargui, kad nueitų kur nors pasėdėti, o pats įsitaisiau tamsiausiame kampe. Beje, sargas jums kainuos dvidešimt dolerių.

Džadą užliejo dėkingumo banga tam mažam storuliui.

- Matėte, kas tai padarė?

- Ne. Viskas buvo baigta prieš man ateinant. Šeštą ryto nutariau, jog tikrai jau niekas nebeateis ir akyliau viską apžiūrėjau, - jis mostelėjo į laidus. - Jūsų bičiuliai ne iš kelmo spirti. Jie nutiesė antrą liniją ir būtų sprogę, jums pakėlus motoro dangtį. Be abejo, taip įvykę būtų ir vos pasukus raktelį. Tokio dinamito kiekio būtų pakakę pusę garažo paversti griuvėsiais.

Džadui pasidarė silpna.

- Nenusiminkite, - padrąsino Moudis. - Žiūrėkite, mes šauniai iriamės pirmyn. Jau atsakėme į du svarbius klausimus. Pirma, jūs ne psichas, antrą - šypsena dingo nuo detektyvo veido, - kažkas trūks plyš nori jus, daktare Stivensai, nugalabyti.

10 SKYRIUS

Nukenksminęs sprogmenį, jo sudedamąsias dalis Moudis atsargiai sukrovė į savo mašinos bagažinę. Paskui jiedu pakilo pas Džadą.

- Gal reikėjo nieko neliesti ir iškviesti policiją? - paklausė.

- Aš visada sakau, jog mes labiausiai kenčiame nuo informacijos pertekliaus.

- Bet leitenantas Makgreivis įsitikintų, jog sakau tiesą.

- Kažin.

Džadas suprato, ką pagalvojo detektyvas. Makgreivis galėjo pasakyti, jog Džadas pats viską padarė. Tačiau jam pasirodė keista, kad privatus detektyvas ketina įvykį slėpti nuo policijos. Moudį dabar jis įsivaizdavo, nelyginant

milžinišką ledkalnį, kurio didžiąją dalį slepia kaimo naivuolio kaukė. Klausydamasis Moudžio jautė jo kūną užpildančias jėgas. Jis - ne beprotis. Žudikas, savo auka kažkodėl pasirinkęs Džadą, realus. „O, Dieve, - galvojo gydytojas, - vos nepatikėjau, jog esu šizofrenikas. Aš amžinas Moudžio skolininkas".

- ...Jūs - garsus gydytojas, - kalbėjo Moudis, - o aš tik senas seklys. Bet aš visada sakau: nori medaus - ieškok avilio.

- Norite išgirsti mano nuomonę, - Džadas ėmė suvokti Moudžio aforizmų prasmę, - apie tai, ko mums ieškoti?

- Būtent, - nušvito detektyvas. - Ar mes susidūrėme su psichu, pabėgusiu iš psichiatrinės...

„Psichiatrinė ligoninė", - instinktyviai toptelėjo Džadui.

- ...ar čia kažkas kitkas, kažkas rimtesnio?

- Kitkas, - lyg šaute iššovė Džadas.

- Kodėl?

- Pirma, praeitą naktį į mano kabinetą laužėsi dviese. Galėčiau sutikti, kad psichas, jeigu veiktų vienas, bet du psichai bendrininkai - per daug.

- Aišku, - pritariamai linktelėjo Moudis, - tęskite.

- Antra, defektyviose smegenyse gali gimti kokia nors manija, tačiau žudikai veikia pagal tikslų planą. Nežinau, kodėl nužudė Džoną Hanseną ir Kerol Roberts, bet, jeigu neklystu, aš - trečioji ir paskutinė auka.

- Įdomu sužinoti, kodėl? - paklausė Moudis.

- Todėl, - atsakė Džadas, - kad, jeigu būtų planuojama nužudyti daugiau, po pirmo nesėkmingo pasikėsinimo į mane, būtų ėmęsi kito. Tačiau jie atkakliai medžioja mane.

- Žinote, jūs - apsigimęs detektyvas, - pagyrė Moudis.

- Bet, - Džadas paniuro, - yra klausimai, į kuriuos niekaip neįstengiu atsakyti.

- Kokie?

- Pirmas - priežastis. Nepažįstu nieko, kas...

- Dar pakalbėsime apie tai. Toliau?

- Jeigu iš tikrųjų nori mane nužudyti, tai, partrenkus mašina, vairuotojui reikėjo grįžti ir pervažiuoti, nes buvau be sąmonės.

- Aha? Štai šiuo momentu atsiranda ponas Bensonas.

Nieko nesuprasdamas Džadas žiūrėjo į Moudį.

- Ponas Bensonas - įvykio liudininkas, - aiškino detektyvas. - Jo pavardę aptikau policijos pranešime ir, jums išėjus, nuvažiavau pas jį. Beje, trys doleriai penkiasdešimt centų už taksi. Neprieštaraujate? - Džadas linktelėjo. - Ponas Bensonas, beje, kailininkas ir visai neblogas. Jeigu kada prireiks dovanos mylimai moteriai, galėsiu supažindinti. Na, tą antradienio vakarą, kai viskas įvyko, jis išėjo iš to paties, kaip ir jūs pastato. Mat, ten dirba jo sesuo. Jis atnešė gripu sergančiam broliui vaistų, kuriuos sesuo pažadėjo nunešti.

Džadas tvardėsi, kad neparodytų nekantraująs. Jis buvo pasirengęs klausytis Normano Z. Moudžio, net jeigu šis nutartų papunkčiui išdėstyti Teisių bilį.

- Taigi, ponas Bensonas atidavė vaistus ir, išeidamas iš pastato, pastebėjo link jūsų važiuojantį limuziną. Žinoma, tada nežinojo, kad ten jūs. - Džadas linktelėjo. - Automobilis judėjo kažkaip šonu ir ponas Bensonas pamanė, jog vairuotojui nesiseka jį suvaldyti. Kai jūs parkritote, jis pribėgo, kad pagelbėtų. Automobilis apsisuko, kad jus pervažiuotų, bet vairuotojas, pamatęs poną Bensoną, apsigalvojo ir dingo, nelyginant šikšnosparnis, naktyje.

- Vadinasi, - Džadas nurijo seilę, - jeigu nebūtų pono Bensono...

- Taip, - sutiko Moudis, - tada mudu nebūtume susitikę. Tie vaikinai nejuokauja. Jie jus medžioja.

- O įsilaužimas į mano kabinetą? Kodėl neįėjo?

- Čia mįslė, - patylėjęs pasakė Moudis. - Jie galėjo įeiti, nužudyti jus bei tą kitą, kas buvo tuo metu, ir ramiai dingti. Tačiau, supratę, jog esate ne vienas, pasitraukė. Šitai gana mįslinga. - Moudis sėdėjo, kramtydamas apatinę lūpą. - Nebent...

- Nebent?

Moudžio veidas buvo susimąstęs.

- Įdomu... - burbtelėjo.

- Kas?

- Regis, kai ką sugalvojau, bet, kol nežinome motyvo, šitai neturi prasmės.

- Nežinau, - Džadas gūžtelėjo pečiais, - kas galėtų turėti tokį motyvą?

- Daktare, - tęsė Moudis, - gal yra paslaptis, žinoma tik jums, Hansenui ir Roberts?

Džadas papurtė galvą.

- Žinau tik su savo pacientais susijusias profesines paslaptis. Be to, jų istorijose nėra informacijos, vardan kurios vertėtų žudyti. Tarp pacientų nėra agentų, užsienio šnipų ar bausmės išvengusių nusikaltėlių. Jie paprasčiausi žmonės: namų šeimininkės, aktoriai, valdininkai, nepajėgiantys savarankiškai išspręsti savo problemų.

- Įsitikinęs, jog tarp jų nėra maniako?

- Absoliučiai, - tvirtai pareiškė Džadas. - Vakar dar galėjau abejoti. Tiesą sakant, buvau bepradedąs įtarti, jog pats tampu šizofreniku, o jūs iš manęs šaipotės.

- Man irgi buvo toptelėjusi tokia mintis, - šyptelėjo Moudis. - Mums susitarus susitikti pasiteiravau poros savo bičiulių gydytojų. Jūsų nepriekaištinga reputacija.

Vadinasi, „daktaras Stivensonas" irgi buvo Moudžio kaimiškojo fasado dalis.

- Jeigu policijai praneštume viską, ką žinome, manau, jiems tektų pradėti ieškoti viso to košmaro organizatoriaus, - tarė Džadas.

- Manote? - nustebo Moudis. - Bet, daktare, mes juk nežinome nieko ypatingo.

Džadas suvokė, jog detektyvas teisus.

- Neverta nusiminti. Vis dėlto pasiekėme nemažą progresą. Žinome, jog jie yra.

- Be abejo, - Džadas mažumėlį susinervino, - tik Jungtinėse Valstijose gyvena du šimtai milijonų.

Moudis susimąstęs tyrinėjo lubas.

- Šeimos, - atsiduseęs palingavo galvą.

- Šeimos?

- Neabejoju, jog apie savo pacientus žinote viską. Jeigu tvirtinate, kad jie negalėtų žudyti,

nesiginčiju. Čia jūsų avys, o jūs - piemuo. Bet atsakykite į vieną klausimą. Priimdami naują pacientą, tariatės su jo šeima?

- Ne. Kartais paciento giminės net nežino, kad jis lankosi pas psichoanalitiką.

- Taip ir maniau, - patenkintas tarstelėjo detektyvas.

- Spėjate, jog mane nori nužudyti kažkas iš pacientų giminių?

- Gali būti.

- O koks jų motyvas? Aš labai abejoju.

- Neskubėkite, daktare. Norėčiau gauti visų paskutines penkias savaites apsilankiusių pacientų sąrašą. Galima?

- Ne, - padvejojęs atsakė Džadas.

- Varžo jūsų ir paciento santykių konfidencialumas? Manyčiau, jog galima ir nusižengti šiai taisyklei - juk kalba eina apie jūsų gyvybę.

- Manau, jūs klystate. Visi įvykiai absoliučiai nesusiję nei su mano pacientais, nei su jų artimaisiais. Aš būčiau žinojęs, jeigu šeimose būtų buvę kokių nors psichikos nukrypimų. Atleiskite, pone Moudi, aš privalau apsaugoti savo pacientus.

- Sakėte, jog ligos istorijose nėra nieko svarbaus.

- Svarbaus - mums. Atleiskite, - pakartojo Džadas, - negaliu parodyti ligos istorijų.

- Gerai, - gūžtelėjo pečiais Moudis. - Gerai. Tada jums teks padirbėti už mane.

- Ką turėsiu padaryti?

- Atidžiai išklausykite visus paskutinio mėnesio pokalbius. Tik šį kartą ne kaip gydytojas, o kaip detektyvas. Ieškokite ko nors neįprasto.

- Nuolat taip darau. Toks mano darbas.

- Dar kartą padarykite. Išklausykite itin ausylai. Nenorėčiau jūsų netekti, nebaigus šito darbo. - Moudis vargais negalais užsitempė apsiaustą. - Žinote, kas mane labiausiai stebina?

- Kas?

- Jūs probėgšmais paminėjote, jog jie buvo du. Sakykim, vienam žmogui gali kilti nenugalimas noras jus nudobti, bet kodėl - dviems?

- Nežinau.

Moudis susimąstęs žiūrėjo į Džadą.

- O, Dieve! - staiga šūktelėjo.

- Kas atsitiko?

- Staiga supratau. Jeigu aš neklystu, jus nužudyti nori gerokai daugiau žmonių.

- Jūs teigiate, - nepatikliai paklausė Džadas, - jog manęs medžioti leidosi maniakų būrys? Nesąmonė.

- Daktare, - Moudžio veidas iškaito nuo susijaudinimo, - įsivaizduoju, kas to siekia. - Jo akys blizgėjo. - Nežinau kodėl, bet tikriausiai žinau - kas.

- Tai kas gi?

- Jeigu pasakysiu, - Moudis palingavo galvą, - uždarysite mane į beprotnamį. Aš visada sakau: be svarios priežasties nepraverk burnos. Turiu šį bei tą išsiaiškinti. Jeigu aš teisus, viską sužinosite.

- Viliuosi, jog taip ir bus, - užsidegęs šūktelėjo Džadas.

- Ne, daktare, - Moudis akylai į jį pažiūrėjo, - jeigu nors kiek vertinate savo gyvybę, melskitės, kad aš būčiau apsirikęs.

11 SKYRIUS

Suskambo telefonas. Telefonų tarnyba pranešė, kad jie paskambino visiems, išskyrus Aną Bleik. Padėkojęs Džadas padėjo ragelį. Vadinasi, Ana vis dėlto ateis šiandien. Kodėl jam tapo nepaaiškinamai gera vien nuo minties, kad pamatys ją? Jis neturi užmiršti, kad ateis ji jam paprašius, paprašius gydančiam gydytojui. Sėdėjo, galvodamas apie Aną. Kiek daug ir... kiek mažai apie ją žinojo.

Džadas susirado kasetę su vienu iš pirmųjų pokalbių su Ana ir įdėjo į magnetofoną.

- Patogu, ponia Bleik?
- Taip, dėkui.
- Atsipalaidavote?
- Taip.
- Sugniaužti kumščiai.
- Tikriausiai mažumėlį nervinuosi.
- Kodėl?

Ilga tyla.

- Papasakokit apie savo šeimos gyvenimą. Juk jau šeši mėnesiai kaip esate ištekėjusi?
- Taip.
- Tęskite.
- Ištekėjau už nuostabaus žmogaus. Gyvename puikiame name.
- Koks tas namas?
- Prancūziško stiliaus užmiesčio namas. Link jo veda ilga alėja. Aukštai ant stogo įdomi beuodegė bronzos voveraitė. Tikriausiai prieš daug metų koks nors medžiotojas tą uodegą nušovė. Turime penkis akrus miškingos žemės. Daug vaikštau.

- Jums ten patinka?

- Labai.

- O jūsų vyrui?

- Manau, irgi.

- Vargu bau vyras pirktų penkis akrus kaimo vietovėje, jeigu jam ten nepatiktų.

- Jis myli mane. Būtų nupirkęs man. Jis labai dosnus.

- Pakalbėkim apie jūsų vyrą.

Tyla.

- Koks jis?

- Entonis labai gražus vyras.

Džadas pajuto smilktelėjimą.

- Norite turėti vaikų?

- O, taip.

- O jūsų vyras?

- Taip, be abejo.

Ilga tyla, drumsčiama tik besisukančios juostelės šiugždesio.

- Ponia Bleik, kaip pati sakėte, pas mane atėjote, nes turite rimtą problemą. Ji susijusi su jūsų vyru, ar ne?

Tyla.

- Gerai, sakykim, jog taip. Iš to, ką sakėte, man aišku, kad vienas kitą mylite, ištikimi vienas kitam, abu norite turėti vaikų, gyvenate nuostabiame name, kad jūsų vyras - klestintis verslininkas, gražus ir pasirengęs išpildyti bet kokį jūsų norą. Ištekėjusi esate dar tik šeši mėnesiai. Man tat primena seną anekdotą.

Vėl šiugžda tik besisukanti juostelė.

- Man... - galop vėl prakalbo ji, - man sunku apie tai kalbėti. Maniau, jog galėsiu aptarti su nepažįstamu žmogumi, bet, - Džadas prisimi-

nė, kaip tuo metu Ana pasisukusi pažvelgė į jį savo bedugnėmis violetinėmis akimis, - viskas ne taip paprasta. Matote, - dabar ji kalbėjo greičiau, stengdamasi prasibrauti pro visas užkardas, - aš kažką atsitiktinai nugirdau ir galėjau... galėjau neteisingai suprasti.

- Ką nors, kas susiję asmeniškai su jūsų vyru? Kita moteris?

- Ne.

- Jo verslas.

- Taip...

- Manote, jog ne viską jums sako? Nori apgauti kažkurį verslo partnerį?

- Kažkas panašaus.

- Jūs prarandate pasitikėjimą juo? - Džado balsas pasidarė tvirtesnis. - Pastebėjote tokį vyro bruožą, kurį turint net neįtarėte?

- Aš... aš negaliu apie tai kalbėti. Man atrodo, jog jau čia ateidama nusižengiau savo duotiems įžadams. Daktare Stivensai, prašom daugiau apie nieką neklausinėti.

Ir viskas. Džadas atsuko juostelę.

Vadinasi, Anos vyras padarė kažką rizikingo. Privertė ką nors bankrutuoti? Mokesčių afera? Kas bebūtų buvę, bet Ana susijaudino. Ji labai subtiliai viską jaučia. Susvyravo jos tikėjimas vyru. Ar galėjo Anos vyras būti žudiku? Džadas niekada nebuvo su juo susitikęs. Tačiau, ką jis beveiktų, negalėjo įsivaizduoti, kaip ta veikla siejasi su Džonu Hansenu, Kerol Roberts ir juo pačiu.

O pati Ana? Ar ji galėjo būti psichopatė? Šizofrenikė, apimta persekiojimo manijos? Atsilošęs krėsle Džadas susimąstė. Be to, ką papa-

sakojo ji pati, Džadas daugiau nieko nežinojo. Viskas galėjo būti gryniausia fantazija, bet vardan ko ji tai padarė? Jeigu jos artėjimas čia buvo tik kruopščiai suplanuotų žmogžudysčių širma, tai vis tiek turi būti koks nors motyvas. Jo mintyse iškilo Anos veidas ir nebeliko paskutinių abejonių, kad ji kažkaip susijusi su visais įvykiais. Galėjo galvą guldyti. Paskutinės minties ironija privertė Džadą šyptelėti.

Suskambo telefonas. Džadas pakėlė ragelį.

- Daktaras Stivensas.

- Norėjau įsitikinti, kad jums nieko neatsitiko, - pasigirdo užkimęs Andželio balsas. Džadas pajuto milžinišką dėkingumą - jis vis dėlto ne vienišas. - Kas naujo?

Džadas dvejojo. Jis taip ir nesuprato, kodėl Moudis nenorėjo, kad apie bombą sužinotų policija.

- Jie vėl bandė, - ir jis papasakojo apie Moudį ir sprogmenis, įtaisytus automobilio variklyje. - Tat turėtų įtikinti Makgreivį.

- Kur bomba? - susijaudinęs paklausė Andželis.

- Demontuota.

- Ką? - nepatikliai paklausė detektyvas. - Kas demontavo?

- Moudis. Jis sakė, kad tat nesvarbu.

- Nesvarbu! Kam tada policija? Tik į ją pažvelgę būtume galėję pasakyti, kieno darbas. Mes turime MO kartoteką.

- MO?

- Modus operandi. Žmonėms būdingi įpročiai. Jeigu vieną kartą žmogus padarė būtent taip, tai galima neabejoti, jog analogiškai elgsis

ir toliau. Beje, ne man jums tokius dalykus aiškinti.

- Taip, - sutiko Džadas. - Moudis, be abejo, irgi tai žinojo. Kodėl gi jis nepanoro bombos rodyti Makgreiviui?

- Daktare Stivensai, kaip jūs pasamdėte Moudį?

- Jo pavardę radau telefonų knygoje, - atsakymas buvo be galo absurdiškas.

- O, - išgirdo Andželį garsiai gurktelint oro, - vadinasi, nieko apie jį nežinote?

- Išskyrus tai, kad galiu juo pasitikėti. Kodėl klausiate?

- Dabar jums negalima niekuo pasitikėti.

- Moudis su tuo visai nesusijęs. Jį išsirinkau atsitiktinai, bakstelėjęs pirštu į sąrašą.

- Nesvarbu, kaip išsirinkote. Tačiau kažkas čia ne taip. Moudis tvirtina, kad spendžia jūsų medžiotojams spąstus, tačiau jų neužtenka, kad jaukas nuryjamas. Parodė bombą, kurią ir pats galėjo sumontuoti, kad įgytų jūsų pasitikėjimą. Ar ne?

- Galima ir taip pamanyti. Bet...

- Gal jūsų draugas Moudis ir tikrai nori pagelbėti, bet gali būti ir kitaip. Kol neišsiaiškinsime, prašom nedaryti nieko neapgalvojus.

Moudis prieš jį? Sunku tuo patikėti. Staiga prisiminė, kokie įtartini jam pasirodė privataus seklio metodai.

- Ką jūs siūlote? - paklausė Džadas.

- Kodėl jums neišvažiavus iš miesto. Iš tikrųjų.

- Negaliu palikti pacientų.

- Daktare Stivensai...

- Be to, - nutraukė jį Džadas, - šitoks poelgis nieko nepakeis. Aš net neįsivaizduoju, nuo ko bėgu. Grįžus viskas prasidės iš pradžių.

- Jūsų tiesa, - Andželis nusičiaudėjo. - Kada susitinkate su Moudžiu?

- Nežinau. Jis tikrina spėjimą, kas visa tai organizuoja.

- Ar nepagalvojote, kad tas, kas visa tai organizuoja, Moudžiui gali sumokėti daugiau už jus? - susirūpino Andželis. - Kai pasiūlys susitikti, būtinai paskambinkite man. Namuose dar būsiu dieną ar dvi. Bet kokiu atveju, daktare, neikite vienas.

- Manau, jog perdedate, - paprieštaravo Džadas. - Tik todėl, kad Moudis išmontavo sprogmenį, aš...

- Ne tik, - nutraukė Andželis. - Jaučiu, jog apsirikote, išsirinkęs Moudį.

- Būtinai paskambinsiu, - pažadėjo Džadas.

Kodėl Andželis tapo toks įtarus? Kad įgytų pasitikėjimą, Moudis tikrai galėjo sugalvoti triuką su sprogmenimis. Tokiu atveju kitas žingsnis būtų labai paprastas. Belieka paskambinti ir pakviesti į nuošalią vietelę ateit nepaneigiamų įkalčių. O tada... Džadas pasipurtė. Negi jis galėjo taip apsirikti dėl Moudžio? Prisiminė pirmą įspūdį. Tada jam pasirodė, kad Moudis ne itin protingas ir ne itin gebantis ką nors padaryti. Vėliau suvokė, jog naivuolio poza slepia nuovokumą ir įžvalgumą. Bet juk tat neįrodo, jog Moudžiu galima pasitikėti. O vis dėlto... Išgirdęs girgžtelint priimamojo duris žvilgtelėjo į laikrodį. Ana? Greitai sudėjęs kasetes Džadas nuėjo jos pasitikti.

Elegantišku mėlynu kostiumėliu, užsidėjusi nedidelę skrybėlaitę giliai susimąsčiusi Ana stovėjo prie lango ir nepajuto, jog yra Džado stebima. Jis, tarsi gerdamas jos grožį, žiūrėjo, stengdamasis surasti nors menkiausią trūkumą, kad galėtų save įtikinti, jog ji jam netinka, jog dar sutiks žmogų, su kuriuo laimingai gyvens visą likusį gyvenimą. Lapė ir vynuogės. Ne Froidas, o Ezopas šiuolaikinės psichiatrijos metras.

- Laba diena, - pasisveikino Džadas.

Ana krūptelėjo iš netikėtumo, paskui nusišypsojo.

- Sveiki, daktare.

- Prašom, ponia Bleik.

Įėjusi į kabinetą atsigręžė ir savo didžiulėmis violetinėmis akimis pažvelgė į jį.

- Surado, kas jus partrenkė? - nuoširdžiai susirūpinusi paklausė.

Džadą pagavo nesuvaldomas noras viską jai papasakoti, tačiau suvokė, jog negalima. Geriausiu atveju pasakojimas atrodys, kaip pigus triukas, kad pelnytų jos simpatijas, o blogiausiu - užtrauks jai nelaimę.

- Dar ne.

Mostu pasiūlė jai atsisėsti.

- Atrodote išvargęs, - Ana žiūrėjo jam į akis. - Gal nevertėjo taip greitai grįžti į darbą?

- Viskas gerai. Beje, šiandien nieko nepriimu, tačiau mano telefonų tarnyba niekaip negalėjo jums prisiskambinti.

- Kaip gaila. Jeigu manote, kad turiu išeiti...

- Būkit gera, neskubėkit, - nutraukė ją Džadas. - Džiaugiuosi, kad jums nepranešė.

Juk Aną jis matė paskutinį kartą.

Ji lyg norėjo kažką pasakyti, tačiau apsigalvojo. Džadas jautė, jog jos žvilgsnis užgavo kažkokią vos girdimą, seniai užmirštą stygą. Jis jautė iš jos srūvančią šilumą, visagalį geismą ir staiga suvokė, kas vyksta. Aną jis apdovanojo savo paties jausmais ir akimirką buvo suklaidintas, nelyginant geltonsnapis studentėlis.

- Kada išvykstate į Europą?

- Tuoj po Kalėdų.

- Dviese su vyru? - „O, Viešpatie, kaip lėkšta!"

- Taip. Stokholmas, Paryžius, Londonas, Roma. Tat bus antrasis medaus mėnuo.

Balse girdėjosi vos juntama įtampa. Džadas įdėmiai pažiūrėjo į Aną. Kažko trūko jaunos, įsimylėjusios, besirengiančios į povestuvinę kelionę moters portretui. Galop suvokė - nebuvo džiugaus jaudulio!

- Ar... ar ilgai ketinate keliauti?

- Nežinau, - Ana šyptelėjo, tarsi supratusi, kas jam rūpi. - Entonis dar nieko galutinai nenusprendė.

- Aišku. - Džadas nudelbė akis. Reikia baigti. - Ponia Bleik...

- Klausau.

- Pakviečiau jus melagingu pretekstu. Jums jau nebereikėjo ateiti. Aš tik norėjau atsisveikinti.

Džadui rodėsi, jog jis kone fiziškai jaučia atlėgstant Aną kausčiusią įtampą.

- Žinau, - ramiai atsakė ji. - Ir aš norėjau pasakyti iki pasimatymo. - Ji pakilo. - Džadai...

Jų akys susitiko ir jos akyse Džadas išskaitė tai, ką ji turėjo pamatyti jo žvilgsnyje. Džadas žingtelėjo link jos, tačiau sustojo. Jis neturėjo teisės jai užtraukti jam grėsusios nelaimės.

- Atsiųskite atviruką iš Romos, - jo balsas buvo ramus.

Ana ilgai tylėdama žvelgė į jį.

- Prašau, Džadai, saugokit save.

Nepasikliaudamas savo balsu jis tik linktelėjo.

Ir ji išėjo.

Tik po trečio skambučio Džadas pakėlė ragelį.

- Jūs, daktare? - pasigirdo iš susijaudinimo virpantis Moudžio balsas. - Jūs vienas?

- Taip.

- Prisimenate, sakiau, jog numanau, kas viską daro?

- Taip...

- Aš neklydau.

- Žinote, kas nužudė Hanseną ir Kerol?

- Taip. Žinau kas ir žinau kodėl. Dabar jūsų eilė, daktare.

- Pasakykite...

- Ne telefonu, - nutraukė Moudis. - Geriau kur nors susitikti. Tada ir pasikalbėsim. Ateikite vienas. - Džadui užgniaužė kvapą. „Ateikite vienas!" - Girdite?

- Taip... - susizgribo Džadas. Andželas sakė: „Nieku gyvu į susitikimą neikite vienas". - Kodėl mums nesusitikus čia? - pasiūlė.

- Manau, jog mane sekė. Dabar man pavyko pasprukti. Esu prie kompanijos „Penkios

žvaigždės - mėsos konservai" pastato 23-iojoje gatvėje į rytus nuo Dešimtojo prospekto, netoli dokų.

Džadas vis dar nenorėjo tikėti, kad Moudis jį vilioja į spąstus. Nutarė patikrinti.

- Aš ateisiu drauge su Andželiu.

- Ne, - nukirto Moudis. - Atvažiuokite vienas.

Viskas aišku. Džadas pagalvojo apie storulį Budą kitame laido gale. Jo nuoširdusis draugas, įmantis už dieną tik po penkiasdešimt dolerių ir dar išlaidos už jo nužudymo organizavimą.

- Puiku, - neišsiduodamas atsakė Džadas. - Tuojau pat išvažiuoju. - Nesusiturėjo nepabandęs dar kartą. - Tikrai žinote, kas organizatorius?

- Jokių abejonių, daktare. Esate kada nors girdėjęs apie don Vintoną? - ir Moudis pakabino ragelį.

Stovėjo Džadas, stengdamasis susigaudyti prieštaringų jausmų raizgalynėje. Paskui paskambino Andželiui. Ragelio ilgai nekėlė ir jis ėmė panikuoti, kad namie nieko nėra. Ar vienas ryšis važiuoti pas Moudį?

- Klausau, - pagaliau pasigirdo prikimęs Andželio balsas.

- Džadas Stivensas. Ką tik skambino Moudis.

- Ką sakė?

Džadas, jausdamas nepaaiškinamą simpatiją ir... taip, meilę tam keistam storuliui, taip šaltakraujiškai planuojančiam jį nužudyti, dvejojo.

- Pasiūlė susitikti prie kompanijos „Penkios žvaigždės - mėsos konservai" pastato 23-iojoje gatvėje. Liepė ateiti vienam.

- Lažinuosi, - nelinksmai nusijuokė Andželis. - Daktare, neikite iš kabineto. Tuoj paskambinsiu leitenantui Makgreiviui. Mes užsuksime jūsų pasiimti.

- Šaunu, - atsakė Džadas ir lėtai nuleido ragelį.

Normanas Z. Moudis. Linksmasis Buda iš geltonų telefono knygos puslapių. Apėmė baisus liūdesys. Jis pasitikėjo Moudžiu.

O štai dabar šis laukė, kad nužudytų Džadą.

12 SKYRIUS

Po dvidešimties minučių Džadas atidarė duris Andželiui ir Makgreiviui. Andželio akys buvo paraudusios ir ašarojo. Džadas jautėsi kaltas, kad privertė keltis iš lovos. Makgreivis, pasisveikindamas, linktelėjo.

- Aš papasakojau Makgreiviui apie Moudžio skambutį, - paaiškino Andželis.

- Taip, - burbtelėjo leitenantas. - Norėčiau išsiaiškinti, ką visa tai reiškia.

Dar po dešimties minučių jie jau važiavo link Vestsaido. Vairavo Andželis. Liovėsi snigti ir pro virš Manheteno plaukiančius sunkius debesis skverbėsi blyškūs besileidžiančios saulės spinduliai. Sugriaudėjo ir dangų perskrodė akinantis žaibo blyksnis. Į priekinį stiklą subarbeno lietaus lašai. Artėjant prie Vestsaido, gigantiškus dangoraižius pamažu keitė žemesni

gyvenamieji namai. Pasiekę 23-iąją gatvę pasuko vakarų kryptimi link Gudzono. Pro šalį mirgėjo kažkokios dirbtuvės, purvinos mažų barų iškabos, paskui prasidėjo garažai, atviros sunkvežimių stovėjimo aikštelės, sandėliai. Neprivažiavus Dešimtojo prospekto, Makgreivis liepė sustoti.

- Išlipsime čia. - Paskui kreipėsi į Džadą: - Moudis sakė, kad su juo dar kas nors bus?

- Ne.

Atsisegęs apsiaustą Makgreivis išsiėmė iš dėklo pistoletą ir įsikišo į šoninę kišenę. Andželis padarė tą patį.

- Mes eisime pirmi, - išlipdamas iš mašinos įspėjo Makgreivis.

Pražingsniavę pusę kvartalo priėjo aptriušusį namą, virš kurio durų kabėjo išblukęs užrašas „Penkių žvaigždučių kompanija - mėsos konservai".

Nei automobilių, nei sunkvežimių, nei mažiausio žiburėlio. Makgreivis nuspaudė rankeną, bet durys pasirodė besančios užrakintos. Apsidairė, ieškodamas skambučio, tačiau nerado. Jie įsiklausė. Tylą drumstė tik lietus.

- Regis, uždaryta, - tarė Andželis.

- Kažkur turi būti vartai sunkvežimiams įvažiuoti.

Džadas nusekė paskui link pastato kampo pasukusius detektyvus. Siauras skersgatvis vedė prie krovinių platformos, prie kurios stovėjo kelios mašinos. Jokių gyvybės ženklų. Jie dar paėjo ir sustojo prie platformos.

- Pašaukite, - burbtelėjo Makgreivis.

- Moudi! - Atsakė tik piktas valkatos katino miauksėjimas. - Pone Moudi!

Makgreivis su stebėtinu jo gabaritams vikrumu užšoko ant platformos. Jį pasekė Andželis ir Džadas. Priėjęs prie suveriamų sandėlio durų Andželis jas stumtelėjo. Jos buvo neužrakintos ir, šaižiai džergždamos, pasislinko. Viduje tvyrojo tamsa.

- Paėmei žibintą? - partnerio paklausė Makgreivis.

- Ne.

- Gaila.

Jie suklusę įžengė vidun.

- Pone Moudi! - vėl šūktelėjo Džadas.

Jokio atsako, tik sugirgždėjo grindys po kojomis. Išsitraukęs dėžutę Makgreivis užžiebė degtuką. Suvirpėjus silpnutei liepsnelei atrodė, kad jie lindi milžiniškoje tuščioje oloje. Degtukas užgeso.

Surask tą velnio jungiklį, - garktelėjo Makgreivis, - daugiau neturiu degtukų. Džadas nesiliovė judėjęs pirmyn. Andželis, ieškodamas jungiklio, ranka braukė sienas.

- Moudi!

- Radau jungiklį, - pasigirdo Andželio balsas.

Spragtelėjo, tačiau šviesos nebuvo.

- Tikriausiai saugikliai išsukti, - tarstelėjo Makgreivis.

Džadas atsitrenkė į sieną. Pagrabaliojęs užčiuopė skląstį ir, jį atitraukęs, pastūmė sunkias duris. Siūbtelėjo šaltas oras.

- Radau duris, - sušuko Džadas ir, peržengęs slenkstį, įėjo. Išgirdęs už nugaros užveria-

mų durų garsą pajuto, kaip pašėliškai sudunksėjo širdis. Čia rodėsi dar tamsiau, nei gretimoje patalpoje.

- Moudi! Moudi...

Moudis turi būti kažkur čia. Jiegu ne, Džadas įsivaizdavo, ką pagalvos Makgreivis. Vėl berniukas, šaukiantis „Vilkas, Vilkas!".

Džadas žengė žingsnį pirmyn ir jo skruostą palietė kažkas šaltas. Iš siaubo šastelėjo atatupstas. Tik dabar pajuto tvyrantį kraujo ir mirties kvapą. Tamsoje kaupėsi blogis, pasirengęs bet kurią akimirką jš užpulti. Džado plaukai atsistojo piestu, o besidaužanti širdis trukdė kvėpuoti. Virpančiomis rankomis sugriebė kišenėje degtukų dėžutę ir vieną uždegė. Išvydo tiesiai į jo veidą įsmeigtą didžiulę akį. Iš baimės praradęs nuovoką Džadas ne tuoj susigaudė, kad mato ant kablio pakabintą paskerstą jautį. prieš užgęstant degtukui spėjo pastebėti daugiau skerdienos, o tolumoje - duris. Tikriausiai jos vedė į administracijos kambarius. Džadas apgraibom pajudėjo ton pusėn. Ranka vėl palietė kažką slidaus ir jis atšlijo.

- Moudi!

„Įdomu, - galvojo Džadas, - ko užtruko Andželis su Makgreiviu?" Pasiekęs duris vėl atsitrenkė į pakabintą skerdieną. Sustojo, gaudydamas orą, ir uždegė paskutinį degtuką. Prieš jo akis kybojo Normano Z. Moudžio kūnas. Veide buvo sustingusi niauri šypsena. Degtukas užgęso.

13 SKYRIUS

Teismo ekspertas baigė savo darbą ir išvažiavo. Moudžio kūną išvežė. Mažame valdytojo kabinete liko Džadas, Makgreivis ir Andželis. Buvo užžiebtos visos lempos ir elektrinis šildytuvas.

Kad galėtų šio bei to paklausti valdytoją Paulių Moretį, teko atsigabenti iš šventinės puotos. Jis paaiškino, jog šventės proga visus savo tarnautojus paleido vidurdienį. Dvyliktą trisdešimt užrakino visas duris, užgesino šviesas ir išėjo pats, absoliučiai tikras, kad teritorijoje neliko nė gyvos dvasios. Makgreivis, suvokęs, jog iš mažumėlį apgirtusio ir todėl gana karingai nusiteikusio pono Morečio nieko daugiau neišpeš, liepė nuvežti jį namo. Džadas buvo pusiau be sąmonės. Jo mintys sukosi tik apie Moudį, jo linksmą, gyvybingą būdą ir tokią klaikią mirtį, dėl kurios kaltino vien save. Jeigu nebūtų įtraukęs detektyvo į tą istoriją, nieko jam nebūtų atsitikę.

Artėjo vidurnaktis. Jau dešimtą kartą Džadas pasakojo apie Moudžio skambutį. Makgreivis sėdėjo susikūprinęs ir kramtė cigarą.

- Skaitote detektyvus, daktare? - paklausė.

- Ne, o ką? - nustebo Džadas.

- Paaiškinsiu. Per daug tikroviškai viskas atrodo, daktare Stivensai. Iš pradžių maniau, jog esate iki ausų įklimpęs. Taip ir sakiau jums. Kas gi vyksta? Netikėtai iš žmogžudžio virstate auka. Iš pradžių aiškinate, kad partrenkė mašina...

- Bet jį tikrai partrenkė mašina, - įsiterpė Andželis.

- Niekai, - atkirto Makgreivis. - Daktaras, kieno nors padedamas, viską galėjo puikiausiai suorganizuoti. - Vėl kreipėsi į Džadą. - Paskui skambinate ir siaubo pilnomis akimis lemenate apie į kabinetą besilaužiančius ir nužudyti ketinančius vyrus.

- Jie iš tikrųjų pas mane brovėsi.

- Ne, - bumbtelėjo Makgreivis. - Jie pasinaudojo specialiu raktu. Sakėte, jog tik du tokie raktai. Vienas jūsų, kitas Kerol Roberts.

- Taip. Jie nukopijavo Kerol raktą.

- Aš paprašiau, kad patikrintų dėl parafino. Kerol raktas nebuvo panaudotas atspaudui. - Patylėjo, duodamas laiko Džadui įsisąmoninti išgirstą faktą. - Kadangi jos raktas pas mane, lieka jūsiškis, ar ne?

Džadas be žado spoksojo į detektyvą.

- Nepatikėjus bepročio maniako istorija pasamdote privatų seklį ir šis akimoju aptinka sprogmenis jūsų mašinoje. Tačiau man tų sprogmenų nepavyksta pamatyti, nes jų nėra. Tada nutariate pakišti dar vieną lavoną. Pasitelkęs Andželį surengiate balaganą su Moudžiu, atseit žinančiu, kas tas paslaptingasis psichas, geidžiąs jūsų mirties. Kas įvyksta? Atvažiuojame čia ir randame Moudį, užmautą ant skerdienos kablio.

- Ne aš kaltas dėl to, kas vyksta, - įširdo Džadas.

Makgreivis atidžiai į jį pažiūrėjo.

- Daktare Stivensai, žinote kodėl iki šiol nesate areštuotas? Todėl, kad kol kas neradau

to kinų galvosūkio sprendimo. Bet aš jį rasiu. Pažadu, - ir pakilo.

- Palaukite! - sušuko Džadas, staiga prisiminęs Moudžio paminėtą pavardę. - Ką pasakysite apie don Vintoną.

- O ką turėčiau pasakyti?

- Moudis sakė, jog būtent šis žmogus ir yra visų žmogžudysčių organizatorius.

- Žinote, kas jis?

- Ne. Maniau, jog policijai ši pavardė žinoma.

- Niekada nesu girdėjęs, - Makgreivis žvilgtelėjo į savo partnerį. Andželis papurtė galvą. - Gerai, pasiųsime paklausimus apie don Vintoną į FTB, Interpolą, didžiausių miestų policijos valdybas. - Dėbtelėjo į daktarą. - Patenkintas?

Džadas linktelėjo. Kas bebūtų buvęs tas niekšas, bet su policija greičiausiai bus susitikęs. Todėl nebus sunku surasti.

Vėl prisiminė Moudį, jo juokingus aforizmus ir skvarbų protą. Vadinasi, jį sekė. Sunku patikėti, kad būtų kam nors prasitaręs apie susitikimą, nes itin primygtinai prašė išlaikyti paslaptį. Bet dabar bent žinoma ieškomo žmogaus pavardė.

Praemonitus - praemunitas.

Įspėtas - apginkluotas.

Kitą rytą laikraščių pirmieji puslapiai mirgėjo pranešimais apie Normano Z. Moudžio nužudymą. Probėgšmais užsiminta apie Džadą, kaip apie liudininką, drauge su policija aptikusį kūną. Neaišku, kaip Makgreiviui pavyko nuslėpti svarbiausius faktus. Akivaizdu, jog jis

anksčiau, negu reikia, nenori atversti visų kortų. „Įdomu, - atidėjęs laikraštį pagalvojo Džadas, - ką pasakys Ana, sužinojusi apie šią žmogžudystę?"

Šeštadieniais Džadas pusę dienos dirbdavo klinikoje, tačiau šiandien susitarė, kad pakeistų. Pakilo į penkioliktą aukštą ir, įsitikinęs, kad koridoriuje nieko nėra, nuėjo į savo kabinetą. Šį rytą jau kelis kartus buvo bekeliąs ragelį, kad paskambintų Andželiui, tačiau vis susiturėdavo. O kol kas bandė suvokti to paslaptingojo don motyvą. Jis galėjo būti prieš kelerius metus Džado gydytas ligonis, įtikėjęs, jog daktaras kaip nors įžeidė arba kaip nors jam pakenkė. Tačiau Džadas niekaip negalėjo prisiminti ligonio Vintono pavarde.

Vidurdienį išgirdo, kaip kažkas bando atrakinti priimamojo duris. Tat buvo Andželis. Detektyvas atrodė dar labiau išvargęs. Nosis paraudo, be perstogės čiaudėjo. Įėjęs į kabinetą sunkiai klestelėjo ant kėdės.

- Jau gavote atsakymus apier don Vintoną? - susirūpinęs paklausė Džadas.

Andželis linktelėjo.

- Gavome informaciją iš FTB, Interpolo ir didžiausių JAV miestų policijos valdybų. - Užgniaužęs kvapą Džadas laukė. - Niekas nėra girdėjęs apie don Vintoną.

- Bet tai neįmanoma! - Džadas nepatikliai paskersakiavo į Andželį. - Kas nors turi apie jį žinoti! Tokius nusikaltimus padaręs žmogus negali rastis, nelyginant grybas po lietaus.

- Taip ir Makgreivis sakė, - atsiduso Andželis. - Daktare, mes su žmonėmis, tikrindami

visus Vintonus, visą naktį malėmės po Manheteną ir kitus Niujorko rajonus. Pasiekėme net Niudžersį ir Konektikutą. - Ištraukęs iš kišenės ištiesė Džadui popieriaus lapą. - Radome vienuolika Vintonų, savo pavardės galūnę rašančių „tonas" ir keturis, rašančius „tenas". Ieškojome net Donvintonų. Keturi, kaip mums atrodė, tiko ir visus patikrinome. Pirmasis pasirodė besąs paraližiuotas, antras - vieno banko viceprezidentas, trečias - gaisrininkas, budėjęs tomis valandomis, kai buvo nužudyti Hansenas ir Roberts. Paskutinysis - zooparduotuvės savininkas, aštuoniasdešimtmetis senukas.

Džadui išdžiūvo burna. Tik dabar suvokė, kiek vilčių siejo su šia galimybe. Nebūdamas įsitikinęs Moudis nebūtų pasakęs tos pavardės. O jis kuo aiškiausiai pareiškė, jog don Vintonas ne vykdytojas, o visų šių žmogžudysčių organizatorius. Tiesiog neįtikėtina, kad policija apie šį žmogų neturi jokių žinių. Nužudė Moudį, nes jis atkapstė tiesą. Be jo pagalbos Džadas liko visiškai vienas, o kilpa vis labiau veržė.

- Apgailestauju, - užjautė Andželis.

Džadas pažvelgė į detektyvą ir tik dabar prisiminė, kad šis visą naktį nemiegojęs.

- Dėkui už tai, ką dėl manęs padarėte, - tarė.

- Ar tikrai Moudis taip pasakė?

- Tikrai, - Džadas, prisimindamas pokalbį su Moudžiu, užsimerkė. Jis paklausė, ar tikrai Moudis žino organizatorių. Rodėsi, jog vėl girdi Moudžio balsą: „Jokių abejonių, daktare. Esate kada nors girdėjęs apie don Vintoną?" Don Vintonas. Tikrai, - pakartojo, žvilgtelėjęs į Andželį.

- Mes aklavietėje, - nusičiaudėjo Andželis.

- Jums reikėtų gulėti.

- Taip, jūs, ko gero, teisus, - detektyvas pakilo.

- Seniai dirbate su Makgreiviu? - padvejojęs paklausė Džadas.

- Pirma mudviejų byla. O ką?

- Jis gali mane suimti, įtariant žmogžudyste?

Andželis vėl nusičiaudėjo.

- Ko gero, esate teisus, daktare. Turiu gultis į lovą. - Pasuko link durų.

- Regis, žinau, ką daryti, - tarė Džadas.

- Klausau, - Andželis stabtelėjo.

- Atsibodo būti taikiniu. Noriu kautis. Pats juos surasiu.

- Kaip? - nustebo Andželis. - Kol kas vien šešėliai.

- Dailininkas, klausydamas liudininkų žodžių, piešia nusikaltėlio portretą, ar ne?

- Taip.

Džadas ėmė nervingai žingsniuoti po kambarį.

- Noriu papasakoti, kaip atrodo žmogus, organizuojąs visus tuos nusikaltimus.

- Kaip?! Niekada nesate jo matęs! Bala žino, bet kas gali būti tas žmogus.

- Nieko panašaus, mes ieškome labai labai nepaprasto žmogaus.

- Kokio nors silpnapročio.

- Silpnaprotystė labai abstrakti sąvoka. Medicinos požiūriu ji bevertė. Normali psichika - tai tiesiog smegenų savybė prisitaikyti prie aplinkos. Jeigu tat nepavyksta arba slepiamės nuo

realybės, arba iškeliame save virš jos. Pradedame elgtis, nelyginant antžmogiai, pamynę gyvenimo normas.

- Vadinasi, ieškome antžmogio?

- Taigi. Bet kokioje pavojingoje situacijoje, Andželi, mes visada turime tris išeitis: pasprukti, ieškoti kompromiso arba pačiam pulti. Mūsų ieškomasis visada puola.

- Tai jis somnambulas?

- Ne. Somnambulas nežudo. Transo būsena jiems trunka neilgai. Mes susidūrėme su daug sudėtingesniu reiškiniu. Jis serga somatogenine psichoze, šizofrenija, ciklotimija arba gali būti net savotiškas tų ligų derinys. Visai įtikėtina, jog prievartos aktą lydi laikina amnezija. Tačiau svarbiausia, kad jo išvaizda ir elgesys šalia jo esantiems atrodo visiškai normalūs.

- Vadinasi, mes vėl likome it musę kandę?

- Jūs klystate. Mes šauniai pasistūmėjome pirmyn. Galiu nusakyti jo požymius. Don Vintonas aukštesnis negu vidutinio ūgio, gražaus stoto, atletiškos figūros. Jis rūpinasi savo išvaizda ir itin pedantiškas. Jis neturi artistinių duomenų. Jis ne dailininkas, ne rašytojas, ne aktorius. - Andželis iš nuostabos prasižiojęs klausėsi daktaro, o Džadas, vis labiau užsidegdamas, berte bėrė žodžius. Jis nėra klubo narys ir nedalyvauja visuomeninių organizacijų veikloje, jeigu jiems nevadovauja. Šis žmogus įpratęs nurodinėti. Jis negailestingas ir nekantrus. Smulkmenoms jis negaišta laiko. Jeigu ryžtasi nusikaltimui, tai - arba banko apiplėšimas, arba pagrobimas, arba žmogžudystė, - Džadas vis

labiau jaudinosi, savo priešininką regėjo tarsi gyvą.

- Daktare, - įsiterpė Andželis, - žinoma, negaliu paneigti jūsų žodžių, bet toks žmogus gali būti koks nors narkotikų apkvaitintas valkata, psichas.

- Ne, - ryžtingai paprieštaravo Džadas. - Tas, kurio mes ieškome, nevartoja narkotikų. Dar daugiau galiu pasakyti - mokykloje jis žaidė kolektyvinius žaidimus. Ledo ritulį ar futbolą. Jis nesidomėjo šachmatais, šaškėmis, rebusais, kryžiažodžiais.

- Gal tuos nusikaltimus padarė ne vienas žmogus, - paabejojo Andželis. - Pats esate užsiminęs.

- Dabar aš kalbu apie don Vitoną, viskam vadovaujantį žmogų. Jo protėviai kilę iš lotynų kraštų.

- Kodėl?

- Žmogžudystės įrankiai. Peilis, rūgštis, bomba. Jis iš Lotynų Amerikos, italas arba ispanas. - Džadas giliai atsiduso. - Štai toks yra žmogus, įvykdęs tris žmogžudystes ir bandantis nužudyti mane.

Andželis gurktelėjo seiles.

- Kaip, velniai rautų, jūs visa tai sužinojote?

- Tokia mano profesija. - Džadas atsisėdo.

- Psichika - taip, bet jūs nusakėte niekada nematyto žmogaus išvaizdą.

- Matot, išorė dažnai susijusi su psichika. Daktaras Krečmeris savo darbais įrodė, jog aštuoniasdešimt penki procentai šizofrenikų vyrų yra aukšti ir gražios figūros. Mūsiškis, be

abejo, šizofrenikas. Be to, serga didybės manija. Jis nepaiso visuomenės gyvenimo įstatymų.

- Kodėl visa tai nepaaiškėjo anksčiau?

- Todėl kad jis su kauke.

- Ką?!

- Mes visi su kaukėmis, Andželi. Vos išaugę iš vystyklų mokomės slėpti tikruosius jausmus, baimę, neapykantą. Tačiau apimtas streso don Vintonas nusiplėšia kaukę ir parodo tikrąjį savo veidą.

- Suprantu.

- Pažeidžiamiausia šiame žmoguje - jo ego. Jeigu jam iškilo grėsmė, rimta grėsmė, jis išprotės. Nes jo sveiką psichiką nuo liguistos skirianti riba pavojingai maža. Nereikia ypatingų pastangų, kad priverstum tą ribą peržengti. - Džadas susimąstė, paskui tęsė, tarsi kalbėtų pats su savimi. - Jis turi „mana".

- Ką ką?

- „Mana". Taip laukiniai vadina žmogų, sugebantį kitus priversti paklusti. Atseit tai įvyksta, padedant jame tūnančiam demonui.

- Sakėte, jog jis nepiešia, nerašo knygų, negroja muzikos instrumentais. Kaip šitai sužinojote?

- Pasaulyje apstu šizofrenikų dailininkų, rašytojų, muzikantų. Daugeliui pavyksta savo gyvenime išvengti prievartos, nes jų kūryba yra tas apsauginis vožtuvas, pro kurį išsiveržia viduje susikaupusi įtampa. Mūsų žmogus tokios galimybės neturi. Jis - nelyginant vulkanas. Vienintelė išeitis - išsiveržti. Rezultatas - Hansenas, Kerol, Moudis.

- Tvirtinate, jog šios žmogžudystės beprasmiškos. Įvykdytos, kad...

- Jam jos ne beprasmiškos. Atvirkščiai... - staiga Džadui viskas tapo absoliučiai aišku. Mintyse iškeikė save už šitokį aklumą ir kurtumą. - Don Vintonas nuo pat pradžios medžiojo mane. Apmaudžiai apsirikęs, atėjo į mano kabinetą, tačiau rado tik Kerol.

- Ją nužudė, kad liktų neatpažintas?

- Ne. Mūsų ieškomasis žmogus ne sadistas. Kerol kankino, norėdami kažką sužinoti. Tarkim, žudiką kompromituojančią informaciją. O ji arba nenorėjo pasakyti, arba net nenutuokė, apie ką kalbama.

- Ką sužinoti?

- Neįsivaizduoju. Tačiau visas šis košmaras dėl to ir vyksta. Moudis išsiaiškino ir buvo nužudytas.

- Vis dėlto neaišku, kaip juos dominančias žinias būtų gavę, jeigu jus būtų nužudę tada gatvėje. Kažkaip nelabai tinka jūsų versijai, - svarstė Andželis.

- Kodėl? Sakykim, informacija magnetofono juostelėse. Skyrium ji absoliučiai nepavojinga, bet, papildyta kitais faktais, gali ir pakenkti žudikams. Jiems reikia rinktis: arba išplėšti tą informaciją, arba nutildyti mane, kad negalėčiau papasakoti. Iš pradžių jie pabandė nužudyti mane. Deja, apsiriko ir nužudė Hanseną. Tada nutarė įgyvendinti antrą variantą ir reikalingas žinias gauti iš Kerol. Nieko nepešę ir šiuo kartu, visas jėgas sutelkė, kad pričiuptų mane. Prisimenate limuziną užgesintom šviesom? Matyt, mane sekė ir kai ėjau pas Moudį. Paskui

savo ruožtu ėmė sekti ir jį. Šiam iškapsčius tiesą, nužudė. - Andželis kažką mąstė. - Manau, jog žudikas nesustos, kol manęs nesudoros, - ramiai baigė Džadas. - Žmogus, apie kurį kalbu, nepratęs pralaimėti.

- Jeigu tai tiesa, - apmąstęs daktaro žodžius prakalbo Andželis, - jums reikia apsaugos.

Išsitraukė pistoletą ir patikrino, ar užtaisytas.

- Ačiū, Andželi, tačiau ginklo man nereikia. Su jais ketinu kautis savo ginklu.

Tuo momentu išgirdo atidaromas priimamojo duris.

- Ko nors laukiate? - paklausė Andželis.

- Ne, - Džadas papurtė galvą. - Šiandien nepriimu.

Suspaudęs rankoje pistoletą Andželis prišoko prie kabineto durų ir, žingtelėjęs šonan, staiga jas atlapojo. Ant slenksčio stovėjo nustebęs Peteris Hadlis.

- Kas tu? - garktelėjo Andželis.

- O, nurimkite, - tarė Džadas, - čia - mano draugas.

- Kas čia darosi?! - šūktelėjo Peteris.

- Atsiprašau, - Andželis paslėpė pistoletą.

- Daktaras Peteris Hadlis, detektyvas Frenkas Andželis. - Džadas vyrus supažindino.

- Atsitiko kai kas nemalonaus, - aiškino Andželis. - Daktaro Stivenso kabinetas buvo... į jį buvo įsilaužta ir pamanėme, jog grįžo kuris nors užpuolikas.

- Taip, - suskato aiškinti ir Džadas, - jie nerado to, ko ieškojo.

- Tat susiję su Kerol Roberts nužudymu? - sunerimęs paklausė Peteris.

- Dar nežinome, daktare Hadli, - Džadui nespėjus prasižioti, atsakė Andželis. - Policija paprašė daktarą Stivensą kol kas su pašaliniais to dalyko neaptarinėti.

- Suprantu, - tarė Peteris ir žvilgtelėjo į Džadą. - Mūsų susitarimas galioja?

- Žinoma, - Džadas visai buvo pamiršęs pažadą drauge eiti priešpiečių. - Detektyve, manau, mes viską aptarėme?

- Taip taip, - atsakė Andželis. - Jūs tikrai manote, kad šito nereikia? - patapšnojo pistoleto dėklą.

- Ačiū. - Džadas papurtė galvą.

- Ką gi, saugokitės.

- Pasistengsiu, - pažadėjo Džadas. - Pasistengsiu.

Valgant Džadas buvo paniręs į savo mintis, o Peteris neįkyrėjo klausinėdamas. Jiedu paplepėjo apie bendrus pažįstamus, pacientus. Peteris pasirūpino, kad Harisoną Burką paguldytų į privačią psichiatrijos kliniką.

- Nežinau, Džadai, kas įvyko, - atnešus kavos tarė Peteris, - tačiau, jeigu galiu būti naudingas, ir...

- Ačiū, Peteri, - palingavo galvą Džadas, - pats privalau savimi pasirūpinti. Paskui viską papasakosiu.

- Viliuosi, neilgai liko laukti. Džadai, tau kas nors grasina?

- Žinoma, ne, - nuramino bičiulį Džadas.

Jeigu ne tris žmogžudystes įvykdęs maniakas, tvirtai nusprendęs, jog Džadas - ketvirtoji auka.

14 SKYRIUS

Išsiskyręs su Peteriu, taksi važiuodamas namo Džadas svarstė šansus likti gyvam. Paaiškėjo, jog jų nėra. Ko reikia don Vintonui? Ir apskritai kas tas don Vintonas? Kodėl nieko apie jį nežino policija? Gal pakeitė pavardę? Ne. Moudis aiškiai pasakė „Don Vintonas".

Džadas negalėjo susikaupti. Kiekvienas mašinos trūktelėjimas persmelkdavo jo sudaužytą kūną. Jis bandė rasti nors mažiausią gijelę, siejančią įvykdytas žmogžudystes ir pasikėsinimus į jį. Smūgis peiliu, kankinimai, automobilis, bomba, mėsos kablys. Niekaip nesusiję. Vien negailestinga prievarta. Ir jokios galimybės numatyti ateitį. Labiausiai nesaugus jis kabinete ir namuose. Džadas prisiminė Andželio patarimą. Reikia pakeisti užraktus ir įspėti Maiką bei Edį, kad nežiopsotų. Jais galėjo pasitikėti. Taksi sustojo prie namo ir šveicorius, priėjęs, atidarė dureles.

Džadas matė jį pirmą kartą gyvenime.

Prieš jį stovėjo Naiko uniforma vilkintis aukštas, tamsaus gymio vyras su raupų pėdsakais ant veido. Ant kaklo matėsi senas randas. Taksi nuvažiavo ir Džadas liko akis į akį su nepažįstamuoju. Staiga jo kūną pervėrė aštrus skausmas. „O, Dieve, - pagalvojo, - tik to betrūko".

- Kur Maikas? - paklausė pro sukąstus dantis.

- Atostogauja, daktare.

„Daktare! Vadinasi, nepažįstamasis žino, kas jis. Maikas atostogauja? Gruodžio mėnesį?"

Šveicoriaus veidas patenkintas išsiviepė. Džadas apsidairė. Visiškai tuščioje gatvėje švilpavo ledinis vėjas. Pabandyti pabėgti? Tačiau dabar jam net eiti sunku. Visą kūną maudė, kiekvieną atodūsį lydėjo skausmingas dilgčiojimas.

- Kaip jaučiatės? - užjaučiamai pasidomėjo nepažįstamasis.

Džadas pasisuko ir, nieko netaręs, žengė vidun. Juk galėjo tikėtis Edžio pagalbos. Šveicorius nuėjo iš paskos. Edis stovėjo lifte, atgręžęs nugarą. Nesustodamas Džadas nuskubėjo prie jo. Svarbiausia nelikti su tuo vyru vienam.

- Edi! - pašaukė.

Liftininkas atsisuko. Džadas išvydo mažesnę šveicoriaus kopiją, tik be rando. Nebuvo abejonės, jog šie du - broliai. Stabtelėjo tarp jų. Vestibiulyje daugiau nieko nebuvo.

- Judam, - burbtelėjo liftininkas.

Jo veidą puošė tokia pat kaip brolio pasitenkinimo grimasa. Vadinasi, štai kokie jie - žudikai. Džadas neabejojo, jog mato ne sumanymo įkvėpėją, o tik paprasčiausius jo parankinius. Nužudys čia, vestibiulyje, ar pasirinks butą? Greičiausiai bute. Kūnas bus ne tuoj surastas, pakaks laiko pasprukti. Džadas žingtelėjo link valdytojo buto.

- Noriu pasikalbėti su ponu Kacu apie...

- Ponas Kacas užimtas, - kelią pastojo šveicorius.

- Nuvešiu jus viršun, - pridūrė liftininkas.

- Ne. Aš...

- Daryk, kas pasakyta.

Staiga atsilapojo durys ir juokdamosios bei linksmai plepėdamos į vestibiulį įgriuvo dvi poros.

- Gatvėje šalčiau, negu Sibire, - tarė viena moteris.

- Tokiu oru net šuns į lauką nevarytų, - pridūrė jos palydovas.

Jie priėjo prie lifto. Šveicorius ir liftininkas tylomis susižvalgė.

- Žavingas vakaras! Labai ačiū, - sučiauškėjo antroji moteris, miniatiūrinė blondinė audinių apsiaustu.

Akivaizdu, jog ji ketino atsisveikinti.

- Nejau mums nepasiūlysi po taurelę, kad sušiltume, - pasipiktino vyrai.

- Baisiai vėlu, Džordžai, - sukikeno pirmoji.

- Tačiau lauke žemiau nulio. Mums tiesiog būtina po lašą antifrizo.

- Tik mažutę taurelę ir mes išeisime, - antrino kitas vyras.

- Na...

Džadas liovėsi kvėpavęs. „Maldauju!"

- Gerai, - nusileido blondinė. - Tik vieną, visi girdėjote?

Juokdamiesi sugarmėjo į liftą. Džadas nedelsdamas žengė paskui juos. Šveicorius, klausiamai žvelgdamas į brolį, liko bestovįs. Šis gūžtelėjo pečiais, uždarė duris ir liftas ėmė kilti. Džadas gyveno penktame aukšte. Jeigu bend-

rakeleiviai išlips anksčiau, jis vėl atsidurs pavojuje, jeigu vėliau, jis turės šansą užsirakinti savo bute, užsibarikaduoti ir išsikviesti pagalbą.

- Aukštas?

- Neįsivaizduoju, - nusijuokė mažoji blondinė, - ką pasakytų vyras, išvydęs pareinančią namo su dviem nepažįstamais vyrais. - Grįžtelėjo į liftininką. - Dešimtas.

- Penktas, - giliai atsiduseęs tarstelėjo Džadas.

Liftininkas pervėrė jį ilgu, viską suprantančiu žvilgsniu. Penktame aukšte Džadas išlipo. Lifto durys užsivėrė. Svyrinėdamas iš skausmo nuėjo link savo buto. Išsitraukė raktą, atrakino duris ir, dusliai besidaužant širdžiai, įėjo į prieškambarį. Turėjo kokias penkias minutes. Užrakinęs duris atsišliejo į sieną, stengdamasis užgniaužti šleikštulį. Nežmoniškų pastangų dėka prisivertė nuslinkti prie telefono. Tačiau kam skambinti? Andželiui? Jis namuose, serga. Be to, ką pasakys? Jog nauji liftininkas bei šveicorius ir, manau, jog nori mane nužudyti? Stovėjo, rankoje gniauždamas ragelį, ir nežinojo, ką daryti. Netrukus jie įeis ir ras jį absoliučiai bejėgį. Džadas prisiminė vyro su randu akis. Jis turi juos pergudrauti, išsiveržti iš čia, bet, Dieve mano, kaip?!

Džadas įjungė vestibiulį rodantį monitorių. Jis buvo tuščias. Naujomis bangomis vėl siūbtelėjo skausmas. Pabandė susikoncentruoti. Situacija ekstremali... Taip... Ekstremali... Reikia ypatingų veiksmų. Kambarys prarado aiškias formas. Galop jo žvilgsnis stabtelėjo prie telefono. Ypatingi veiksmai... Neatidėliotina pagal-

ba... Kad įžvelgtų skaičius Džadas aparatą pakėlė prie pat akių. Lėtai, be galo lėtai surinko numerį. Ragelį pakėlė tik po penkto signalo. Liežuvis pynėsi. Monitoriaus ekrane kažkas sujudėjo. Akies krašteliu pamatė link lifto einančius du vyrus.

Jam skirtas laikas baigėsi.

Broliai negirdimai priėjo prie Džado buto ir sustojo abipus durų. Aukštesnysis, Rokis, stumtelėjo duris. Jos neatsidarė. Išsitraukęs plastiko plokštelę atsargiai įkišo į tarpelį prie spynos ir linktelėjo broliui. Abu išsitraukė pistoletus su prie vamzdžių prisuktais duslintuvais. Rokis spustelėjo plokštelę, durys atsivėrė ir, laikydami parengtus ginklus, abu įžengė į prieškambarį. Jokių Džado pėdsakų. Įėję į svetainę pamatė trejas uždarytas duris. Antrasis brolis, Nikas, stumtelėjo vienerias. Užrakintos. Jis nusišypsojo ir, prikišęs prie spynos vamzdį, paspaudė nuleistuką. Durys tyliai atsidarė. Jie įžengė į miegamąjį. Tuščia. Nikas liko apžiūrėti spintas, o Rokis grįžo į sveitainę. Jiedu, žinodami, kad Džadas spąstuose, neskubėjo. Rodėsi jog jie mėgavosi tuo neskubrumu, tuo momentu prieš žmogžudystę.

Nikas pastūmė antras duris. Užrakintos. Dar vienas šūvis ir jie įėjo į kabinetą. Tuščia. Vienas kitam nusišypsoję pasuko link trečių durų. Einant pro monitorių Rokis čiupo brolio ranką. Ekrane pasirodė į vestibiulį įbėgę trys vyrai. Du apsisiautę baltais chalatais tempė neštuvus. Trečiojo rankoje buvo gydytojo sakvojažas.

- Koks velnias?

- Ramiai, Roki. Kažkas susirgo. Name gal koks šimtas butų.

Sanitarai su neštuvais ir gydytojas su sakvojažu suėjo į liftą, ir šis pajudėjo.

- Duokim porą minučių, - tarė Nikas. - Gal koks nelaimingas atsitikimas. Dar policija gali atvažiuoti.

- Tai velniava!

- Nesinervink. Stivensas niekur nedings.

Atsilapojo durys ir į butą sugužėjo sanitarai su neštuvais bei gydytojas. Žudikai vos spėjo paslėpti ginklus.

- Jis negyvas? - paklausė brolių gydytojas.

- Kas?

- Savižudis! Gyvas ar miręs?

Broliai nustebę susižvalgė.

- Vaikinai, jūs, ko gero, apsirikote, - tarė Nikas.

Pro juos prasispraudęs daktaras stumtelėjo užvertas duris.

- Užrakinta. Padėkite atidaryti.

Broliai tylėdami stebėjo, kaip sanitarai laužia duris.

Gydytojas įėjo į kambarį.

- Atneškite neštuvus, - šūktelėjo ir, priėjęs prie gulinčio Džado, paklausė, - kaip jaučiatės?

- Į ligoninę, - neturėdamas jėgų atsimerkti suvapėjo Džadas.

- Jau važiuojame.

Sanitarai įnešė neštuvus, vikriai paguldė ant jų Džadą ir apklojo.

- Maunam, - burbtelėjo Rokis.

Pastebėjęs išsinešdinančius vyrus gydytojas palinko prie gulinčio ant neštuvų Džado.

- Na? - paklausė nuoširdaus nerimo kupinu balsu.

- Puiku, - Džadas pabandė šyptelėti, bet veido raumenys buvo tokie nepaklusnūs. - Ačiū, Peteri.

- Važiuojam, - Peteris linktelėjo sanitarams.

15 SKYRIUS

Šį kartą Džadą įkurdino kitoje palatoje, tačiau medicinos sesuo liko ta pati. Džadas atsimerkė, ji sėdėjo prie jo lovos.

- Štai ir prabudome, - tarė rūsčiai. - Daktaras Harisas nori pasikalbėti. Pranešiu, jog atsibudote.

Ji išėjo. Džadas lėtai atsisėdo, pajudino rankas ir kojas, pažvelgė į kėdę, stovinčią prie sienos priešais, pirmiau kaire akimi, paskui - dešine.

- Reikia pagalbos? - į palatą įėjo daktaras Seimuras Harisas. - Regis, tampate nuolatiniu mūsų pacientu. Žinote, kiek jau reikės jums sumokėti? Teks taikyti nuolaidą... Na, gerai, pakaks juokauti. Kaip miegojai, Džadai? - prisėdo ant lovos kraštelio.

- Kaip naujagimis. Ko davėte?

Suleidome fenobarbitalio.

- Kuri valanda?

- Vidurdienis.

- O, Dieve! - šūktelėjo Džadas. - Turiu eiti.

- Džadai, tau reikia pagulėti porą ar tris dienas. Paskui mėnesį kur nors paatostogauti.

- Dėkui, Seimurai.

- Nereikia man tavo dėkojimų.

- Manęs laukia svarbus darbas.

- Ar žinai, kas patys nepakenčiamiausi pasaulyje pacientai? - atsiduso daktaras Harisas. - Gydytojai. - Pajutęs, jog nieko nepeš, pakeitė pokalbio temą. - Peteris čia budėjo visą naktį. Dabar kas valandą skambina ir baisiai nerimauja. Jis mano, jog praeitą naktį tave norėjo nužudyti.

- Gydytojai nežmoniškai įtarūs.

- Tu - psichoanalitikas, - gūžtelėjo pečiais Harisas. - Gal ir žinai, ką daryti, bet aš ir iš penio nesilažinčiau, jog pasiseks. Tikrai negali likti ligoninėje net kelias dienas?

- Ne.

- Gerai, tigre. Rytoj išleisiu. - Džadas puolė protestuoti, tačiau Harisas net nesiklausė. - Jokių prieštaravimų. Šiandien sekmadienis ir visi privalo ilsėtis.

- Seimurai...

- Beje, nenoriu vaidinti perekšlės, bet ką tu paskutiniu metu valgei?

- Nežinau. Regis, ką ir visada.

- Nepanašu. Gerai. Liepsiu panelei Bedpen per dvidešimt keturias valandas tave pripenėti. Džadai...

- Ką?

- Saugokis. Nenorėčiau prarasti gerą klientą.

Gydytojas Harisas išėjo iš palatos.

Džadas užsimerkė. Kai vėl atsimerkė, mieloji airė sniego baltumo chalatu į palatą įstūmė lėkštėmis apkrautą stalelį.

- Atsibudote, daktare Stivensai, - nusišypsojo.

- Kiek valandų?

- Šešios vakaro. - Jis išmiegojo visą dieną. - Šventiniai pietūs - kalakutas. Rytoj - Kalėdos.

- Žinau.

Kol neparagavo, visai nenorėjo valgyti. Bet, vos kąsnelį nurijęs, pajuto žvėrišką alkį. Daktaro Hariso paliepimu telefonas buvo išjungtas ir Džadui niekas netrukdė. Gulėjo, kaupdamas jėgas. Rytoj jų tikriausiai prireiks.

Kitos dienos rytą daktaras Seimuras Harisas įplasnojo į Džado palatą.

- Na, kaip laikosi mano mylimas pacientas? Oho, daraisi panašus į žmogų!

- Jaučiuosi beveik žmogus, - nusišypsojo Džadas.

- Puiku! Tavęs atėjo aplankyti. Nenorėjau, kad išsigąstų.

Peteris. O gal Nora. Paskutiniu metu jie tik ir lanko jį ligoninėje.

- Leitenantas Makgreivis, - tęsė Harisas. Džanui užgniaužė kvapą. - Jis nekantrauja su tavimi pasikalbėti. Jis jau čia, tik laukė, kol atsibusi.

Vadinasi, jį suims. Andželis serga, Makgreivis galės savo nuožiūra traktuoti visus įvykius. Patekus į jo nagus nebeliks jokios vilties. Reikia sprukti, kol Makgreivis jo nepasiekė.

- Būk geras, paprašyk, kad sesutė pakviestų kirpėją, - tarė Džadas. - Norėčiau, kad nuskustų.

Gal balsas išdavė, o gal Makgreivis spėjo viską papasakoti, nes Harisas kažkaip keistai į jį pažiūrėjo.

- Gerai, Džadai.

Harisas išėjo.

Vos šis uždarė duris Džadas pašoko iš lovos. Dvi pilnaverčio miego naktys ir diena padarė stebuklą. Dar jautė nedidelį silpnumą, tačiau neabejojo, jog tuoj praeis. Gaišuoti nėra kada. Trijų minučių prireikė, kad apsirengtų. Pravėręs duris įsitikino, jog nieko nėra, ir pasuko link tarnybinių laiptų. Jam besileidžiant laiptais atsidarė liftas ir iš jo išėjęs Makgreivis nuėjo į palatą. Paskui sekė uniformuotas policininkas ir du civiliai apsirengę detektyvai. Džadas greit nubėgo žemyn ir išėjo per priimamąjį. Maždaug už kvartalo susitabdė taksi.

Įėjęs į palatą ir pamatęs tuščią lovą Makgreivis pasisuko į savo palydovus: „Paspruko. Pasistenkite sučiupti dar ligoninėje".

Paskui palinko prie telefono.

- Makgreivis, - tarė, susisiekęs su Devynioliktąja nuovada. - Skubu. Skelbkite paiešką. Daktaras Stivensas... Džadas. Vyras. Baltasis. Amžius...

Taksi Džadas atvažiavo į darbą. Jam dabar žodis „saugumas" buvo bereikšmis. Namo grįžti negalėjo. Teks įsikurti kokiame nors viešbutyje. Į kabinetą eiti irgi rizikinga, tačiau, deja, būtina. Jam reikėjo telefono numerio.

Užmokėjęs vairuotojui įėjo į vestibiulį. Maudė visą kūną, bet suvokė, jog delsti negalima. Vargu bau jie laukė jo kabinete, tačiau

neverta piktinti likimo. Dabar svarbu buvo viena - kas greičiau jį pačiups: policija ar žudikai.

Pasiekęs kabinetą atsirakino duris ir, įėjęs, tuoj vėl užrakino. Kambariai atrodė svetimi ir grėsmingi. Džadui tapo aišku, jog daugiau niekada negalės čia dirbti. Jį pagavo įniršis. Kokią teisę turėjo tas don Vintonas taip pakeisti jo gyvenimą?! Įsivaizdavo, kas vyko, kai grįžę broliai pranešė, jog nepavyko jo nužudyti. Jeigu Džadas nesuklydo dėl don Vintono būdo, šis tikriausiai vos nesprogo iš piktumo. Kito pasikėsinimo neteks ilgai laukti.

Džadas į kabinetą užėjo Anos telefono. Mat, ligoninėje jis kai ką prisiminė: pirma, Ana kelis kartus yra atėjusi prieš Džoną Hanseną, antra, ji dažnai paplepėdavo su Kerol. O gal ši pasakė kažką, kas dabar buvo mirtinai pavojinga. Jeigu taip, ją reikia įspėti.

Ištraukęs stalčių pasiėmė adresų knygą ir, suradęs Anos telefono numerį, pakėlė ragelį.

- Komutatorius, - atsiliepė abejingas balsas. - Kokiu numeriu skambinate?

Džadas pasakė. Neilgai trukus telefoninin-kė tarė: „Atsiprašome, bet jūs neteisingai surinkote telefono numerį. Būkite malonus, patikslinkite pagal telefono abonentų sąrašą".

- Ačiū, - padėkojo Džadas ir padėjo ragelį.

Prisiminė, jog su Ana susisiekti neįstengė ir telefonų atsakymo tarnyba. Vadinasi, jis neteisingai užsirašė Anos numerį. Tačiau jam buvo būtina su ja pasikalbėti.

Užsirašęs Anos adresą: 617 Vudsaido prospektas, Beionas, Niudžersis, po penkilikos minučių Džadas jau stovėjo automobilių nuo-

mos punkte. O dar po kelių minučių išriedėjo iš garažo. Nuvažiavęs kvartalą pasuko ir priešingą pusę ir, įsitikinęs, jog niekas neseka, nudūmė link Džordžo Vašingtono tilto ir toliau - į Niudžersį. Pasiekęs Beioną stabtelėjo degalinėje, kad pasiteirautų, kur važiuoti toliau.

- Sankryžoje kairėn, o paskui trečia gatvė į dešinę, - paaiškino.

Padėkojęs, Džadas nuvažiavo nurodyta kryptimi. Vien mintis, kad pamatys Aną, privertė greičiau plakti širdį. Kaip pasakyti, kad neišgąsdintų? Ar vyras bus namie?

Įsukęs į Vudsaido prospektą pasižiūrėjo į namų numerius. Prasideda nuo devintuko. Pastatai nedidukai, seni, gana apšiurę. Nuvažiavo tolyn. Čia prasidėjo septinto numerio, tačiau ne namai, o kažkokios pašiūrės. Ana gi gyveno puikiame, miško apsuptame name. Čia net medžių užuominos nebuvo. Artėdamos prie nurodyto namo Džadas nujautė, ką pamatys. Vietoj 617 numeriu pažymėto namo dryksojo varnalėšos apaugusi dykvietė.

16 SKYRIUS

Jis sėdėjo mašinoje, stengdamasis suvokti, kas vyksta. Neteisingas telefono numeris galėjo būti klaida. Galima suklysti ir sakant adresą. Tačiau ne viena ir kita drauge. Ana sąmoningai melavo. Jeigu apgavo, sakydama adresą, tai ką dar melavo? Džadas prisivertė objektyviai išanalizuoti viską, ką tikrai apie ją žinojo. Ana atėjo be rekomendacijų ir prisiprašė, kad priimtų. Visas keturias savaites jai pavyko neatskleisti

problemos, kurios, jos žodžiais tariant, pati nepajėgė išspręsti, o paskui netikėtai pareiškė, jog viskas gerai ir ji daugiau nebesilankys. Po kiekvieno apsilankymo mokėdavo grynais ir dabar nebuvo nė mažiausios galimybės surasti pagal čekius. Ko ji, iš pradžių tapusi jo paciente, o paskui dingusi, siekė? Piršosi vienintelė išvada. Džadui pasidarė bloga.

Kad pasirengtų jį nužudyti, turėjo išsiaiškinti dienotvarkę, kaip įrengtas kabinetas bei kitokias smulkmenas. O kas geriau viską sužinos, jeigu nepacientas? Štai kodėl lankėsi Ana. Ją pasiuntė don Vintonas. Sužinojusi viską, ko reikėjo, dingo be pėdsako.

Jeigu tat apgaulė, tai kaip lengvai jis pasidavė. Jinai, pasakodama don Vintonui apie susitikimus su juo, idiotu, save vadinančiu psichoanalitiku, viską žinančiu apie žmonių charakterius, tikriausiai juokais leipdavo. Jis iki ausų įsimylėjo moterį, kurią tedomino vien kaip žudymo objektas. Neblogai žmogaus sielų žinovui. Galėtų išeiti neblogas pranešimas Amerikos psichiatrų asociacijai.

O jeigu viskas ne taip: gal Ana tikrai turėjo rūpestį, bet, nenorėdama kažką papiktinti, išgalvojo adresą. Ilgainiui viskas susitvarkė ir ji nutarė, jog pagalbos nebereikia. Tačiau Džadas suvokė, kad taip - perdėm paprasta. Šeštasis pojūtis Džadui kuždėjo, jog, išsiaiškinus mįslingą jos elgesį, paaiškėtų ir visa, kas dedasi. Gal Aną privertė prieš savo valią veikti. Tačiau net tokią išvadą priėjęs Džadas jautėsi kvailai. Ją įsivaizdavo, nelyginant į bėdą patekusią kilmingą damą, o save - spindinčiais šar-

vais riterį. Ar ji rengė jo nužudymą? Bet kokia kaina privalo viską išsiaiškinti.

Iš priešais stovinčio namo išėjo panešiotą chalatą užsimetusi pagyvenusi moteris ir akylai į jį pažiūrėjo. Įjungęs motorą Džadas apsisuko ir nuvažiavo link Džordžo Vašingtono tilto. Iš paskos kelios mašinos. Bet kuri galėjo jį sekti iš pat Niujorko. Bet argi jie sektų? Vos pamatę, pultų. Tačiau jis nelauks atsisėdęs. Jis privalo užpulti pirmas, išmušti priešininką iš vėžių, taip įsiutinti don Vintoną, kad šis sutriktų ir pakištų savo galvą. Viską nuveikti reikia, Makgreiviui nespėjus jo sučiupti ir įgrūsti už grotų.

Artėdamas prie Manheteno Džadas jau neabejojo, jog Ana - vienintelis kelias, atvesiantis į tikslą. O rytoj ji iškeliauja iš Amerikos.

Staiga Džadas prisiminė, jog yra šansas surasti Aną.

Prieš Kalėdas oro uostų kasose knibždėte knibžda turistų, ketinančių skristi į visas pasaulio puses. Priėjęs prie barjero paprašė pakviesti administratorių. „Pan Ameriken" kompanijos uniformą vilkinti mergina nusišypsojo profesine šypsena ir paprašė palaukti, nes administratorius kalbėjo telefonu.

- Kuo galiu padėti?

Džadas atsisuko ir išvydo aukštą, pusamžį vyrą pavargusiu veidu.

- Aš Frendlis, Čarlzas Frendlis. Ko norėjote?

- Daktaras Stivensas. Bandau surasti vieną savo pacientę. Ji užsisakė bilietą į lėktuvą, rytoj išskrendantį į Europą.

- Pavardė?

- Bleik. Ana Bleik, - Jis užsikirto. - Galbūt bilietai užsakyti ponui ir poniai Entoni Bleik.

- Kur ji skrenda?

- Aš galiu klysti.

- Kada išskrenda - ryte ar vakare?

- Aš net nežinau, ar jūsų kompanijos lėktuvu skrenda.

- Manau, jog tokiu atveju niekuo negalėsiu pagelbėti, - šaltai tarė ponas Frendlis.

- Tai nepaprastai svarbu. - Džadą apėmė panika. - privalau surasti ją prieš išskrendant.

- Daktare, „Pan Ameriken" vienas ar daugiau lėktuvų kartą per dieną skrenda į Amsterdamą, Barseloną, Berlyną, Briuselį, Kopenhagą, Dubliną, Diuseldorfą, Frankfurtą, Hamburgą, Lisaboną, Londoną, Maskvą, Miuncheną, Štutgartą ir Vieną. Beje, kaip ir kitų tarptautinių kompanijų. Jums teks visas jas apklausti. Ir abejoju, ar ką nors išsiaiškinsite, nežinodamas, kuriuo metu išskrenda. - Administratorius jau nekantravo. - Prašom atleisti, - ir rengėsi nueiti.

- Palaukite! - sušuko Džadas.

Kaip pasakyti, kad tai paskutinė galimybė likti gyvam, paskutinė viltis sužinoti, kas nori jį nužudyti.

- Klausau, - Frendlis neslėpė susierzinimo.

- Nejau nėra bendros kompiuterių sistemos, - prisivertęs įteikliai nusišypsoti paklausė Džadas, - galinčios suteikti žinių apie...

- Jeigu žinote reiso numerį, - nukirto Frendlis ir nuėjo.

Džadas nepajėgė krustelėti. Šachas ir matas. Jis pralaimėjo. Aklavietė.

Pro šalį ėjo apsivilkę ilgas juodas sutanas ir užsidėję plačiakraštes skrybėles italų šventikai, lyg persikėlę tiesiai iš viduramžių. Jie gyvai apie kažką kalbėjosi ir, regis, traukė per dantį patį jauniausią bendrakeleivį, dvidešimtmetį jaunuolį. „Tikriausiai po atostogų grįžta į Romą, - nesąmoningai klausydamasis jų plepėjimo galvojo Džadas. - Roma... Ana ten skris... vėl Ana".

- ... guarda te che ha fatta il don Vinton*.

Džadą lyg žaibas pervėrė. Kraujas plūstelėjo į veidą. Čiupo už rankos tuos žodžius ištarusį mažą storulį.

- Atsiprašau, - jis staiga užkimo. - Ką tik pasakėte „don Vintonas"?

Nieko nesuprasdamas šventikas pažiūrėjo į Džadą, patapšnojo petį ir norėjo nueiti.

- Palaukite! - Džadas nelyginant replėmis spaudė jo ranką.

- Kvaištelėjęs amerikietis, - pasakė storulis saviškiams.

Džadą užgriuvo itališkų žodžių lavina. Akies krašteliu pamatė jį stebintį poną Frendlį. Išėjęs iš už barjero pasuko link jų. Džadas stengėsi užgniaužti kylantį siaubą. Paleido šventiko ranką ir, prisikišęs prie pat, aiškiai ištarė: „Don Vinton".

Šis įdėmiai pažiūrėjo į Džadą, paskui apskritą veidą nušvietė plati šypsena: „Don Vinton".

* ...primenate, kaip jis vaizdavo didelį žmogų (ital.).

Administratorius greitai artėjo. Džadas pritariamai linktelėjo. Šventasis tėvas mostelėjo į jaunuolį: „Don Vintonas - didelis žmogus".

Pagaliau viskas tapo aišku.

17 SKYRIUS

- Neskubėkite taip, - sužvogždė Andželis. - Nei žodžio nesuprantu.

- Atsiprašau, - Džadas atsikvėpė. - Žinau atsakymą, - jis taip nudžiugo, išgirdęs Andželio balsą. - Žinau, kas nori mane nužudyti. Žinau, kas yra don Vintonas.

- Neradom jokio don Vintono, - skeptiškai tarstelėjo Andželis.

- Žinote kodėl? Tokio žmogaus nėra!

- Ar galite lėčiau kalbėti?

- Don Vintonas - ne pavardė, - Džado balsas virpėjo. - Taip italai sako apie didelį žmogų. Būtent tai ir Moudis norėjo pasakyti... Kad mane medžioja didelis žmogus.

- Nesuprantu, daktare.

- Angliškai tas posakis neturi prasmės, tačiau ištarkite itališkai ir nejau nieko jiems neprimins? Didelio žmogaus vadovaujama žudikų organizacija.

Įsivyravo tyla.

- Koza Nostra?

- Kas gi dar galėjo surinkti tiek žudikų ir tokį ginklų arsenalą? Rūgštis, sprogmenys, pistoletai. Prisimenate, sakiau, jog mūsų ieškomas žmogus turi būti kilęs iš Pietų Europos arba Lotynų Amerikos? Jis - italas.

- Nesąmonė! Kodėl Koza Nostra norėtų jus nužudyti?

- Nežinau, bet aš neklystu. Be to, pasitvirtina Moudžio žodžiai, jog mane medžioja žmonių būrys.

- Pati beprotiškiausia idėja iš visų kada nors mano girdėtų, - nesutiko Andželis. Patylėjęs pridurė: - nors ką gali žinoti.

Džadui palengvėjo. Jeigu Andželis būtų nesutikęs jo išklausyti, į ką dar jis būtų galėjęs kreiptis?

- Dar kam nors pasakojote?

- Ne.

- Ir nereikia! Jeigu jūs teisus, tai kuo mažiau žmonių apie viską žinos, tuo geriau. Nesirodykite nei savo bute, nei kabinete.

- Gerai, - pažadėjo Džadas. - Beje, gal girdėjote, ar Makgreivis gavo orderį mane suimti?

- Taip, - atsakė Andželis ir, padvejojęs, tęsė, - jeigu Makgreivis jus suras, gyvas policijos skyriaus nepasieksite.

Dieve mano! Vadinasi, jis neklydo dėl Makgreivio! Tačiau netikėjo, jog leitenantas - visų žmogžudysčių organizatorius. Kažkas jam vadovavo... Don Vintonas! Didelis žmogus!

- Girdite?

- Taip... - Džadui perdžiūvo burna.

Pilku paltu apsivilkęs vyras stovėjo prie telefono būdelės ir į jį žiūrėjo. Ar tą patį matė truputį anksčiau?

- Andželi...

- Klausau.

- Aš nežinau kitų žudikų, nežinau, kaip jie atrodo. Kaip išgyventi, kol jie nesugauti?

Vyras vis tebežiūrėjo.

- Mes kreipsimės tiesiai į FTB. Vienas mano bičiulis turi ten įtakingų pažįstamų. Jis pasirūpins jūsų saugumu. Sutarta? - Andželis drąsino Džadą.

- Sutarta, - dėkingas atsakė Džadas.

- Kur dabar esate?

- Telefono būdelėje apatiniame „Pan Ameriken" vestibiulyje.

- Niekur neikite, stenkitės būti tarp žmonių. Aš atvažiuoju. - Pasigirdo trumpi signalai.

Makgreivis padėjo telefono ragelį, keistai ėmė mausti krūtinę. Per šitiek metų jis matė aibę žudikų, prievartautojų, įvairaus plauko niekšų ir buvo užsiauginęs savotišką apsaugos šarvą, leidusį neprarasti tikėjimo gėriu ir padorumu.

Tačiau parsidavęs policininkas - visai kas kita. Policininkų korupcija - nelyginant rūdys, sugraužiančios pačias šaknis. Už nugaros pasigirdo žingsniai, neaiškūs balsai, tačiau jis neatsigręžė. Du policininkai nulydėjo antrankiais surakintą drimbą. Vienam po akimi mėlynė, kitas prie sumuštos nosies spaudė nosinę. Tie vaikinai kas dieną rizikuoja gyvybe, tačiau niekada nesipuikuos pirmuosiuose laikraščių puslapiuose. O policininkas nusikaltėlis visada bus sensacija. Ir dar kas? Jo partneris.

Pakilęs, išėjo į koridorių, priėjo prie kapitono kabineto ir, pasibeldęs įėjo. Už šilto ir šalto mačiusio stalo įsikandęs cigarą sėdėjo Bertelis, šalimais du FTB agentai.

- Na? - pakėlęs galvą paklausė kapitonas.

- Taip ir yra, - atsakė Makgreivis. Seržantas patvirtino, jog jis trečiadienį užėjęs paėmė Kerol Roberts raktą, kurį apie vidurdienį gražino. Todėl ekspertai neaptiko parafino. Į daktaro Stivenso kabinetą jis įėjo, atrakinęs tikru raktu. Seržantas nieko neklausinėjo, nes žinojo, kad Andželis tiria šią bylą.

- Ar žinote, kur jis dabar? - paklausė jaunesnis agentas.

- Ne. Pametėme jį iš akių. Dabar bet kur gali būti.

- Jis dabar ieško daktaro Stivenso, - įsiterpė antrasis agentas.

- Ar daktaras Stivensas turi nors mažą galimybę likti gyvas? - pasiteiravo kapitonas Bertelis.

- Jeigu jie jį suras pirmi, jokios.

Kapitonas linktelėjo.

- Mes privalome jį surasti. Man reikia Andželio. Gyvas ar miręs, - kapitonas dėbtelėjo į Makgreivį, - bet privalo būti čia.

- Ar kas nors žino, jog važiuojate su manim? - paklausė Andželis.

- Nei vienas žmogus, - nuramino jį Džadas.

- Niekam neprasitarėte apie Koza Nostra?

- Tik jums.

Pervažiavę Džordžo Vašingtono tiltą jiedu pasuko į Niudžersį. Kaip viskas pasikeitė: anksčiau jį kamavo negera nuojauta, o dabar, šalia Andželio, jau nebebuvo skalikų persekiojamas žvėris. Dabar jis pats buvo medžiotojas. Ši mintis kėlė pasitenkinimą.

Andželiui pasiūlius, Džadas paliko išsinuomotą automobilį ir persėdo į detektyvo mašiną. Jie Intersteit Parkvei dūmė į šiaurę. Orandžburge pasuko link Old Tapano.

- Reikia tik stebėtis, daktare, kaip jūs viską išnarpliojote!

- Turėjau gerokai anksčiau susigaudyti, kai paaiškėjo, jog įveltas ne vienas žmogus, o profesionalius žudikus turinti organizacija. Manau, suradęs mano automobilyje sprogmenis, Moudis viską suvokė. Jų arsenale įvairiausi ginklai.

Ir Ana. Ji dalyvavo rengiant jo nužudymą. Tačiau, nepaisant nieko, neapykantos jai nejautė. Ką ji bebūtų padariusi. Andželis pasuko link miško vedančiu siauru keliu.

- Jūsų draugas žino, kad atvažiuosime? - paklausė Džadas.

- Paskambinau, jis laukia mūsų.

Jiedu pavažiavo šiek tiek daugiau negu mylią ir sustojo priešais aukštus vartus. Viršuje Džadas pastebėjo nedidelę televizijos kamerą. Pasigirdo spragtelėjimas, vartai atsidarė ir tuoj vėl užsitrenkė. Dabar jie važiavo ilga alėja. Priekyje pro medžius Džadui matėsi didžiulis namas. Ant stogo žiemos saulės spindulių nužerta blykčiojo bronzinė voveraitė.

Be uodegos.

18 SKYRIUS

Skendinčiame neono šviesoje, jokio pašalinio garso nepraleidžiančiame Niujorko policijos ryšių centre sėdėjo dvylika operatorių, po šešis iš kiekvienos gigantiško komutatoriaus

pusės. Gautą pranešimą operatorius pneumopaštu nedelsdamas perduodavo dispečeriui, o šis, savo ruožtu, į policijos skyrių ar budinčią mašiną. Skambučiai nesiliovė nei dieną, nei naktį. Nelyginant tragedijų upė, tekanti iš gyventojų būstų, jie tiesiog užtvindydavo operatorius. Vyrai ir moterys, išsigandę, vieniši, nusivylę, girti, sumušti, mirštantys...

Tą pirmadienį centre buvo karščiau, negu įprasta. Nors operatoriai, kaip ir iki šiol, susikaupę dirbo savo darbą, tačiau nuolat jautė, jog čia pat sukinėjasi detektyvai ir FTB agentai, kurie tai išeidavo, tai ateidavo, kažkam įsakinėdavo ir patys gaudavo įsakymus - jie pynė elektroninį tinklą Džadui Stivensui ir Frenkui Andželiui sugauti.

Įeidamas Makgreivis pamatė kapitoną Bertelį, besikalbantį su Alanu Salivanu, municipalinės nusikalstamumo komisijos nariu. Makgreivis buvo sutikęs jį anksčiau ir žinojo esant dorą ir ryžtingą žmogų. Pastebėjęs detektyvą kapitonas nutilo ir klausiamai pažiūrėjo.

- Šis bei tas yra, - tarė Makgreivis. - Radome liudininką, priešais esančio namo naktinį sargą. Trečiadienį, kai nepažįstamieji brovėsi į daktaro Stivenso kabinetą, jis budėjo ir matė į pastatą įeinančius du vyrus. Jie duris atsirakino, todėl sargas pamanė, jog vyrai ten dirba.

- Nuotraukas parodėte?

- Taip, Andželį pažino.

- Manoma, jog trečiadienį Andželis gulėjo lovoje namuose?

- Taip.

- O antras vyras?

- Sargas nelabai įsiminė.

Vienas operatorius atsigręžė į juos.

- Jus, kapitone, Niudžersio kelių policija.

- Kapitonas Bertelis, - tarė, paėmęs ragelį. - Nesuklydote?.. Puiku... Siųskite ten visas mašinas, užtverkite kelius. Kad ir pelė negalėtų prasprukti. Pranešinėkite mums... Ačiū. - Žvilgtelėjo į Makgreivį ir Salivaną. - Atrodo, pavyko. Niudžersio patrulis Orandžburgo rajone pastebėjo Andželio automobilį. Kelių policija dabar šukuoja tą rajoną.

- Daktaras Stivensas?

- Sėdėjo šalia Andželio. Gyvas. Nesijaudinkite, jie suras juos.

Makgreivis išsitraukė du cigarus ir, žinodamas, jog Salivanas nerūko, vieną ištiesė Berteliui, o kitą užsirūkė pats.

- Sužinojome kai ką įdomaus iš daktaro Stivenso gyvenimo, - pasakė, išpūtęs dūmų kamuolį. - Ką tik kalbėjau su jo draugu, daktaru Peteriu Hadliu. Prieš kelias dienas, užėjęs pas daktarą Stivensą į kabinetą, rado ten Andželį su pistoletu rankoje. Andželis pradėjo pliaukšti kažką apie atseit laukiamą vagį. Man atrodo, jog savo pasirodymu daktaras Hadlis išgelbėjo Stivenso gyvybę.

- Kaip jūs susekėte Andželį? - paklausė Salivanas Makgreivio.

- Iš pradžių išgirdau kalbant, jog Andželis iš parduotuvių savininkų ima pinigus. Kai ėmiau klausinėti, visi nukentėjusieji tylėjo, tarsi vandens į burną prisisėmę. Juos prigąsdino, bet kas, taip ir nesužinojau. Andželiui nieko nesakiau, bet pradėjau akylai jį stebėti. Nužudžius

Hanseną, Andželis ėmė prašytis leisti drauge tirti šį reikalą. Sakė, jog žavisi manimi, mano metodais ir, apskritai, visada svajojo tapti mano partneriu. Suvokiau, jog ne šiaip sau medum tepa, bet, gavęs kapitono Bertelio leidimą, sutikau. Nenuostabu, kad panoro tirti šį nusikaltimą. Jis iki ausų jame įklimpęs. Nežinodamas, kaip daktaras Stivensas susijęs su Džono Hanseno ir Kerol Roberts nužudymu, vis dėlto nutariau panaudoti jį kaip jauką, kad demaskuočiau Andželį. Pasakiau, jog, apkaltinęs žmogžudyste, ketinu daktarą pasodinti į kalėjimą. Tikėjausi, jog dabar Andželis pasijus saugus, atsipalaiduos ir nesivaržys.

- Ir pavyko?

- Ne. Andželis, kiek galėdamas stengęsis padėti daktarui Stivensui išvengti arešto, mane nustebino.

- Kodėl? - paklausė Salivanas.

- Todėl, kad norėjo nužudyti daktarą, o kalėjime tą norą įgyvendinti būtų kur kas kebliau.

- Makgreiviui tvirtai siekiant savo tikslo, - įsiterpė kapitonas Bertelis, - Andželis atėjo pas mane ir užsiminė, jog leitenantas neobjektyvus daktarui.

- Vėliau įsitikinome, jog pasirinkome teisingą taktiką, - tęsė Makgreivis. - Stivensas pasamdė privatų detektyvą Normaną Moudį. Peržiūrėjęs Moudžio bylą sužinojau, jog jis jau buvo susidūręs su Andželiu, kai šis jo klientą apkaltino laikius narkotikus. Moudis tikino, jog viskas laužta iš piršto. Regis, jis neklydo.

- Vadinasi, Moudžiui pavyko - iš karto suvokė, kur šuo pakastas.

- Sėkmė čia niekuo dėta. Moudis protingas vyras. Jis greit įtarė šiame reikale įsipainiojus Andželį. Radęs daktaro Stivenso automobilyje sprogmenis, perdavė juos FTB ir paprašė pasakyti, kas tai padarė.

- Jis bijojo, jog, bombai patekus policijon, Andželis ras būdą viską užtušuoti.

- Aš irgi taip manau. Bet kažkas apsiriko ir pranešimo kopiją nusiuntė Andželiui. Taip jis sužinojo, jog yra Moudžio sekamas. Tikra sėkmė buvo Moudžio ištartas „Don Vintonas".

- Didelis žmogus Koza Nostra?

- Taip. Dėl mums nežinomų priežasčių kažkas iš Koza Nostra nori nužudyti daktarą Stivensą.

- Kaip jūs susiejote Andželį su Koza Nostra?

- Vėl kreipiausi į prekybininkus, kuriuos reketavo Andželis. Paminėjus Koza Nostra jie viską išklojo. Andželis tarnavo kažkuriai šeimai, tačiau, apimtas godulio, nutarė savo nuožiūra pasipinigauti.

- Kodėl Koza Nostra nori nužudyti daktarą Stivensą?

- Nežinau. Tiriame kelias versijas, - Makgreivis sunkiai atsiduso. - Mes padarėme dvi rimtas klaidas. Andželis paspruko, o daktaras Stivensas, nespėjus jį įspėti ir saugiai paslėpti, pabėgo iš ligoninės.

- Kapitone Berteli, - pašaukė operatorius.

Kapitonas paėmė ragelį. Paskui, nieko netaręs, lėtai padėjo į vietą.

- Jie jį pametė, - pasakė, pasisukęs į Makgreivį.

19 SKYRIUS

Entonis Demarko turėjo „mana". Džadas tiesiog fiziškai jautė jo skleidžiamas kaitrias energijos bangas. Ana, sakydama, kad jos vyras gražus, neperdėjo.

Klasikinis romėno veidas, nepriekaištinga nosies linija, juodos kaip anglis akys ir žilos plaukų sruogos tamsiai kaštoniniuose plaukuose. Aukštas, atletiškas, šiek tiek virš keturiasdešimties metų, judesiai plastiški, grakštūs, nelyginant miško žvėries.

- Ko norėtumėte išgerti, daktare? - paklausė melodingas balsas.

Džadas, pakerėtas prieš jį stovinčio vyro, papurtė galvą. Bet kas būtų galėjęs prisiekti, jog mato absoliučiai normalų, mielą žmogų, svetingą šeimininką, sutinkantį brangų svečią. Jie buvo erdvioje, medžiu dekoruotoje bibliotekoje. Džadas, Demarko, detektyvas Andželis, Rokis ir Nikas Vakaro, kėsinęsi nužudyti Džadą jo paties bute. Dabar Džadui paaiškėjo, su kuo kovojo. Jeigu žodis „kovojo" šiuo atveju tiko. Pats įlindo į spąstus, pats paskambino Andželiui ir paprašė jį paimti. Andželis - Judas, atvedęs jį į skerdyklą.

- Daug girdėjau apie jus, - Demarko apžiūrinėjo jį, nuoširdžiai susidomėjęs.

Džadas tylėjo.

- Atleiskite, kad ne visai įprastu būdu teko jus čia atgabenti, tačiau norėjau kai ko paklaus-

ti, - šyptelėjo. Džadas nujautė, ko bus klausiama ir karštligiškai ieškojo atsakymo. - Apie ką, daktare Stivensai, kalbėjotės su mano žmona?

- Su jūsų žmona? - nustebęs perklausė. - Nepažįstu jūsų žmonos.

Demarko priekaištingai palingavo galvą.

- Paskutinį mėnesį ji lankėsi pas jus du kartus per savaitę.

Džadas suraukė antakius.

- Aš neturiu pacientės Demarko pavarde.

- Gali būti, - Entonis supratingai linktelėjo. - Ji pasakė kitą pavardę. Na, sakykim, mergautinę - Bleik, Ana Bleik.

- Ana Bleik? - Džadas pasistengė nuoširdžiai nustebti.

Broliai Vakaro žingtelėjo link jo.

- Ne, - griežtai metė Demarko. Jis pasisuko į Džadą, draugiškumo neliko nė padujų. - Daktare, nebandykite pokštauti su manimi, nes galite susilaukti graudžių verksmų.

Pažvelgęs jam į akis Džadas suvokė, jog iš tikrųjų menki juokai. Jis buvo per plauką nuo mirties.

- Darykite, ką norite, - šūktelėjo, - bet iki šio momento net nenutuokiau, jog Ana Bleik - jūsų žmona.

- Gal tikrai, - įsiterpė Andželis, - jis...

- Apie ką kalbėjotės su mano žmona, - tarsi nė neišgirdęs Andželio pakartojo Demarko.

Vadinasi, atomazga. Vos išvydęs ant stogo bronzinę voveraitę Džadas viską suvokė. Ana nedalyvavo rengiant nužudymus. Ji - auka, kaip ir jis pats. Ana tekėjo už klestinčio statybos kompanijos savininko. Net neįtarė, kas jis iš

tikrųjų. Vėliau kažkaip ėmė nutuokti, jog jos vyras užsiėmęs nešvariais ir baisiais darbais. Negalėdama pasikalbėti su artimaisiais, kreipėsi į psichoanalitiką, visai nepažįstamą žmogų, kuriam galėtų viską atvirai papasakoti. Bet vyrui duotas pažadas neleido Džado kabinete svarstyti ją jaudinusią problemą.

- Beveik apie nieką, - ramiai atsakė Džadas. - Jūsų žmona nesutiko išdėstyti savo rūpesčio.

- Turėtumėte sugalvoti ką nors svaresnio, - savo juodomis akimis Demarko gręžė daktarą. Kaip tikriausiai išsigando, sužinojęs, kad jo žmona, Koza Nostra galvos žmona, vaikšto pas psichoanalitiką. Nenuostabu, kad dėl pokalbių su Ana įrašų Demarko ėmė žudyti.

- Kartoju - jūsų žmona nepanoro kalbėti apie tai, kas ją neramina.

- Tam būtų pakakę ir dešimties sekundžių. Aš tiksliai žinau, kiek laiko ji praleisdavo jūsų kabinete. Apie ką ji kalbėjo? Tikriausiai pasakė, kas esu aš?

- Tik tiek, kad esate statybos kompanijos savininkas.

Demarko akylai stebėjo Džadą, ir šis pajuto rasojant kaktą.

- Aš skaičiau apie psichoanalizę, daktare. Pacientas iškloja viską, kas jam guli ant širdies.

- Tai terapijos dalis. Būtent todėl mes su ponia Bleik, ponia Demarko, ir tūpčiojome vietoje. Jau ketinau pasakyti, jog jai nereikia mano paslaugų.

- Bet nepasakėte?

- Nebuvo reikalo. Penktadienį Ana pranešė, kad išskrenda į Europą.

- Ana apsigalvojo. Ji nebenori keliauti su manimi į Europą. Ir žinote kodėl?

- Ne, - Džadą iš tikrųjų nustebino toks klausimas.

- Dėl jūsų, daktare.

Džadui suspurdėjo širdis, tačiau pasistengė neparodyti.

- Nesuprantu.

- Be abejonės, suprantate. Praeitą naktį mudu su Ana ilgai kalbėjomės. Ji mano, jog suklydo, už manęs ištekėjusi. Ji su manim nesijaučia laiminga ir mano, jog turi būti su jumis. - Demarko kalbėjo beveik hipnotizuojančiu šnabždesiu. - Noriu, kad papasakotumėte, kas vykdavo jums būnant dviese, kai ji gulėdavo ant kušetės.

Ji jam neabejinga? Džadą užliejo jausmų banga. Tačiau kas iš to jiems abiem? O Demarko, laukdamas atsakymo, vis taip pat atidžiai į jį žiūrėjo.

- Nieko nevykdavo. Jeigu domėjotės psichoanalize, turėtumėte žinoti apie pacienčių emocinę transformaciją. Vienu ar kitu momentu ji pamano, jog įsimylėjusi savo gydytoją. Tat greit praeina. - Demarko žiūrėjo Džadui tiesiai į akis. - Kodėl nusprendėte, kad Ana atėjo su manim pasimatyti?

Demarko priėjo prie didelio rašomojo stalo ir paėmė popieriaus pjaustymo peilį, panašų į dviašmenį durklą.

- Mano žmogus matė Aną įeinant į tą pastatą, kur jūsų kabinetas. Ten dirba ir ginekologai, todėl jis pamanė, jog Ana rengia mažą siurprizą. Ją pasekė iki jūsų kabineto durų. - Atsigręžė į

Džadą. - Galite neabejoti - man tikrai buvo staigmena. Lankosi pas psichiatrą! Entonio Demarko žmona! Ir pasakoja apie asmeninius reikalus.

- Juk sakiau, kad...

- Commissione* sušaukė pasitarimą, - pusbalsiu tęsė Demarko. - Jie nusprendė, jog turiu ją nužudyti, kaip nužudomas bet kuris išdavikas. - Dabar jis, nelyginant pavojingas, narve uždarytas žvėris, žingsniavo po kambarį. - Tačiau jie negali įsakinėti man lyg paprastam valstiečiui. Aš - Demarko, Caro**. Pažadėjau nužudyti žmogų, su kuriuo ji aptarinėjo mano asmeninius reikalus. Štai šitomis rankomis, - ir ištiesė rankas su vienoje sugniaužtu durklu. - Tai jūs, daktare.

- Klystate, jeigu...

- Ne. Žinote, kas suklydo? Ana, - nužvelgė Džadą nuo galvos iki kojų. - Kaip ji galėjo net pagalvoti, kad jūs geresnis už mane? - Jis atrodė nuoširdžiausiai nustebęs. Kažkuris iš brolių Vakaro šlykščiai sukriuksėjo. - Jūs - niekas. Menkysta, kas dieną vėžlinanti į darbą, kad išspaustų... kiek? Trisdešimt tūkstančių per metus? Penkiasdešimt? Šimtą? Aš daugiau turiu per savaitę, - Demarko užvaldžiusios aistros spėriai apnuogino jo tikrąjį veidą, kaukė nukrito tiesiog beregint. Jis ėmė kalbėti trumpomis, kapotomis frazėmis, grąžųjį veidą iškreipė grimasa. Ana matė tik paradinę Demarko pusę. Džadas išvydo veidą maniako, trokštančio žu-

* - Don padėjėjai. Don - Amerikos mafijos galva.
** - Don padėjėjai. Don - Amerikos mafijos galva.

dyti, žudyti, žudyti. - Tu ir ta maža kekšė suradote kits kitą!

- Klystate, - prieštaravo Džadas.

Demarko akys žybtelėjo.

- Vadinasi, tu jai abejingas?

- Jau sakiau, ji - eilinė pacientė.

- Šaunu! Pats jai tai ir pasakysi.

- Ką pasakysiu?

- Kad tau į ją nusispjaut. Atsiųsiu pas tave. Noriu, kad pasikalbėtum su ja akis į akį.

Džadui šoktelėjo širdis. Jam duos šansą išsigelbėti pačiam ir išgelbėti Aną. Demarko mostelėjo ir visi, palikę Džadą, išėjo iš bibliotekos. Demarko nusišypsojo ir kaukė vėl pridengė jo veidą.

- Ana gyvens, kol nieko nežino. Privalote įtikinti ją keliauti su manimi į Europą.

Džadui perdžiūvo burna. Demarko akys pergalingai švytėjo. Džadas žinojo, kodėl. Jis neįvertino savo priešininko ir padarė lemtingą klaidą.

Demarko nežaidė šachmatais, bet suvokė, jog pėstininkas, darantis Džadą bejėgį, jo rankose. Ana. Jai bus pavojingi visi Džado ėjimai. Jeigu pasiųs ją į Europą, niekas nepasikeis. Demarko neleis jai gyventi. Neleis Koza Nostra. Europoje bus suorganizuotas „nelaimingas atsitikimas". Džadui paakinus nevažiuoti, ji, suvokusi, kas iš tikrųjų įvyko, pabandys įsikišti ir žus. Situacija beviltiška. Jis galėjo tik pasirinkti mažesnę iš dviejų blogybių.

Pro miegamojo antrame aukšte langą Ana matė atvažiuojant Džadą ir detektyvą Andželį.

Pirmiausiai stingstančia širdimi pagalvojo, kad Džadas atvažiavo išsivežti jos iš šitų kraupių namų. Bet tuo momentu Andželis išsitraukė pistoletą ir stumtelėjo daktarą link durų.

Per paskutines porą dienų Ana sužinojo visą tiesą apie savo vyrą. Iki šiol tik miglotai kažką nujautė, tačiau tie įtarimai atrodė tokie neįtikimi, kad ji stengėsi nublokšti juos šalin. O prasidėjo viskas prieš kelis mėnesius. Tada ji išvažiavo į teatrą ir netikėtai grįžo anksčiau, nes pagrindinio vaidmens atlikėjas prisigėrė ir, įpusėjus antram veiksmui, nudribo nuo scenos. Entonis prasitarė, jog jų namuose vyks dalykinis pasitarimas, pasibaigsiąs jai dar negrįžus. Anai parvažiavus, pasitarimas tęsėsi. Kol jos nustebęs vyras užtrenkė bibliotekos duris, ji spėjo išgirsti kažką piktai šaukiant: „Reikalauju, kad dar šiąnakt užpultume fabriką ir tuos niekšus sudorotume visiems laikams!" Tie žodžiai, nepažįstamųjų veidus ženklinęs žiaurumas, sudirgęs vyras sujaudino Aną. Bet patikėjo nesklandžiu vyro pasiaiškinimu, nes beviltiškai troško, kad tai būtų tiesa. Per jų bendro gyvenimo metus ji matė tik švelnų, rūpestingą vyrą. Tiesa, kartais ūmai užsiplieskiantį, tačiau greitai ir susitvardantį.

Praėjus dviem savaitėms po teatrinio incidento ketindama paskambinti Ana pakėlė ragelį ir išgirdo paraleliu telefonu kalbančio Entonio balsą: „Šįkart paimsime krovinį iš Toronto. Tegul kas nors pasirūpina apsaugos darbuotoju. Jis - ne mūsiškis".

Visa virpėdama numetė ragelį. „Paimsime krovinį", „pasirūpina apsaugos darbuotoju" -

grėsmingi žodžiai, galėję būti ir paprasčiausiomis dalykinėmis frazėmis. Užuolankom, lyg tarp kitko, Ana pabandė išsiteirauti Entonį apie jo darbą ir tarytum atsitrenkė į plieno sieną. Ji išvydo piktą nepažįstamąjį, liepusį rūpintis namais ir nekišti nosies į svetimus reikalus. Jiedu susipyko. Kitą dieną Entonis padovanojo briliantų vėrinį ir atsiprašė.

Dar po mėnesio, ketvirtą ryto, Aną pažadino trinktelėjusios durys. Užsimetusi chalatą nulipo žemyn. Iš bibliotekos sklido garsūs balsai. Pravėrusi duris pamatė įnirtingai besiginčijančius Entonį ir dar penkis ar šešis nepažįstamus žmones. Žinodama, jog vyras supyks, kad atsikėlė ir atėjo pažiūrėti, Ana tyliai grįžo viršun ir atsigulė. Pusryčiaujant, Ana paklausė, kaip Entonis miegojo.

- Puikiai, - atsakė Entonis, - užmigau maždaug dešimtą ir nė karto neprabudau.

Štai tada Ana suvokė, jog jos laukia nemalonumai. Tiesa, kol kas neįsivaizdavo, kokie, nes nieko konkretaus nežinojo be to, kad dėl nesuprantamų priežasčių jos vyras meluoja. Kokie reikalai gali būti ketvirtą ryto ir dar su žmonėmis, nepaprastai panašiais į nusikaltėlius? Entonio klausinėti jau nesiryžo. Jai darėsi baisu. Ir nebuvo su kuo ta baime pasidalinti.

Prabėgus kelioms dienoms, pietaujant užmiesčio klube kažkas paminėjo psichoanalitiką Džadą Stivensą, žavėjosi jo talentu. Ana įsiminė šitą pavardę ir kitą savaitę pas jį nuėjo.

Jau pirmasis susitikimas su Džadu jos gyvenimą apvertė aukštyn kojom. Jautėsi, lyg milžiniško verpeto įsukta. Sutrikusi Ana vos

beįstengė kažką lementi, o iš kabineto išėjo, nelyginant pirmą kartą gyvenime įsimylėjusi mokinukė. Nutarė daugiau niekada ten neiti, tačiau grįžo, kad įsitikintų, jog pirmas įspūdis buvo tik apmaudus nesusipratimas. Antras kartas dar labiau pribloškė. Ana tarėsi esanti santūri, tvirtai ant žemės stovinti moteris ir staiga šitaip įsimylėjo. Ji vis dėlto nesiryžo su Džadu aptarinėti problemų, susijusių su vyru, todėl jiedu kalbėdavosi apie kitką. Kiekvieną kartą susitikus ji įsitikindavo, jog nenumaldomai traukia tas daug ką suvokiantis žmogus.

Ana suprato, jog situacija beviltiška, jog ji niekada neišsiskirs su Entoniu. Ir koks ji žmogus, jeigu po šešių vedybinio gyvenimo mėnesių įsimylėjo kitą vyrą. Ne, daugiau nebesusitikinės su Džadu.

Paskui prasidėjo keisti įvykiai. Nužudė Kerol Roberts, Džadą partrenkė mašina. Laikraštyje perskaitė, kad Džadas buvo „Penkių žvaigždžių" šaldytuve, kai policija ten rado Moudžio kūną. Pavadinimas jai pasirodė pažįstamas. Prisiminė, jog ant Entonio stalo yra mačiusi tos kompanijos firminį blanką.

Anai kilo baisūs įtarimai. Rodėsi, didžiausia nesąmonė, kad jos vyras kažkaip su visu tuo susijęs, tačiau... Jautėsi, lyg sapnuotų košmarą, iš kurio niekaip negali prabusti. Apie savo įtarimus su Džadu negalėjo kalbėti, o su Entoniu bijojo. Tikino save, kad nuojauta nepagrįsta, kad Entonis net nežino, jog Džadas egzistuoja.

Bet štai prieš keturiasdešimt aštuonias valandas atėjęs į jos miegamąjį Entonis ėmė klausinėti apie jos apsilankymus pas Džadą. Iš

pradžių Ana pasipiktino, kad jis drįso ją šnipinėti, tačiau gana greitai pyktis užleido vietą baimei. Žiūrėdama į pykčio iškreiptą vyro veidą suvokė, jog jis gali viską. Net žudyti.

Tada Ana, užsiminusi, jog neabejinga Džadui, padarė nepataisomą klaidą. Entonio akys pasidarė dygios dygios, krestelėjo galvą, lyg būtų gavęs per veidą.

Likusi viena Ana pajuto padariusi Džadui meškos paslaugą ir pasiryžo jo neapleisti. Rytą Entoniui pasakė, jog nekeliaus su juo į Europą.

Ir štai Džadas čia, šiuose namuose. Jo gyvybei iškilo grėsmė, o kalta dėl to tik ji.

Atsidarė durys ir į miegamąjį įėjo Entonis. Atidžiai pažvelgęs į Aną tarė:

- Pas jus - svečias.

Ji segėjo geltoną sijoną, vilkėjo palaidinukę, išblyškusį veidą gaubė plaukai. Įėjusi į biblioteką Džadą rado vieną.

- Sveiki, daktare Stivensai. Entonis pasakė, kad esate čia.

Džado neapleido jausmas, lyg jie, stebimi nematomos auditorijos, mintų šaradą. Intuicija šnibždėjo, kad Ana kuo aiškiausiai suvokia, kas vyksta, ir, pasirengusi išpildyti bet kokį patarimą, atsiduoda jo valiai.

O jis galėjo tik neilgam suturėti virš jos pakibusią grėsmę. Jeigu Ana nesutiks keliauti į Europą, Demarko be jokios abejonės mužudys ją čia.

Džadas kruopščiai rinko žodžius. Net menkai pastebimas atspalvis galėjo būti pavojingas, kaip ta bomba jo automobilyje.

- Ponia Demarko, jūsų vyras, sužinojęs, jog nenorite drauge keliauti Europon, labai susikrimto.

- Apgailestauju, - patylėjusi atsakė Ana.

- Aš irgi. Manau, jums reikėtų keliauti, - kiek garsiau ištarė Džadas.

- O jeigu aš nesutiksiu? - Ana stengėsi atsakymą išskaityti jo akyse. - Jeigu paprasčiausiai imsiu ir išeisiu iš čia?

- Neturėtumėte taip pasielgti, - Džadui pasidarė neramu. Ji gyva iš čia neišeis! - Ponia Demarko, jūsų vyrui susidarė klaidingas įspūdis, kad esate mane įsimylėjusi. - Ji žiojosi kažką sakyti, bet jis neleido. - Paaiškinau, jog tokią būseną patiria visi be išimties psichoanalitiko pacientai.

- Aišku. Tikriausiai be reikalo atėjau pas jus. Reikėjo pačiai pabandyti susidoroti su savo rūpesčiais. - Jos akys tvirtino, jog ji apgailestauja, kad savo poelgiu Džadui užtraukė tiek nemalonumų. - Nuolat apie tai galvoju. Gal poilsis Europoje man bus naudingas.

Džadas su palengvėjimu atsiduso. Ji suprato.

Bet kaip pasakyti Anai apie tai, kas jos laukia? O gal ji viską žino? Pagaliau, jeigu ir žino, tai ką gali padaryti? Ana sakė, jog mėgsta vaikščioti miške. Tikriausiai pažįsta visus takelius. Jeigu jie...

- Ana... - pradėjo vos girdimai.

- Na, baigėte?

Džadas atsisuko. Į biblioteką grįžo Demarko, pavymui sekė Andželis ir broliai Vakaro.

- Taip, - atsakė Ana, žvilgtelėjusi į savo vyrą. - Daktaras Stivensas mano, jog man reikia su jumis drauge keliauti į Europą. Ketinu paklausyti jo patarimo.

- Žinojau, jog galiu jumis pasikliauti, - šyptelėjo Demarko.

Pasiekęs ko norėjo jis tiesiog švytėjo. Rodėsi, jog jame kunkuliuojanti pašėliška energija valios pastangom iš niauraus blogio virto beribiu gėriu. Net Džadui buvo sunku patikėti, kad šis taurus, geraširdis Adonis iš tikrųjų yra šaltakraujis maniakas.

- Išskrendam rytoj, brangioji. Manau, jog tau reikėtų eiti rengtis kelionei.

- Aš... - ji nenorėjo Džado palikti vieno tarp tų vyrų. Bejėgiškai pažvelgė į gydytoją. Jis paragino linktelėdamas. - Gerai. - Ana ištiesė Džadui ranką. - Iki pasimatymo, daktare Stivensai.

- Sudie, - Džadas pagarbiai paspaudė ištiestą ranką.

Šį kartą jis iš tikrųjų atsisveikino su Ana. Ir ne tik su ja. Atsisukusi Ana linktelėjo visiems ir išėjo.

- Argi ji nenuostabi? - Demarko žvelgė jai įkandin.

Jo veide atsispindėjo įvairūs jausmai: meilė, savim patenkinto patino ir dar kažkoks. Apmaudas? Dėl to, kaip teks su Ana pasielgti?

Džadas beveik fiziškai pajuto eilinį spragtelėjimą Demarko smegenyse. Žavesys dingo ir į kambarį ėmė plūsti neapykanta.

- Metas, daktare, - tarė jis.

Džadas, svarstydamas galimybę pabėgti, apsidairė. Be jokios abejonės Demarko neno-

rėtų jo žudyti savo namuose. Vadinasi, dabar arba niekada. Broliai Vakaro akylai sekė kiekvieną jo judesį. Uždėjęs ranką ant pistoleto dėklo prie lango stovėjo Andželis.

- Nepatarčiau, - pasalūniškai tarstelėjo Demarko. - Jūs jau lavonas, todėl nėra ko spurdėti.

Jis stumtelėjo Džadą link durų. Likusieji glaudžiai jį apstojo ir visi patraukė link išėjimo.

Pakilusi į antrą aukštą Ana sustojo, kad galėtų stebėti, kas darosi apačioje. Pamačiusi išeinančius Džadą ir kitus vyrus šastelėjo atatupsta ir nuskubėjo į miegamąjį. Pro langą matė, kaip Džadą grūdo į mašiną. Greit čiupusi telefono ragelį surinko telefonų stoties numerį. Rodėsi, jog amžinybė užtruko, kol atsiliepė telefonininkė.

- Prašom! Policiją! Skubiai!

Iš už jos nugaros išlindusi vyriška ranka paspaudė telefono svirtelę. Aiktelėjusi Ana atsigręžė. Prieš ją šypsodamasis stovėjo Nikas Vakaro.

20 SKYRIUS

Nors buvo tik ketvirta valanda po pietų, Andželis įjungė šviesas. Žvarbaus vėjo genami žemi debesų luitai, rodėsi, palaidojo net mintį apie saulę. Jie važiavo šiek tiek ilgiau nei valandą. Rokis Vakaro sėdėjo šalia Andželio, Demarko ir Džadas įsitaisė ant užpakalinės sėdynės.

Iš pradžių Džadas, vildamasis kokiu nors beprotišku veiksmu atkreipti dėmesį, dairėsi policijos mašinos, tačiau Andželis apdairiai vai-

ravo tik kaimo keliais, kur vienpusis judėjimas. Aplenkę Milstouną išvažiavo į 206 kelią ir pasuko į pietus, į centrinę, mažai gyvenamą Niudžersio dalį. Dangus prasivėrė ir pliūptelėjo šaltas lietus.

- Ramiau, - paliepė Demarko, - mums nereikia avarijos.

Andželis paklusniai sumažino greitį.

- Daugelis žmonių dažniausiai klysta, - Demarko kreipėsi į Džadą, - nesuplanuodami visko iki smulkmenų.

Džadas nužvelgė savo kaimyną. Didybės manija. Logika ir protas jam bevertės sąvokos. Ginčytis beprasmiška. Žudymai jam nesukelia sąžinės priekaištų. Jis visada teisus.

Dabar Džadas galėjo atsakyti į daugelį klausimų. Žudė pats Demarko, gindamas savo ir savo „šeimos" garbę, Anos „suteptą". Džonas Hansenas žuvo per klaidą. Andželiui apie tai pranešus, Demarko nuskubėjo į Džado kabinetą ir ten rado Kerol. Vargšė Kerol. Ji negalėjo duoti ponios Demarko įrašų, nes nežinojo, kas ji tokia. Jeigu būtų buvęs bent kiek kantresnis, būtų galėjęs padėti Kerol susiorientuoti, apie ką kalbama. Tačiau vienas iš ligos požymių ir yra tas, kad, atsiradus nors mažiausiam trukdžiui, susierzinimas virsta laukiniu įniršiu. Ir Kerol mirė. Būtent Demarko vairavo Džadą partrenkusį automobilį, o vėliau drauge su Andželiu brovėsi į kabinetą. Džadas suvokė, kodėl tada jo nenužudė: žinodami, jog Makgreivis daktarą laiko kaltu, norėjo jo mirtį pateikti kaip savigraužos paskatintą savižudybę. Policija būtų nutraukusi tyrimą.

Moudis... Šaunusis Moudis. Pasakęs detektyvų pavardes Džadas pamanė, jog Moudžiui žinoma Makgreivio pavardė. Tuo tarpu Moudis žinojo, jog su Koza Nostra susijęs Andželis. Paskui, kai išsiaiškino, su kuo konkrečiai...

- Kaip pasielgsite su Ana? - paklausė Džadas, žvilgtelėjęs į Demarko.

- Nesijaudinkit. Aš ja pasirūpinsiu.

- Taip, - nusišypsojo Andželis.

Džadas pajuto sukylantį bejėgišką įniršį.

- Kaip apsirikau, žmoną išsirinkęs iš „svetimų", - postringavo Demarko. - Prašalaitis niekada nesupras, kas yra „šeima". Niekada.

Jie važiavo visai negyvenama vietove. Retkarčiais toli šmėstelėdavo nedidelių įmonių pastatai.

- Beveik atvažiavome, - pranešė Andželis.

- Puikiai padirbėjai, - pagyrė jį Demarko. - Dabar tave paslėpsime kažkuriam laikui, kol viskas nurims. Kur norėtum išvažiuoti?

- Man patinka Florida.

- Gerai, - pritariamai linktelėjo Demarko. - Taip ir padarysim.

Dešinėje pasimatė fabriko korpusai. Iš kamino kilo juodi dūmai. Pasukę siauru keliu privažiavo vartus. Pasirodė lietpaltį su kapišonu apsivilkęs sargas. Pažinęs Demarko linktelėjo ir atkėlė vartus. Mašina įvažiavo į kiemą ir vartai užsidarė.

Atvyko.

Makgreivio kabinete Devynioliktojoje nuovadoje jis pats, kapitonas Bertelis, trys detekty-

vai ir du FTB agentai palinko prie ilgo pavardžių sąrašo.

- Čia visi JAV rytų Koza Nostra „šeimų" Caro ir jų padėjėjai. Deja, nežinome, kam tarnauja Andželis.

- Kiek teks užtrukti, kol išsiaiškinsite?

- Sąraše daugiau negu keturiasdešimt pavardžių, - pastebėjo vienas agentas. - Mums prireiks mažiausiai dvidešimt keturių valandų, bet... - ir nutilo.

- ...bet daktaro Stivenso po dvidešimt keturių valandų jau nebus tarp gyvųjų, - už jį baigė Makgreivis.

Į kabinetą įėjo jaunas policininkas.

- Kas atsitiko? - paklausė Makgreivis.

- Niudžersis nežino, ar tai svarbu, bet prašėte pranešti viską, kas atrodys neįprasta. Telefonininkės paprašė sujungti su policija. Skambino moteris, sakė, jog labai skubu, ir padėjo ragelį. Telefonininkė laukė, tačiau daugiau nepaskambino.

- Iš kur skambino?

- Iš Old Tapano miestelio.

- Numerį užrašė?

- Ne, per greitai padėjo ragelį.

- Apmaudu, - nusiminė Makgreivis.

- Tiek to, - ramino Bertelis. - Ko gero, skambino kokia nors sena ledi, kuriai pabėgo katinas.

Suskambo telefonas. Leitenantas pakėlė ragelį.

- Makgreivis klauso, - visi pastebėjo, kaip įsitempė jo veidas: - Gerai! Važiuoju! - Ir numetė ragelį: - Kelių policininkas ką tik 206 kelyje netoli Milstouno matė Andželio mašiną.

- Jie seka? - paklausė kažkuris agentas.

- Policijos patrulis važiavo priešinga kryptimi. Kol apsisuko, Andželis dingo. Aš pažįstu šį rajoną. Be kelių fabrikų ten daugiau nieko nėra.

- Paklausė agentų, - ar galėsite greitai išsiaiškinti, kokie fabrikai ir kas jų savininkai?

- Pabandysime, - vienas iš agentų pakėlė telefono ragelį.

- Aš važiuoju ten, - tęsė Makgreivis. - Gavę informaciją, man pranešite. - Pažvelgė į detektyvus: - Važiuojam.

Ir išskubėjo iš kabineto.

Pro sargo būdelę Andželis pasuko link išlenktais, latakais išvagotais šonais statinio, primenančio prieštvaninę pabaisą. Pririedėjusi prie milžiniškų vamzdžių ir konvejerio linijų raizgalynės mašina sustojo.

Išlipęs pirmas Vakaro atidarė užpakalines dureles Džado pusėje.

- Išlipkite, daktare, - paliepė išsitraukęs pistoletą.

Džadas neskubėdamas išsiropštė iš mašinos. Demarko išlipo paskui. Ausis užgulė galingas, įkyrus gausmas. Priešais, už kokių dvidešimt penkių pėdų, matėsi anga milžiniško pneumatinio siurblio, godžiai praryjančio viską, kas tik atsirasdavo prieš jo plėšrius nasrus.

- Vienas didžiausių šalyje, - išrėkė Demarko: - Norite pažiūrėti, kaip veikia?

Džadas netikėjo savo akimis. Demarko vėl ėmėsi svetingo šeimininko vaidmens. Ne, nevaidino. Iš tikrųjų toks buvo. Tiesiog neįtikėtina. Jis rengėsi nužudyti Džadą. Jam žudymas -

įprasta dalykinė operacija, šiuo atveju nusikratymas kažkuo nereikalingu. Tačiau iš pradžių magėjo pasipuikuoti prieš daktarą.

- Eime, daktare. Tai įdomu.

Pajudėjo link siurblio. Andželis ėjo pirmas, Demarko šalia Džado, Vakaro - iš paskos.

- Šita gamykla duoda penkis milijonus per metus, - išdidžiai pasakojo Demarko: - Viskas automatizuota.

Kuo artyn ėjo, tuo stipresnis darėsi garsas, triukšmas tapo tiesiog nebepakeliamas. Už šimto jardų konvejeriu rąstai buvo paduodami į dvidešimties pėdų ilgio ir penkių aukščio obliavimo stakles su dvylika skutimo galvučių. Paskui rąstai keliavo aukštyn link didžiulio, peiliais pasišiaušusio, nelyginant koks dygliuotis, rotoriaus. Pjuvenų pramaišiui su lietaus lašais prisodrintą orą irgi susiurbdavo pneumatinė įranga.

- Visai nesvarbu nei medžio ilgis, nei storis, - tęsė Demarko, - mašinos supjaustys sienojais, telpančiais trisdešimt dviejų colių vamzdžiuose. - Staiga jis išsitraukė koltą ir pašaukė: - Andželi!

Detektyvas atsisuko.

- Laimingos kelionės į Floridą!

Demarko iššovė ir ant Andželio krūtinės atsirado raudonas plėmas. Andželis žiūrėjo nustebęs, lyg bandė šypsotis, atrodė, tarsi lauktų atsakymo į ką tik užmintą mįslę. Dar vienas šūvis ir Andželis parkrito ant žemės. Demarko linktelėjo Rokiui Vakaro. Šis Andželio kūną užsimetė ant peties ir nunešė prie pneumatinio siurblio.

- Andželis kvailas, - pasakė Demarko Džadui: - Visoje šalyje dabar jo ieško policija. Jį sugavę neišvengiamai prisikastų iki manęs.

Džadą sukrėtė šaltakraujiška žmogžudystė, tačiau po to atsitiko kažkas dar kraupesnio. Suakmenėjęs Džadas sekė, kaip Vakaro priėjo prie pneumatinio siurblio, kaip pagriebęs Andželio kūną oras godžiai įtraukė vidun. Vakaro teko įsitverti metalinio strypo, kad nenuskrietų paskui detektyvo lavoną. Andželio kūnas šmėstelėjo rąstų ir pjuvenų maišalynėje ir dingo. Vakaro pasuko ventilį ir žemyn slystelėjęs vožtuvas uždarė siurbimo angą. Stojusioje tyloje Džadas pamanė, jog apkurto.

Demarko pasisuko į daktarą. Egzaltuota veido išraiška liudijo, jog tuoj pasigirs šūvis. Žudymas Demarko virto religiniu ritualu, simbolizuojančiu apsivalymo aktą. Dėl savęs Džadas nebijojo, tačiau jį apėmė neapykanta tam žmogui, kuris gyvens, nužudys Aną, žudys kitus niekuo nekaltus ir dorus žmones. Jis išgirdo riaumojimą, nevilties ir įniršio aimaną ir ne tuoj suvokė, jog tie garsai sklinda iš jo burnos. Džadą užvaldė nenumaldomas troškimas sunaikinti savo priešą. Demarko, tarsi būtų perskaitęs jo mintis, šyptelėjo.

- Daktare, šausiu jums į pilvą. Viskas užtruks kiek ilgiau, bet turėsite kada pagalvoti, kas atsitiks Anai.

Buvo šansas. Mažutytis, bet šansas.

- Kažkas turi apie ją pagalvoti, - tarė Džadas: - Anai iki šiol taip ir neteko sužinoti, kas yra vyras.

Nieko nesuprasdamas Demarko nustebęs stebeilijo į Džadą.

- Ar žinai, kame tavo vyriškumas? - Džadas beveik šaukė: - Pistolete. Be pistoleto ar peilio tu - moteris!

Demarko veidas iš įniršio paraudo.

- Demarko, tu - impotentas! Be šito pistoleto tu - eunuchas!

Demarko akys pasruvo krauju. Vakaro žengė pirmyn, tačiau rankos mostelėjimu Demarko jį sustabdė.

- Aš pasmaugsiu tave štai šitomis rankomis, - suurzgė, sviedęs žemėn ginklą: - Plikomis rankomis.

Ir lėtai pajudėjo link daktaro. Šis žengė atatupstas, kad išlaikytų atstumą. Pakankamai aiškiai suvokė, jog savo jėga pasikliauti beprasmiška. Vienintelis būdas - paveikti liguistas Demarko smegenis, kad neįstengtų blaiviai mąstyti. Tad Džadas tęsė silpniausios vietos - vyriško orumo ataką:

- Demarko, tu - ne vyras.

Demarko, nusijuokęs, metėsi pirmyn. Džadas šoktelėjo šonan.

- Šefe! - pakėlęs pistoletą šūktelėjo Vakaro, - leiskite man jį pribaigti!

- Tik pabandyk! - garktelėjo Demarko.

Vyrai lėtai suko po aikštelę. Džadas paslydo ant drėgnų pjuvenų ir Demarko, kaip įnirtęs bulius, puolė jį. Į daktaro smakrą trenkė plieninis kumštis, nusviedęs jį atgal. Džadas irgi vožė, tačiasu Demarko smūgio išvengė ir, šoktelėjęs pirmyn, tris kartus smūgiavo į korpusą.

Džadui užgniaužė kvapą. Pabandė kažką pasakyti, bet nepajėgė.

- Sunku kvėpuoti, daktare? - nusijuokė Demarko: - Jaunystėje boksavausi. Dabar ketinu jus mažumėlį pamokyti. Iš pradžių apdorosime jūsų inkstus, paskui imsimės galvos ir akių. Aš ištvosiu jums akis, daktare. Dar nebūsiu baigęs, kai maldaute maldausite, kad nušaučiau.

Džadas tikėjo. Prieblandoje po žemu dangum Demarko panėšėjo į įnirtusį žvėrį. Jis vėl puolė Džadą ir užmautu ant smiliaus masyviu žiedu prakirto skruostą. Daktaras trenkė Demarko į veidą, tačiau tas net nemirktelėjo. Jo kumščiai judėjo kaip stūmokliai. Džadas pasitraukė atgal, jo kūnas buvo viena didžiulė mėlynė.

- Nepavargote, daktare?

Demarko vėl artinosi. Džadas suvokė, jog ilgai neištvers. Jis privalo kalbėti. Tai paskutinis jo šansas.

- Demarko... - sušvogždė jis.

206 keliu pro Bedminsterį jie dūmė į pietus, kai sutarškėjo radijo imtuvas:

- Kodas trys... kodas trys... Niujorkas dvidešimt... Niujorkas dvidešimt septyni...

Makgreivis čiupo mikrofoną:

- Niujorkas dvidešimt septyni klauso, kalbėkite!

- Makai, mes juos radome! - pasigirdo susijaudinusio kapitono Bertelio balsas: - Medžio apdirbimo fabrikas, dvi mylios į pietus nuo Milstouno! Kompanijos „Penkios žvaigždės" nuo-

savybė, kaip ir mėsos konservų fabrikas. Viena iš legalių Tonio Demarko priedangų.

- Panašu į tiesą. Važiuojam.
- Ar jums toli?
- Dešimt mylių.
- Sėkmės!
- Ačiū!

Makgreivis įjungė sireną ir iki pat grindų nuspaudė akceleratoriaus pedalą.

Dangus virš galvos sukosi didžiuliais tumulais, o kažkas tolygiais judesiais tvatijo kūną, bandydamas suplėšyti jį gabalais. Akys visai užtino. Džadas veidu jautė padažnėjusį Demarko alsavimą ir norėjo į jį pažvelgti, tačiau matė tik tamsą.

- Tu su-suvoki, - vos pratarė, - kad aš teisus... Tu g-gali... mušti gulintį... Tu g-gal-vi-i-jas... Psichopatas... Tave reikia... uždaryti beprotnamyje...

- Meluoji! - sugargė Demarko.

- Tai t-tiesa, - traukdamasis atatupstas šnibždėjo Džadas: - Tavo... smegenys... nesveiki... Greitai... greitai peržengsi ribą ir... būsi... idiotas.

Jis vis traukėsi, nors nematė kur. Už nugaros dusliai urzgė uždarytas siurblys. Demarko šoko ant daktaro ir rankomis apgniaužė gerklę.

- Perlaušiu tavo sprandą, - sumaurojo.

Žemė siūbavo po kojomis. Kiekviena sudaužyta kūno ląstelė maldavo atgniaužti Demarko rankas ir sviesti šalin. Tačiau Džadas, sukaupęs valios likučius, užčiuopė ventilį ir jį pasuko. Oras siūbtelėjo į pneumatinio siurblio

ertmę. Juos užgriuvo staugiantis srautas, stengdamasis įtraukti į plėšrius nasrus. Džadas iš visų jėgų įsikibo į ventilį. Jis jautė konvulsingai įsikirtusius į vamzdį siurbiamo Demarko pirštus. Sugriebęs strypą Demarko galėtų išsigelbėti, bet, apimtas beprotiško pykčio, nenorėjo paleisti daktaro kaklo.

Ventilis pradėjo slysti iš silpstančių Džado pirštų. Jau išsigando, kad ir jį įtrauks siurblys, bet tą sekundę Demarko rankos paleido jo kaklą. Klaikus žvėries riksmas akimirką nustelbė pneumatinio siurblio triukšmą. Demarko išnyko amžinai.

Neįstengdamas nė krustelėti stovėjo Džadas, laukdamas Vakaro šūvio. Jis nuaidėjo netrukus. Džadas, stebėdamasis, kad žudikas nepataikė, vis tebestovėjo. Pro jį gaubiančią skausmo maršką išgirdo naujų šūvių garsus, bėgančių kojų trepsėjimą, nerišlius šūkčiojimus. Paskui kažkas apglėbė jo pečius ir Makgreivio balsu tarė: „Dieve mano! Tik pažvelkite į jo veidą!"

Jį pavėdėjo šalin, toliau nuo riaumojančio siaubūno - pneumatinio siurblio. Jo skruostus drėkino kažkas - gal kraujas, gal lietus, gal ašaros, - tačiau jam jau niekas neberūpėjo. Viskas baigėsi.

Pavyko šiek tiek pramerkti vieną akį ir pro siaurutį plyšelį lyg migloje Džadas pažino Makgreivio siluetą.

- Demarko žmona, - sušnibždėjo. - Turime važiuoti pas ją.

Makgreivis nejudėdamas žiūrėjo į jį. Džadas suvokė, jog detektyvas nieko neišgirdo.

Sukaupęs paskutines jėgas vėl sušnibždėjo: „Ana Demarko... ji... namuose... gelbėkite!"

Makgreivis nuėjo prie policijos mašinos, paėmė mikrofoną ir kažką pasakė. Džadas vos laikėsi ant kojų. Atokiau pamatė ant žemės gulintį kūną ir suprato, jog ten Rokis Vakaro. „Mes laimėjome, - galvojo, - mes laimėjome". Jis vėl ir vėl mintyse kartojo tą frazę. Dabar norėjo tik vieno - išgirsti, kad Ana saugi.

Džadas, dėkodamas, linktelėjo.

Paėmęs po ranka Makgreivis atsargiai nuvedė jį link vartų. Kiekvienas žingsnis vėrė kūną vos tveriamu skausmu. Beeidamas prie mašinos Džadas pastebėjo, jog liovėsi liję. Šiaurus gruodžio vėjas išvaikė debesis ir nušvito dangaus mėlynė. Vakaruose blykstelėjo pirmasis spindulys. Sau kelią skynėsi saulė, darydamasi vis ryškesnė ir ryškesnė.

Orai žadėjo puikias Kalėdas.

Populiarusis detektyvas

Sidnis Šeldon
NUPLĖŠTI KAUKĘ
Romanas

Vertė Bernadeta Lukošiūtė

SI 2276. 1997 03 17. 5 apsk. leid. l. Užsakymas **845**
Išleido Mažoji Rosma, A. Strazdelio g. 1, 2600 Vilnius.
Spausdino Poligrafinių paslaugų įmonė, A. Strazdelio g. 1, 2600 Vilnius
Kaina sutartinė

"Nuplėšti kaukę" - pirmasis Sidnio Šeldono romanas. Šis nuo pirmo puslapio skaitytoją įtraukiantis į iemtingai susipynusių įvykių sūkurį trileris išgarsino autorių ir pelnė jam skaitytojų meilę.

ISBN 9986-799-37-6